II

(Nem jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG (EU) 2022/439 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2021. október 20.)

az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a hitelintézetek és befektetési vállalkozások belső minősítésen alapuló módszer használatára vonatkozó követelményeknek való megfelelése értékelése során az illetékes hatóságok által követendő értékelési módszertant meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 144. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdésére, 173. cikke (3) bekezdésének harmadik albekezdésére, valamint 180. cikke (3) bekezdésének harmadik albekezdésére,

mivel:

(1) Az 575/2013/EU rendelet azon előírása, hogy az illetékes hatóságok értékeljék, hogy egy intézmény megfelel-e a belső minősítésen alapuló (IRB-)módszer alkalmazására vonatkozó követelményeknek, az IRB-módszer alkalmazására vonatkozó valamennyi követelményre kiterjed azok lényegességi fokától függetlenül, és a követelményeknek való mindenkori megfelelésre vonatkozik. Következésképpen az említett előírás nem csupán a minősítési rendszereknek a szavatolótőke-követelmények kiszámítása céljából történő használatára vonatkozó engedély iránti első kérelem elbírálására vonatkozik, hanem a következőkre is: az intézménynek az IRB-módszer fokozatos bevezetésére vonatkozóan jóváhagyott terve szerint bevezetett minősítési rendszerek használatának engedélyezésére irányuló további kérelmek elbírálására; az említett rendelet 143. cikkének (3) bekezdésével és az 529/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelettel ([2]) összhangban azon belső módszerek lényeges módosítására irányuló kérelem elbírálására, amelyek alkalmazására az intézmény engedélyt kapott; az 575/2013/EU rendelet 143. cikkének (4) bekezdésével és az 529/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelettel összhangban az IRB-módszer értesítéshez kötött módosításaira; a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv ([3]) 101. cikkének (1) bekezdésével összhangban azon IRB-módszer folyamatban lévő felülvizsgálatára, amelynek alkalmazására az intézmény engedélyt kapott; az 575/2013/EU rendelet 149. cikkével összhangban a kevésbé

([1]) HL L 176., 2013.6.27., 1. o.

([2]) A Bizottság 529/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelete (2014. március 12.) az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a belső minősítésen alapuló módszeren és a fejlett mérési módszeren végrehajtott kiterjesztések és módosítások lényegességének értékelésére irányuló szabályozástechnikai standardtervezetek tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 148., 2014.5.20., 36. o.).

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács 2013/36/EU irányelve (2013. június 26.) a hitelintézetek tevékenységéhez való hozzáférésről és a hitelintézetek és befektetési vállalkozások prudenciális felügyeletéről, a 2002/87/EK irányelv módosításáról, a 2006/48/EK és a 2006/49/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 176., 2013.6.27., 338. o.).

összetett módszerek alkalmazásához való visszatérés engedélyezése iránti kérelmek elbírálására. Az illetékes hatóságoknak az IRB-módszer használatára vonatkozó követelményeknek való megfelelés értékelésekor e konkrét szempontokra azonos kritériumokat kell alkalmazniuk. Az értékelési módszertant meghatározó szabályokat ezért valamennyi felsorolt esetben alkalmazni kell annak érdekében, hogy az illetékes hatóságok által alkalmazott értékelési módszerek harmonizáltak legyenek, és elkerülhetővé váljon a szabályozási arbitrázs kockázata.

(2) Az értékelési módszertannak az illetékes hatóságok által választható vagy kötelező jelleggel alkalmazandó módszerekből kell állnia, és meg kell határoznia azokat a kritériumokat, amelyeket az illetékes hatóságok ellenőriznek.

(3) Az IRB-módszer alkalmazásához teljesítendő követelményeknek való megfelelés uniós szinten egységes értékelését az illetékes hatóságoknak azonos értékelési módszerekkel kell biztosítaniuk. Ez olyan módszerek meghatározását teszi szükségessé, amelyeket minden illetékes hatóságnak alkalmaznia kell. Tekintettel azonban a modellértékelés jellegére, valamint a modellek sokféleségére és sajátosságaira, az illetékes hatóságoknak felügyeleti mérlegelési jogkörüket is gyakorolniuk kell e módszereknek a konkrét vizsgált modellek kapcsán történő alkalmazása során. Az e rendeletben foglalt értékelési módszertannak meg kell határoznia azokat a minimumkritériumokat, amelyek alapján az illetékes hatóságok ellenőrzik az IRB-módszer használatára vonatkozó követelményeknek való megfelelést, és elő kell írnia az illetékes hatóságok számára az e célból szükséges egyéb releváns kritériumok ellenőrzésére vonatkozó kötelezettséget. Továbbá bizonyos esetekben, amikor az illetékes hatóság a közelmúltban hasonló minősítési rendszerekre vonatkozóan értékeléseket végzett ugyanabban a kitettségi osztályban, helyénvaló, hogy az értékelések megismétlése helyett felhasználhassa azok eredményeit, ha mérlegelési jogkörét gyakorolva megállapítja, hogy az eredmények lényegileg nem változtak. Ennek célja, hogy az illetékes hatóság elkerülhesse az összetettséget, a szükségtelen terheket és a munkafeladatok megkettőzését.

(4) Amennyiben az illetékes hatóságoknak az első engedélykérelemtől eltérő célból szükséges értékelniük, hogy egy intézmény megfelel-e az IRB-módszer használatára vonatkozó követelményeknek, csak azokat a szabályokat kell alkalmazniuk, amelyek az egyéb célú értékelés körébe tartoznak, és minden esetben a korábbi értékelésekből levont következtetésekből kell kiindulniuk.

(5) Amennyiben az értékelés az 575/2013/EU rendelet 20. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett engedélyek iránti kérelmekre vonatkozik, az együttes határozathozatali eljárással kapcsolatban az említett cikk (8) bekezdésében említett végrehajtás-technikai standardokat kell alkalmazni.

(6) Az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy az intézmények megfelelnek-e az IRB-módszer használatára vonatkozó egyedi szabályozási követelményeknek, továbbá értékelniük kell az intézmény által alkalmazott megoldások, rendszerek és módszerek általános minőségét, és az említett követelményeknek való folyamatos megfelelés érdekében folyamatos javításokat, valamint a megváltozott körülményekhez való alkalmazkodást kell kérniük. Ez az értékelés nagymértékben megköveteli, hogy az illetékes hatóságok gyakorolják mérlegelési jogkörüket. Az értékelési módszertanra vonatkozó szabályoknak egyrészt lehetővé kell tenniük az illetékes hatóságok számára, hogy szükség szerint az e rendeletben meghatározottakon túl további ellenőrzések révén gyakorolhassák mérlegelési jogkörüket, másrészt biztosítaniuk kell a különböző joghatóságokban alkalmazott felügyeleti módszerek harmonizációját és összehasonlíthatóságát. Ugyanezen okokból az illetékes hatóságoknak rendelkezniük kell az ahhoz szükséges rugalmassággal, hogy alkalmazhassák a legmegfelelőbb választható módszert vagy bármely más, az egyedi követelmények ellenőrzéséhez szükséges módszert, figyelembe véve többek között az egyes minősítési rendszerek által lefedett kitettségtípusok lényegességét, a modellek összetettségét, a helyzet sajátosságait, az intézmény által alkalmazott konkrét megoldást, az intézmény által szolgáltatott bizonyítékok minőségét és az illetékes hatóságok rendelkezésére álló forrásokat. Szintén ugyanezen okokból az illetékes hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy az arányosság elvével összhangban, az intézmény üzleti tevékenységének és struktúrájának jellegére, méretére és összetettségére tekintettel további teszteket és ellenőrzéseket végezzenek, amennyiben kétség merül fel az IRB-módszer követelményeinek teljesítésével kapcsolatban.

(7) A teljes IRB-módszer következetes és átfogó értékelése érdekében az intézmények jóváhagyott bevezetési terve alapján benyújtott későbbi engedélykérelmek esetében az illetékes hatóságoknak az értékelésüket legalább a használati és tapasztalati tesztre, a kategóriákba és halmazokba (poolokba) sorolásra, a minősítési rendszerekre és a kockázat számszerűsítésére vonatkozó szabályokra kell alapozniuk, mivel az értékelés e szempontjai az IRB-módszer minden egyes minősítési rendszerére vonatkoznak.

(8) Annak értékeléséhez, hogy az IRB-módszer alkalmazása elégséges-e, minden minősítési rendszert és kapcsolódó folyamatot ellenőrizni kell, ha az intézmény a minősítési rendszerek kialakításával, bevezetésével és validálásával kapcsolatos feladatokat, tevékenységeket vagy funkciókat harmadik félre ruházott át, vagy harmadik féltől vásárolt minősítési rendszert vagy közös adatokat. Különösen azt kell ellenőrizni, hogy az intézménynél elégséges kontrollokat vezettek-e be, és rendelkezésre áll-e azok teljes dokumentációja. Továbbá, mivel végső soron az intézmény vezető testülete felelős az átruházott folyamatokért és a harmadik féltől vásárolt minősítési rendszerek teljesítményéért, ellenőrizni kell, hogy az intézmény elégséges belső ismeretekkel rendelkezik-e az átruházott folyamatokról és a megvásárolt minősítési rendszerekről. Az illetékes hatóságoknak ezért minden átruházott feladatot, tevékenységet és funkciót, valamint a harmadik féltől vásárolt minősítési rendszereket hasonló módon kell értékelniük, mintha az IRB-módszert teljes mértékben az intézmény belső folyamatai keretében dolgozták volna ki.

(9) Annak megakadályozása érdekében, hogy az intézmények hosszabb időn keresztül csak részben végezzék el az IRB-módszer fokozatos bevezetését, az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell a bevezetési terv végrehajtására vonatkozó határidő megfelelőségét, e határidő betartását és a bevezetési terv módosításának szükségességét. Ellenőrizni kell, hogy a bevezetési terv hatálya alá tartozó valamennyi kitettséghez tartozik-e meghatározott és észszerű maximális időkeret az IRB-módszer bevezetésére.

(10) Fontos értékelni a validálási funkció robusztusságát és ezáltal a hitelkockázat-ellenőrzési egységtől való függetlenségét, a módszerek és eljárások teljességét, gyakoriságát és elégséges voltát, valamint a beszámolási folyamat működőképességét annak ellenőrzése érdekében, hogy sor kerül-e a minősítési rendszerek objektív értékelésére, és hogy korlátozott ösztönző erővel bír-e a modell hiányosságainak leplezése. Annak ellenőrzése során, hogy a validálási funkció elégséges mértékű függetlenséget élvez-e, az illetékes hatóságoknak figyelembe kell venniük az intézmény méretét és összetettségét.

(11) mivel a minősítési rendszerek az IRB-módszer központi elemei, és minőségük jelentősen befolyásolhatja a szavatolótőke-követelmények szintjét, a minősítési rendszerek teljesítményét rendszeresen felül kell vizsgálni. Tekintettel arra, hogy a kockázati paraméterek becslését legalább évente felül kell vizsgálni, és a minősítési rendszereket az illetékes hatóságoknak és a belső ellenőrzési funkciónak rendszeresen értékelnie kell, és mivel e feladat elvégzéséhez a validálási funkciótól származó adatokra van szükség, helyénvaló ellenőrizni, hogy a lényeges portfóliókhoz kapcsolódó minősítési rendszerek teljesítményének validálása és az összes többi minősítési rendszer utótesztelése legalább évente megtörténik-e.

(12) A belső ellenőrzéseknek ténylegesen ki kell terjedniük az IRB-módszer valamennyi területére. Mindazonáltal ellenőrizni kell, hogy a belső ellenőrzési erőforrásokat hatékonyan, a legkockázatosabb területekre összpontosítva használják-e fel. Különösen a többféle minősítési rendszert használó intézmények esetében van szükség bizonyos fokú rugalmasságra. Következésképpen az éves felülvizsgálatok elvégzésének ellenőrzésével az illetékes hatóságoknak meg kell határozniuk azon területeket, amelyek az év során alaposabb felülvizsgálatot igényelnek.

(13) A minősítési rendszerek alkalmazási körével kapcsolatos minimális szintű harmonizációjának biztosítása érdekében (úgynevezett „használati teszt” útján) az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a kockázatkezelés, a hitelbírálat és a döntéshozatal, valamint a belső tőkeallokáció és a vállalatirányítási funkciók átfogóbb folyamatai keretében a minősítési rendszerek beépültek-e az intézmény vonatkozó eljárásaiba. Ezek olyan alapvető területek, ahol a belső folyamatok kockázati paraméterek alkalmazását teszik szükségessé, ezért az e területeken és a szavatolótőke-követelmények kiszámításához használt kockázati paraméterek közötti eltérések esetén ellenőrizni kell, hogy azok indokoltak-e.

(14) A tapasztalati teszt követelményei tekintetében annak értékelése során, hogy az intézmény által az IRB-módszer alkalmazását megelőzően alkalmazott minősítési rendszerek „lényegében összhangban" voltak-e az IRB-követelményekkel, az illetékes hatóságoknak különösen azt kell ellenőrizniük, hogy az IRB-módszer alkalmazását megelőző legalább három évben a minősítési rendszert használták-e az intézmény belső kockázatmérési és -kezelési folyamatai során, és hogy sor került-e annak monitorozására, belső validálására és belső ellenőrzésére. A harmonizáció minimális szintjének biztosításához az értékelési módszertan ilyen meghatározása szükséges. Annak ellenőrzésével, hogy a minősítési rendszereket legalább a legalapvetőbb alkalmazási területeken bevezették-e, az illetékes hatóságoknak meg kell győződniük arról, hogy az intézmény ténylegesen alkalmazta-e a minősítési rendszereket, továbbá, hogy a munkavállalók és a vezetők egyaránt megfelelően megismerték-e az adott paramétereket, és kellően tisztában vannak azok jelentésével és hiányosságaival. Végül a tapasztalati időszak alatti monitorozásnak, validálásnak és belső ellenőrzésnek ki kell mutatnia, hogy a minősítési rendszerek megfeleltek az IRB-módszer alapvető követelményeinek, és hogy ezen idő alatt fokozatosan javultak.

(15) A nem lakossággal szembeni kitettségek esetében a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba (poolokba) sorolásának folyamata függetlenséget igényel, mivel a folyamat jellemzően emberi mérlegeléssel jár. A lakossággal szembeni kitettségek esetében a besorolás folyamata általában teljesen automatikus; a kötelezettre és ügyleteire vonatkozó objektív információkon alapul. A besorolási folyamat helyességét a minősítési rendszernek az intézmény informatikai rendszereiben és eljárásaiban történő megfelelő alkalmazása biztosítja. Mindazonáltal ha a felülbírálat megengedett, a minősítési folyamat során emberi mérlegelés szükséges. Következésképpen, továbbá arra is tekintettel, hogy az értékesítés és a hitelkihelyezés nagyobb volumene érdekében a kitettségek kezdeményezéséért vagy megújításáért felelős személyek hajlamosak jobb minősítéseket adni, felülbírálat esetén, beleértve a lakossággal szembeni kitettségeket is, ellenőrizni kell, hogy a besorolást a kitettségek kezdeményezéséért vagy megújításáért felelős személyektől független személy vagy bizottság hagyta-e jóvá.

(16) 12 hónapnál régebbi minősítés esetén, vagy ha a besorolás felülvizsgálatát nem végezték el kellő időben az intézmény szabályzatának megfelelően, az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a kockázattal súlyozott eszközök kiszámítása tekintetében sor került-e konzervatív kiigazításokra. Ennek több oka is van. Ha maga a minősítés elavult, vagy elavult információkon alapul, előfordulhat, hogy a kockázatértékelés nem pontos. Ez különösen igaz akkor, ha a kötelezett helyzete az elmúlt 12 hónapban romlott, és az nem tükröződik a minősítésben, így a kockázatot alábecsülik. Ezenkívül a kockázati paraméterek becslésére vonatkozó általános szabály szerint ha a kockázati paraméterek becslése elégtelen adatokon vagy feltételezéseken alapul, nagyobb konzervatív pótlékot kell alkalmazni. Ugyanezt a szabályt kell alkalmazni a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásának folyamatára is, azaz amikor a besorolás során elégtelen információt vettek figyelembe, a kockázati súlyok kiszámításakor fokozott konzervativizmus indokolt. Azt, hogy kockázati súlyok kiszámítása során a fokozott konzervativizmust milyen módon alkalmazzák, nem szükséges meghatározni, mivel az intézmény kiigazíthatja a minősítést, a kockázati paraméterek becslését, vagy közvetlenül a kockázati súlyt is. A kiigazításnak arányosnak kell lennie annak az időszaknak a hosszával, amely alatt maga a minősítés vagy a minősítés alapjául szolgáló információ elavult volt.

(17) Az intézménynek dokumentálnia kell a nemteljesítés és veszteség belsőleg használt egyedi fogalommeghatározásait, és biztosítania kell az 575/2013/EU rendeletben meghatározott fogalmakkal való összhangjukat. Az összhang értékelésekor az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy az intézmény rendelkezik-e egyértelmű szabályzattal, amely meghatározza, hogy egy kötelezett vagy ügylet mikor minősül nemteljesítőnek. A szabályzatnak összhangban kell lennie a nemteljesítés azonosítására vonatkozó általános elvekkel. Az EBH iránymutatásokat fogadott el a nemteljesítés 575/2013/EU rendelet 178. cikke szerinti meghatározásának alkalmazásáról. A szabályzatot kell építeni továbbá az intézmény kockázatkezelési folyamatába és rendszereibe is, mivel az 575/2013/EU rendelet előírja különösen azt, hogy a belső minősítések – ideértve a nemteljesítési minősítési kategóriába való besorolást is – alapvető szerepet töltsenek be az intézmény kockázatkezelésében és egyéb belső folyamataiban, amelyeket az illetékes hatóságoknak szintén ellenőrizniük kell.

(18) A kötelezett teljesítőképességére, valamint a nemteljesítő és a teljesítő kitettségekre vonatkozó információk képezik az intézmény belső eljárásainak, a kockázati paraméterek számszerűsítésének és a szavatolótőke-követelmények kiszámításának alapját. Ezért nemcsak a nemteljesítő kötelezettek azonosításának, hanem a nemteljesítő kötelezettek teljesítő státuszát helyreállító átsorolási folyamatnak is robusztusnak és hatékonynak kell lennie. Az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a prudens átsorolási folyamat biztosítja-e, hogy a kötelezett teljesítő státuszát ne állítsák helyre akkor, ha az intézmény várakozásai szerint a kitettség rövid időn belül valószínűleg ismét nemteljesítővé válik.

(19) Annak érdekében, hogy egységes és pontos áttekintést kapjanak az intézmény által használt minősítési rendszerekről, valamint a minősítési rendszerek időközbeni javításáról, az illetékes hatóságoknak értékelniük kell az intézmény által használt minősítési rendszerek jelenlegi és korábbi verzióit tartalmazó nyilvántartás teljességét (a továbbiakban: a minősítési rendszerek nyilvántartása). Tekintettel arra, hogy a tapasztalati teszt követelményei a belső modell jóváhagyása iránti kérelem elbírálásának időpontját megelőző három évre vonatkoznak, és az illetékes hatóságoknak rendszeresen, de legalább háromévente el kell végezniük a belső modell átfogó felülvizsgálatát, helyénvaló, hogy az illetékes hatóságok ellenőrizzék, hogy a minősítési rendszerek nyilvántartása kiterjed-e a belső modelleknek az intézmény által legalább az előző három évben használt verzióira.

(20) A minősítési rendszerek kidolgozásának és használatának különböző szakaszai emberi mérlegeléssel járnak. Az emberi mérlegelés észszerű alkalmazása javíthatja a modell minőségét és előrejelzéseinek pontosságát. Mindazonáltal, mivel az emberi mérlegelés szubjektív módon megváltoztatja a korábbi tapasztalatokon alapuló becsléseket, alkalmazása kontrollt igényel. Az illetékes hatóságoknak ezért ellenőrizniük kell, hogy az emberi mérlegelés alkalmazását indokolja-e az előrejelzések pontosságához való pozitív hozzájárulása. Így a modell eredményeinek nagyszámú felülbírálása arra utalhat, hogy a minősítési rendszerből fontos információk hiányoznak. Az illetékes hatóságoknak ezért ellenőrizniük kell, hogy az intézmények rendszeresen elemzik-e a felülbírálatok számát és indokolását, és hogy a modell felülvizsgálata során elégséges mértékben kezelik-e a modell feltárt hiányosságait.

(21) Az illetékes hatóságoknak minden esetben értékelniük kell, hogy az intézmény megfelelő konzervatív pótlékot alkalmazott-e a kockázati paraméterekre vonatkozó becsléseiben. A konzervatív pótléknak figyelembe kell vennie a kockázat számszerűsítéséhez használt adatokban vagy módszerekben feltárt hiányosságokat és a – például a hitelezési vagy megtérülési szabályzat változásaiból eredő – fokozott bizonytalanságot. Amennyiben egy intézmény már nem felel meg az IRB-módszerre vonatkozó követelményeknek, az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy teljesíti-e a minősítési rendszerek megfelelő időben történő korrekciójára vonatkozó követelményt. A konzervatív pótlék alkalmazása nem válthatja ki a modellek korrekcióját és annak biztosítását, hogy azok teljes mértékben megfeleljenek az 575/2013/EU rendelet követelményeinek.

(22) A kockázat számszerűsítését illetően célszerű időben viszonylag állandó PD-becslések alkalmazásával elkerülhetővé tenni a szavatolótőke-követelmények túlzott ciklikusságát. Az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a PD-becslések az éves nemteljesítési ráták hosszú távú átlagán alapulnak-e. Emellett, mivel a szavatolótőke stresszhelyzetben segíti az intézményeket a túlélésben, a kockázatbecsléseknek még konjunktúra-időszakokban is figyelembe kell venniük a gazdasági feltételek lehetséges romlását. Végül az adatok elégtelenségéből eredő fokozott bizonytalanság esetén az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy az intézmény alkalmazott-e további konzervatív pótlékot. Ha a rendelkezésre álló idősorok hossza nem fedi le a nemteljesítési ráták várható változékonyságát, megfelelő módszereket kell bevezetni a hiányzó adatok figyelembevételére.

(23) Az LGD-becslés a nemteljesítések számával súlyozott átlagos realizált LGD-értékeken alapul. Ha a kitettségérték releváns kockázati tényező, figyelembe kell venni az LGD elkülönítésének vagy kockázati differenciálásának egyéb lehetséges kockázati tényezői között annak érdekében, hogy a paramétert homogén halmazokra vagy ügyletkategóriákra számítsák ki. Az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy ezt a megközelítést megfelelő módon alkalmazzák-e, mivel az biztosítja a PD-paraméter kiszámításával való összhangot és a kockázati súly képletének érdemi alkalmazását. Az 575/2013/EU rendelet különbséget tesz az egyes kitettségekre vonatkozóan a kockázattal súlyozott kitettségértékek kapcsán alkalmazott LGD-becslés, valamint az LGD-becslések portfóliószintű átlagszámítási módja között. Az egyedi LGD becsléstől eltérően a lakossággal szembeni, ingatlannal fedezett kitettségekre vonatkozó, a teljes portfólió szintjén alkalmazott alsó LGD-korlát kitettséggel súlyozott átlagos LGD-ként határozandó meg. Az ingatlannal fedezett kitettségekre vonatkozó kockázati paraméterek megfelelő szintjének biztosítása érdekében az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy az alsó LGD-korlátokat helyesen alkalmazzák-e.

(24) Azokat a nemteljesítő kitettségeket, amelyeket a teljesítő státuszuk helyreállítását követően rövid időn belül ismét nemteljesítővé minősítenek, az első nemteljesítés bekövetkezésének időpontjától nemteljesítőként kell kezelni, mivel teljesítő státuszuk átmeneti helyreállítása a legnagyobb valószínűség szerint a kötelezett valós helyzetére vonatkozó hiányos információk alapján történt. Ennek eredményeként a többszörös nemteljesítés egyetlen nemteljesítésként való kezelése jobban tükrözi a tényleges nemteljesítési tapasztalatot. Az illetékes hatóságoknak ezért ellenőrizniük

kell, hogy a kockázati paraméterek becslése során ugyanazon kötelezett rövid időn belüli többszörös nemteljesítését egyetlen nemteljesítésként kezelik-e. Ráadásul ugyanazon kötelezett többszörös nemteljesítésének külön nemteljesítésként való kezelése jelentős hibákhoz vezethet a kockázati paraméterek becslésében, mivel a magasabb nemteljesítési ráták magasabb PD-becsléseket eredményeznének. Ugyanakkor az intézmény alulbecsülné a nemteljesítéskori veszteségrátát, mivel a kötelezett első nemteljesítéseit gyógyult esetként kezelné, amelyekhez nem kapcsolódik veszteség, miközben az intézményt ténylegesen veszteség érte. Emellett a PD- és LGD-becslések közötti kapcsolat miatt, valamint a várható veszteség reális becslése érdekében a többszörös nemteljesítéseket a PD- és LGD-becslés tekintetében következetesen kell kezelni.

(25) A nemteljesítő kitettségekre vonatkozóan az intézmény rendelkezésére álló információk köre jelentősen eltér a teljesítő kitettségekre vonatkozó információk körétől. A nemteljesítő kitettségek esetében ugyanis két további kockázati tényező áll rendelkezésre, nevezetesen a nemteljesítés időtartama és a realizált megtérülés. Ezért a nemteljesítés előtt elvégzett LGD-becslés nem elegendő, mivel a kockázati becsléseknek az összes jelentős kockázati tényezőt figyelembe kell venniük. Emellett a nemteljesítő kitettségek esetében már ismert, hogy a nemteljesítés időpontjában milyen gazdasági feltételek álltak fenn. Továbbá a nemteljesítő kitettségek LGD-jének tükröznie kell az aktuális gazdasági körülmények között várható veszteség és a megtérülési időszak alatt esetlegesen bekövetkező váratlan veszteség összegét. Ezért az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a nemteljesítő kitettségek LGD-értékét (a továbbiakban: nemteljesítéskori LGD) megbecsülik-e akár közvetlenül, akár a várható veszteségre vonatkozó legpontosabb becslés (EL_{BE}) és egy olyan többlet összegeként, amely a megtérülési időszakban esetlegesen bekövetkező váratlan veszteséget ragadja meg. Az alkalmazott módszertől függetlenül a nemteljesítéskori LGD becslésénél figyelembe kell venni a nemteljesítés időtartamára és a becslés időpontjáig realizált megtérülésekre vonatkozó információkat, és számolni kell a gazdasági feltételeknek a megtérülési folyamat várható időtartama alatti esetleges kedvezőtlen változásával.

(26) A saját LGD-becslést alkalmazó intézmények esetében a biztosítékkezelésre vonatkozó belső követelményeknek általában összhangban kell lenniük az 575/2013/EU rendelet harmadik része II. címe 4. fejezetének 3. szakaszában foglalt követelményekkel. Az illetékes hatóságoknak a biztosítékok értékelésére és a jogbiztonságra vonatkozó követelményekre kell összpontosítaniuk, mivel gondoskodni kell a biztosítékok rendszeres és megbízható értékeléséről, valamint arról, hogy az értékelés az aktuális piaci feltételek melletti valós piaci értéket tükrözze. Az újraértékelés gyakoriságát és jellegét a biztosíték típusához kell igazítani, mivel az elavult vagy pontatlan értékelés a hitelezési kitettségekhez kapcsolódó kockázat alulbecsléséhez vezethet. Alapvető fontosságú az is, hogy a biztosíték minden érintett joghatóságban jogilag hatályos és érvényesíthető legyen. Ellenkező esetben a kitettséget fedezetlenként kell kezelni; a kockázat számszerűsítésében az ilyen biztosíték elismerése a kockázat alulbecsléséhez vezethet.

(27) Az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a fejlett IRB-módszer alkalmazásában, azaz saját LGD-becslések használatakor a garantőröket akkor tekintik-e elismerhetőnek, ha az IRB-módszer szerint jóváhagyott minősítési rendszer alkalmazásával minősítették őket; más garantőrök is elismerhetők, feltéve, hogy intézményként, központi kormányzatként vagy központi bankként, vagy külső hitelminősítő intézmény hitelminősítésével rendelkező vállalatként vannak besorolva, és a garancia megfelel az 575/2013/EU rendelet harmadik része II. címe 4. fejezetének 3. szakaszában meghatározott követelményeknek, amelyek a sztenderd módszerre is alkalmazandók.

(28) A kitettségek kitettségi osztályokba sorolásának értékelése során egyedi követelményeket kell megállapítani, amelyek alapján az illetékes hatóságok ellenőrizhetik a kitettségek lakossággal szembeni kitettségként való besorolását, mivel e kitettségeket a kockázattal súlyozott kitettségérték kiszámítása szempontjából kedvezményes kezelésben részesültek. Egyes kitettségi osztályokat az ügylet jellemzői alapján, míg másokat a kötelezett típusa alapján határoznak meg; ennek eredményeként előfordulhatnak olyan kitettségek, amelyek több kitettségi osztály kritériumait is teljesítik. Az illetékes hatóságoknak ezért ellenőrizniük kell, hogy az intézmény a helyes besorolási sorrendet követve biztosítja-e a kitettségek következetes és egyértelmű besorolását.

(29) Az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a stressztesztek eredményeit figyelembe veszik-e a kockázat- és tőkekezelési folyamatokban, mivel a stressztesztek eredményeinek a döntéshozatali folyamatokba való beépítése biztosítja, hogy a forgatókönyveket érdemben kidolgozzák és végrehajtsák azok szavatolótőke-követelményekre gyakorolt hatásának megállapításával együtt, valamint hogy az intézmény vezetése során figyelembe vegyék a szavatolótőke-követelmények előretekintő szempontjait.

(30) Azoknak az intézményeknek, amelyek az LGD-re és a hitel-egyenértékesítési tényezőkre vonatkozóan saját becslést alkalmaznak, a szavatolótőke-követelmény kiszámításakor ki kell számítaniuk a kitettségek IRB-módszer szerinti tényleges lejáratát. Rulírozó kitettségek esetében az intézmény az aktuális lehívás lejárati időpontját meghaladóan van kockázatnak kitéve, mivel a hitelfelvevő további összegeket is lehívhat. Ezért az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a rulírozó kitettségek tényleges lejáratának kiszámítása az ügylet lejárati dátumán alapul-e.

(31) Az egyrészről a várható veszteségértékek, másrészről a hitelkockázati kiigazítások, kiegészítő értékelési korrekciók és egyéb szavatolótőke-csökkentések közötti különbséget („IRB-módszer szerinti többletveszteség”) összesített szinten kell kiszámítani, külön a nemteljesítő és külön a teljesítő kitettségek portfóliójára vonatkozóan. A nemteljesítő és a teljesítő kitettségek elkülönítése annak érdekében szükséges, hogy a nemteljesítő portfólióra elvégzett számításból származó negatív összegeket ne számítsák be a teljesítő kitettségek portfóliójára elvégzett számításból kapott pozitív összegekkel szemben. Ettől eltekintve az átfogó számítás összhangban van a szavatolótőke általános fogalmával, amely szerint a szavatolótőkének teljes mértékben rendelkezésre kell állnia az intézmény fizetésképtelensége esetén felmerülő váratlan veszteségek fedezésére. Mivel az IRB-módszer szerinti többletveszteség számítása során figyelembe vett hitelkockázati kiigazítások, a kiegészítő értékelési korrekciók és egyéb szavatolótőke-csökkentések összegét a várható veszteségek fedezése érdekében már levonták a szavatolótőkéből, a teljes várható veszteségen felüli többletük maradéktalanul felhasználható az összes nemteljesítő kitettségen azonosított veszteségek fedezésére. Ezért az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a szavatolótőkének az IRB-módszer szerinti többletveszteségen alapuló kiigazításait helyesen számították ki és alkalmazzák-e.

(32) A megbízhatatlan, pontatlan, hiányos vagy elavult adatok hibákat eredményezhetnek a kockázatbecslésben és a szavatolótőke-követelmények kiszámításában. Emellett az intézmény kockázatkezelési eljárásaiban felhasználva az ilyen adatok hibás hitelezési és vezetői döntésekhez is vezethetnek. Az adatok megbízhatósága és jó minősége érdekében az adatgyűjtéssel és -tárolással kapcsolatos infrastruktúrát és eljárásokat megfelelően dokumentálni kell az adatok jellemzőinek és forrásainak teljeskörű leírásával annak érdekében, hogy az adatok megfelelően felhasználhatók legyenek a belső folyamatokban és a szavatolótőke-követelmények kiszámítására szolgáló folyamatokban. Ezért az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell a kockázati paraméterek becsléséhez, a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásához, valamint a szavatolótőke-követelmények kiszámításához felhasznált adatok minőségét és dokumentálását.

(33) Az adatok minősége, a kockázatbecslés pontossága és a szavatolótőke-követelmények kiszámításának pontossága nagymértékben függ az IRB-módszerhez használt informatikai rendszerek megbízhatóságától. Továbbá a kockázatkezelési folyamatok és a szavatolótőke-követelmények kiszámításának folytonossága és következetessége csak akkor biztosítható, ha az e célokra használt informatikai rendszerek biztonságosak és megbízhatóak, és az informatikai rendszer kellően robusztus. Ezért szükséges, hogy az illetékes hatóságok ellenőrizzék az intézmény informatikai rendszereinek megbízhatóságát és az informatikai infrastruktúra robusztusságát is.

(34) Az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a részvényjellegű kitettségek hozamára vonatkozó, lehetőség szerint egymást nem átfedő megfigyeléseket felhasználják-e a részvényjellegű kitettségekre vonatkozó belső modellek kidolgozásához és validálásához is. Az egymást nem átfedő megfigyelések jobb minőségű előrejelzéseket biztosítanak, mivel minden megfigyeléshez azonos súly tartozik, és a megfigyelések nem állnak szoros kapcsolatban egymással.

(35) Az IRB-módszer alkalmazásához az illetékes hatóságok jóváhagyása szükséges, és ugyanígy jóváhagyást igényel a módszer bármely lényeges módosítása. Ennek eredményeként az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy a belső irányítási folyamat és különösen az ilyen módosítások jóváhagyásának belső folyamata biztosítja-e, hogy csak az 575/2013/EU rendeletnek és az 529/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendeletnek megfelelő módosításokat hajtsanak végre, és ezzel összefüggésben a módosítások osztályozása következetes-e a szabályozási arbitrázs elkerülése érdekében.

(36) E rendelet rendelkezései szorosan kapcsolódnak egymáshoz, mivel azok mindegyike azon értékelési módszertan szempontjaival foglalkozik, amelyet az illetékes hatóságoknak alkalmazniuk kell annak értékelésekor, hogy egy intézmény megfelel-e az IRB-módszer követelményeinek. Az egyszerre hatályba léptetendő rendelkezések koherenciája, valamint annak elősegítése érdekében, hogy a hatályuk alá tartozó személyek átfogó rálátással rendelkezzenek a szóban forgó rendelkezésekre és könnyen hozzáférhessenek azokhoz, az 575/2013/EU rendelet által az IRB-módszer értékelési módszertanával kapcsolatban előírt szabályozástechnikai standardokat célszerű egyetlen rendeletbe foglalni.

(37) Ez a rendelet az Európai Bankhatóság által a Bizottsághoz benyújtott szabályozástechnikai standardtervezeteken alapul.

(38) Az Európai Bankhatóság nyilvános konzultációt folytatott az e rendelet alapját képező szabályozástechnikai standardtervezetekről, elemezte az ezzel összefüggésben felmerülő lehetséges költségeket és hasznot, és kikérte az 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) 37. cikke alapján létrehozott banki érdekképviseleti csoport véleményét,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. FEJEZET

AZ ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

A belső minősítésen alapuló módszer használatára vonatkozó követelményeknek való megfelelés értékelése

(1) Az illetékes hatóságok e rendelet alkalmazásával értékelik, hogy egy intézmény megfelel-e a belső minősítésen alapuló módszer (a továbbiakban: IRB-módszer) használatára vonatkozó követelményeknek, a következők szerint:

a) az IRB-módszer használatára vonatkozó első engedélykérelmek az 575/2013/EU rendelet 144. cikke szerinti elbírálásakor az illetékes hatóságok e rendelet valamennyi rendelkezését alkalmazzák;

b) az IRB-módszer jóváhagyott fokozatos végrehajtási terv alapján történő kiterjesztésére vonatkozó engedélykérelmek az 575/2013/EU rendelet 148. cikke szerinti elbírálásakor az illetékes hatóságok e rendelet 4., 5., 7. és 8. fejezetét, valamint az adott kérelem szempontjából releváns egyéb részeit alkalmazzák;

c) az 575/2013/EU rendelet 143. cikkének (3) bekezdésében említett módosítások végrehajtására vonatkozó előzetes engedélykérelmek elbírálásakor az illetékes hatóságok e rendelet minden olyan részét alkalmazzák, amely az említett módosítások szempontjából releváns;

d) a minősítési rendszerekben és a részvényjellegű kitettségekre vonatkozó, belső modellen alapuló módszerekben az 575/2013/EU rendelet 143. cikkének (4) bekezdése szerinti értesítés alapján elvégzendő módosítások értékelésekor az illetékes hatóságok e rendelet minden olyan részét alkalmazzák, amely az említett módosítások szempontjából releváns;

e) az IRB-módszer alkalmazásának a 2013/36/EU irányelv 101. cikke szerinti folyamatos felülvizsgálatakor az illetékes hatóságok e rendelet minden olyan részét alkalmazzák, amely a felülvizsgálat szempontjából releváns;

f) a kevésbé összetett módszerek alkalmazásához való visszatérésre vonatkozó engedélykérelmek az 575/2013/EU rendelet 149. cikke szerinti elbírálásakor az illetékes hatóságok e rendelet 6–8. cikkét alkalmazzák.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács 1093/2010/EU rendelete (2010. november 24.) az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 331., 2010.12.15., 12. o.).

(2) Az e rendelet (1) bekezdésben említett rendelkezéseiben meghatározott kritériumokon túlmenően az illetékes hatóságok ellenőrzik az IRB-módszer használatára vonatkozó követelményeknek való megfelelés értékeléséhez szükséges egyéb releváns kritériumokat.

2. cikk

Az illetékes hatóságok által alkalmazandó módszerek

(1) Az IRB-módszer alkalmazására vonatkozó első engedélykérelmek elbírálásakor az illetékes hatóságok az e rendeletben meghatározott valamennyi kötelező módszert alkalmazzák. Az e rendeletben meghatározott egyéb módszereket is alkalmazhatnak a (7) bekezdés szerint, valamint azoktól eltérő egyéb módszereket is a (8) bekezdés szerint.

(2) Az IRB-módszer fokozatos végrehajtási terv szerinti kiterjesztésére irányuló engedélykérelmek elbírálásakor az illetékes hatóságok a 4., 5., 7. és 8. fejezetben meghatározott valamennyi kötelező módszert alkalmazzák. Az e rendeletben meghatározott egyéb módszereket is alkalmazhatnak a (7) bekezdés szerint, valamint azoktól eltérő egyéb módszereket is a (8) bekezdés szerint.

(3) Az IRB-módszerben végrehajtandó módosításokra vonatkozó előzetes engedélykérelmek elbírálásakor az illetékes hatóságok felülvizsgálják az intézmények által az 529/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 8. cikke szerint benyújtandó dokumentumokat. Az e rendeletben meghatározott bármely módszert alkalmazhatják a (7) bekezdés szerint, valamint egyéb módszereket is a (8) bekezdés szerint.

(4) A minősítési rendszerekben és a részvényjellegű kitettségekre vonatkozó, belső modellen alapuló módszerekben értesítés alapján elvégzendő módosítások értékelésekor az illetékes hatóságok felülvizsgálják az intézmények által az 529/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 8. cikke szerint benyújtandó dokumentumokat, és az e rendeletben meghatározott bármely módszert alkalmazhatják a (7) bekezdés szerint, valamint egyéb módszereket is a (8) bekezdés szerint.

(5) Az IRB-módszer alkalmazásának folyamatos felülvizsgálatakor az illetékes hatóságok az e rendeletben meghatározott bármely módszert alkalmazhatják a (7) bekezdés szerint, valamint egyéb módszereket is a (8) bekezdés szerint.

(6) A kevésbé összetett módszerek alkalmazására való visszatérés iránti kérelmek elbírálásakor az illetékes hatóságok az e rendelet 2. fejezetében meghatározott bármely módszert alkalmazhatják a (7) bekezdés szerint, valamint egyéb módszereket is a (8) bekezdés szerint.

(7) Amennyiben ez a rendelet a módszerek választható használatáról rendelkezik, az illetékes hatóságok bármely olyan módszert alkalmazhatnak, amely az intézmény üzleti tevékenysége és szervezeti felépítése jellegét, méretét és összetettségét tekintve erre alkalmas és megfelelő, figyelembe véve:

a) a minősítési rendszerek hatálya alá tartozó kitettségtípusok lényegességét; valamint

b) a minősítési modellek és kockázati paraméterek összetettségét és azok bevezetését.

(8) Az e rendeletben meghatározott módszereken kívül az illetékes hatóságok más módszereket is alkalmazhatnak, amelyek az intézmény üzleti tevékenysége és szervezeti felépítése jellegét, méretét és összetettségét tekintve erre alkalmasak és megfelelőek, amennyiben ez az IRB-módszer használatára vonatkozó követelményeknek való megfelelés értékeléséhez szükséges.

(9) Az e rendeletben meghatározott módszerek alkalmazásakor az illetékes hatóságok figyelembe vehetik az általuk vagy más illetékes hatóságok által a közelmúltban végzett értékelések eredményeit, amennyiben ezek az értékelések mindkét alábbi feltételnek megfelelnek:

a) az értékelés részben vagy egészben a kötelező módszereken alapult;

b) az értékelés tárgyát azonos vagy hasonló minősítési rendszer képezte ugyanabban a kitettségi osztályban.

3. cikk

A dokumentáció minősége

(1) Annak ellenőrzéséhez, hogy az intézmény teljesíti-e az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének e) pontjában előírt dokumentációs követelményt, az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az 575/2013/EU rendelet 142. cikke (1) bekezdésének 1. pontjában meghatározott minősítési rendszerek (a továbbiakban: minősítési rendszerek) dokumentációja:

a) kellően részletes és pontos-e ahhoz, hogy hatékonyan lehessen használni;

b) rendelkezik-e az intézmény megfelelő szintű vezetői jóváhagyásával;

c) minden egyes dokumentum tekintetében tartalmazza-e legalább a dokumentum típusát, szerzőjét, felülvizsgálóját, engedélyezőjét, felelősét, a kidolgozás és a jóváhagyás időpontját, a dokumentum verziószámát és módosítási előzményeit;

d) lehetővé teszi-e harmadik felek számára a minősítési rendszerek működésének vizsgálatát és megerősítését, ezen belül különösen a következők vizsgálatát és megerősítését:

   i. a minősítési rendszer kialakításának dokumentációja kellően részletes ahhoz, hogy harmadik felek megérthessék a minősítési rendszer valamennyi aspektusának indokolását, beleértve a feltevéseket, a matematikai képleteket, emberi mérlegelés esetén a döntéseket, valamint a minősítési rendszer fejlesztésére vonatkozó eljárásokat;

   ii. a minősítési rendszer dokumentációja kellően részletes ahhoz, hogy harmadik felek megérthessék az egyes minősítési modellek és kockázati paraméterek működését, korlátait és fő feltételezéseit, és megismételhessék a modellfejlesztést;

   iii. a minősítési folyamat dokumentációja kellően részletes ahhoz, hogy harmadik felek megérthessék a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásának módszerét, valamint azok tényleges besorolását, és megismételhessék a besorolást.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában az illetékes hatóság ellenőrzi, hogy az intézmény rendelkezik-e olyan szabályzatokkal, amelyek a dokumentációra vonatkozó konkrét előírásokkal biztosítják, hogy

a) a belső dokumentáció kellően részletes és pontos legyen;

b) meghatározott személyek vagy egységek feladata legyen, hogy biztosítsák a dokumentáció teljességét, következetességét, pontosságát, frissítését, adott esetben jóváhagyását és biztonságos őrzését;

c) az intézmény elégséges módon dokumentálja az IRB-módszer alkalmazására vonatkozó szabályzatait, eljárásait és módszereit.

4. cikk

Harmadik felek bevonása

(1) A minősítési rendszerek működőképességére és integritására vonatkozó, az 575/2013/EU rendelet 144. cikkének (1) bekezdésében meghatározott követelménynek való megfelelés értékelésekor, amennyiben az intézmény harmadik félre ruházta át a minősítési rendszereinek kialakításával, bevezetésével és validálásával kapcsolatos feladatokat, tevékenységeket vagy funkciókat, vagy harmadik féltől vásárolt minősítési rendszert vagy közös adatokat, az illetékes hatóság ellenőrzi, hogy az átruházás vagy a vásárlás nem akadályozza-e e rendelet alkalmazását, továbbá ellenőrizi az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény 2013/36/EU irányelv 3. cikke (1) bekezdésének 9. pontjában meghatározott felső vezetése (a továbbiakban: felső vezetés), valamint az intézmény vezető testülete vagy az általa kijelölt bizottság aktívan részt vesz a harmadik félre ruházott feladatokkal, tevékenységekkel és funkciókkal, illetve a harmadik felektől beszerzett minősítési rendszerekkel kapcsolatos felügyeletben és döntéshozatalban;

b) az intézmény személyzete kellően ismeri a harmadik felekre ruházott feladatokat, tevékenységeket vagy funkciókat, valamint a harmadik felektől beszerzett adatok és minősítési rendszerek szerkezetét;

c) a kiszervezett funkciók vagy folyamatok folytonossága biztosított, többek között megfelelő készenléti tervezés révén;

d) a harmadik félre átruházott feladatok, tevékenységek és funkciók belső ellenőrzését vagy egyéb kontrollját nem korlátozza vagy akadályozza a harmadik fél bevonása;

e) az illetékes hatóság teljeskörűen hozzáfér valamennyi releváns információhoz.

(2) Amennyiben egy intézmény minősítési rendszerének és kockázatbecslésének kidolgozásában harmadik fél vesz részt, az illetékes hatóság ellenőrzi, hogy:

a) az (1) bekezdés a)–e) pontja teljesül-e;

b) az említett minősítési rendszerekkel és e kockázatbecslésekkel kapcsolatos validálási tevékenységeket a harmadik féltől eltérő fél végzi-e;

c) a harmadik fél ellátja-e az intézményt az említett validálási tevékenységek elvégzéséhez szükséges információkkal.

(3) Amennyiben a minősítési rendszer fejlesztéséhez és a kockázati paraméterek becsléséhez az intézmény több intézmény közös adatait használja, és a minősítési rendszert harmadik fél fejleszti, a harmadik fél segítheti az intézményt a validálási tevékenységeiben azzal, hogy ellátja a közös adatokhoz való hozzáférést igénylő validálási feladatokat.

(4) Az (1), (2) és (3) bekezdés alkalmazásában az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják a harmadik féllel kötött megállapodásokat és a harmadik fél feladatait meghatározó egyéb releváns dokumentumokat;

b) írásbeli nyilatkozatot szereznek be az intézmény személyzetének érintett tagjaitól vagy azon harmadik féltől, amelyre a feladatot, tevékenységet vagy funkciót átruházták;

c) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény felső vezetését vagy vezető testületét, a feladattal, tevékenységgel vagy funkcióval megbízott harmadik felet, vagy az intézmény vezető testülete által kijelölt bizottságot;

d) szükség esetén felülvizsgálják az intézmény vagy a harmadik fél egyéb releváns dokumentumait.

5. cikk

Az IRB-módszer követelményeinek való ideiglenes meg nem felelés

Az 575/2013/EU rendelet 146. cikke a) pontjának alkalmazásában az illetékes hatóság:

a) felülvizsgálja, hogy az intézménynek a megfelelés belátható időn belüli helyreállítására irányuló terve elégséges-e a meg nem felelés orvoslására, és hogy az ütemterv a következők mindegyikét figyelembe véve észszerű-e:

   i. a meg nem felelés lényegessége;

   ii. a megfelelés helyreállításához szükséges intézkedések mértéke;

   iii. az intézmény rendelkezésére álló források;

b) rendszeres időközönként monitorozza az intézménynek a megfelelés belátható időn belüli helyreállítására irányuló terve megvalósítása terén elért előrehaladást;

c) az e rendeletben meghatározott értékelési módszerek alkalmazásával ellenőrzi, hogy az intézmény a terv végrehajtása után megfelel-e a vonatkozó követelményeknek.

2. FEJEZET

A FOKOZATOS BEVEZETÉSI TERVEK ÉS A SZTENDERD MÓDSZER ALKALMAZÁSA ALÓLI TARTÓS MENTESÍTÉS ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

6. cikk

Általános előírások

(1) Annak értékeléséhez, hogy egy intézmény megfelel-e az IRB-módszer alkalmazására vonatkozóan az 575/2013/EU rendelet 148. cikkében meghatározott feltételeknek, valamint az említett rendelet 150. cikkében a tartós mentesítésre vonatkozóan meghatározott feltételeknek, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbi feltételek egyidejű teljesülését:

a) az intézmény kezdeti lefedettsége és az IRB-módszer fokozatos bevezetésére vonatkozó terve a 7. cikkel összhangban elégséges;

b) azok a kitettségi osztályok, kitettségtípusok vagy üzleti egységek, amelyeknél a sztenderd módszert alkalmazzák, jogosultak az IRB-módszer alóli állandó mentességre.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják az intézménynek az IRB-módszer fokozatos bevezetésére vonatkozó tervét;

b) felülvizsgálják az intézmény vonatkozó belső szabályzatait és eljárásait, beleértve az IRB-módszer fokozatos bevezetésének és az IRB-módszer alóli állandó mentességnek a hatálya alá tartozó kitettségek részarányára vonatkozó számítási módszereket;

c) felülvizsgálják az egyes kitettségeknek az IRB-módszer vagy a sztenderd módszer alkalmazási körébe történő besorolásában részt vevő egységek és vezető testületek szerep- és felelősségi körét;

d) felülvizsgálják az intézmény belső szervei, köztük a vezető testület vagy bizottságok üléseiről készült releváns jegyzőkönyveket;

e) felülvizsgálják a belső ellenőrzési funkció vagy az intézmény egyéb kontrollfunkcióinak releváns megállapításait;

f) felülvizsgálják az intézmény által a hiányosságok kijavítása és az ellenőrzések során feltárt kockázatok csökkentése érdekében tett erőfeszítések előrehaladásáról szóló releváns jelentéseket;

g) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény személyzetének érintett tagjait és felső vezetését.

(3) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok:

a) felülvizsgálhatják az egyes kitettségeknek az IRB-módszer vagy a sztenderd módszer alkalmazási körébe történő besorolásához használt informatikai rendszerek funkcionális dokumentációját;

b) mintavételes tesztet végezhetnek és dokumentumokat vizsgálhatnak felül a kötelezettek jellemzőivel, valamint a mintában szereplő kitettségek kezdeményezésével és fenntartásával kapcsolatban;

c) felülvizsgálhatják az intézmény egyéb releváns dokumentumait.

7. cikk

Az IRB-módszer fokozatos bevezetése

(1) A kezdeti lefedettség és az intézménynek az IRB-módszer az 575/2013/EU rendelet 148. cikke szerinti, fokozatos bevezetésére vonatkozó terve értékelése során az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a fokozatos bevezetési terv tartalmazza legalább a következőket:

i. az egyes minősítési rendszerek alkalmazási körének, valamint az egyes minősítési modellek alkalmazásával minősített kitettségek típusainak meghatározását;

ii. az IRB-módszer alkalmazásának tervezett időpontjait az egyes kitettségtípusok tekintetében;

iii. az értékelés időpontjában érvényes teljes kitettségértékre és az értékelés időpontjában alkalmazott módszernek megfelelően az egyes kitettségtípusokra kiszámított kockázattal súlyozott kitettségértékekre vonatkozó információkat;

b) a fokozatos bevezetési terv tartalmazza az intézmény és adott esetben anyavállalata összes kitettségét, valamint az intézmény leányvállalatainak valamennyi kitettségét, kivéve, ha a kitettségeket a 8. cikk szerint értékelik;

c) a bevezetést az 575/2013/EU rendelet 148. cikke (1) bekezdésének második és harmadik albekezdése szerint tervezik;

d) amennyiben az intézmény bármely kitettségi osztályra vonatkozóan engedélyt kapott az IRB-módszer alkalmazására, a részvényjellegű kitettségekre az IRB-módszert alkalmazza, kivéve az 575/2013/EU rendelet 148. cikkének (5) bekezdésében meghatározott eseteket;

e) az IRB-módszer bevezetésének sorrendjét és időszakait az intézmény valós kapacitásai alapján, az 575/2013/EU rendelet 145. cikkében említett adatok, minősítési rendszerek és tapasztalati időszakok rendelkezésre állását figyelembe véve határozzák meg, és azokat nem használják szelektív módon a szavatolótőke-követelmények csökkentésére;

f) az IRB-módszer bevezetésének sorrendje biztosítja, hogy a bevezetés az intézmény főtevékenységéhez kapcsolódó hitelkockázati kitettségek tekintetében elsőbbséget élvezzen;

g) minden kitettségtípusra és üzleti egységre vonatkozóan meghatároznak egy, az IRB-módszer bevezetésére vonatkozó határidőt, amely az intézmény tevékenységeinek jellege és nagyságrendje alapján észszerű.

(2) Az illetékes hatóságok a következők együttes figyelembevételével határozzák meg, hogy az (1) bekezdés g) pontjában említett határidő észszerű-e:

a) az intézmény – beleértve annak anyavállalatát és leányvállalatait is – működésének összetettsége;

b) az intézményen, valamint adott esetben annak anyavállalatán és leányvállalatain belüli üzleti egységek és üzletágak száma;

c) a fokozatos bevezetési terv hatálya alá tartozó valamennyi szervezet által bevezetendő minősítési rendszerek száma és összetettsége;

d) minősítési rendszerek bevezetésére irányuló tervek olyan harmadik országokban található leányvállalatoknál, ahol jelentős jogi vagy egyéb nehézségek állnak fenn az IRB-modellek jóváhagyásával kapcsolatban;

e) pontos, megfelelő és teljes idősorok rendelkezésre állása;

f) az intézmény operatív kapacitása a minősítési rendszerek kidolgozására és bevezetésére;

g) az intézménynek az egyes kitettségtípusok kezelésében szerzett korábbi tapasztalata.

(3) Annak értékelésekor, hogy az intézmény teljesíti-e az IRB-módszer fokozatos bevezetésére vonatkozó, az 575/2013/EU rendelet 148. cikke szerint az illetékes hatóságok engedélyéhez kötött tervet, az illetékes hatóságok csak akkor tekinthetik megfelelőnek a sorrend és az időtartam módosítását, ha az alábbi feltételek közül egy vagy több teljesül:

a) jelentős változások következnek be az üzleti környezetben, különösen a stratégia, valamint a fúziók és felvásárlások terén;

b) jelentős változások következnek be a releváns szabályozási követelményekben;

c) az illetékes hatóság, a belső ellenőrzés vagy a validálási funkció lényeges hiányosságokat tárt fel a minősítési rendszerekben;

d) a (2) bekezdésben említett elemek jelentősen megváltoztak, vagy a (2) bekezdésben említett elemek bármelyikét nem vették elégséges mértékben figyelembe az IRB-módszer fokozatos bevezetésére vonatkozó, jóváhagyott tervben.

8. cikk

A tartós mentesítés feltételei

(1) Annak értékelésekor, hogy az intézmény teljesíti-e a sztenderd módszer alóli tartós mentesítés feltételeit az 575/2013/EU rendelet 150. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett kitettségek tekintetében, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény értékeli és figyelembe veszi a reprezentatív partnerekre vonatkozó külső adatok rendelkezésre állását;

b) az adott kitettségi osztályba tartozó partnerek minősítési rendszerének kidolgozásával kapcsolatban az intézménynél felmerülő költségeket az intézmény méretének, valamint tevékenységei jellegének és nagyságrendjének figyelembevételével értékelik;

c) az intézmény operatív kapacitását a minősítési rendszer kidolgozására és bevezetésére az intézmény tevékenységének jellegét és nagyságrendjét figyelembe véve értékelik.

(2) Annak értékelésekor, hogy az intézmény teljesíti-e a sztenderd módszer alóli tartós mentesítés feltételeit az 575/2013/EU rendelet 150. cikke (1) bekezdésének c) pontjában említett kitettségek tekintetében, az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmény megvizsgálta és figyelembe vette-e az alábbiak legalább egyikét:

a) azt, hogy a kitettségek – az elkülönítetten kezelt portfóliókat és üzletágakat is beleértve – nem elég homogének ahhoz, hogy lehetővé tegyék egy robusztus és megbízható minősítési rendszer kidolgozását;

b) azt, hogy a sztenderd módszer szerint számított, kockázattal súlyozott kitettségérték jelentősen magasabb, mint az IRB-módszer szerint számított várható, kockázattal súlyozott kitettségérték;

c) azt, hogy a kitettségek az intézmény olyan üzleti egységéhez vagy üzletágához kapcsolódnak, amelynek megszüntetését tervezik;

d) azt, hogy a kitettségek olyan portfóliókat tartalmaznak, amelyek az 575/2013/EU rendelet 18. cikkével összhangban a részben tulajdonolt leányvállalatok arányos konszolidációjának tárgyát képezik.

(3) Annak értékelésekor, hogy az intézmény teljesíti-e a sztenderd módszer alóli tartós mentesítés feltételeit, az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmény rendszeresen figyelemmel kíséri-e az 575/2013/EU rendelet 150. cikkében foglalt követelményeknek való megfelelést.

3. FEJEZET

A BELSŐ BECSLÉSEK VALIDÁLÁSI, VALAMINT AZ INTÉZMÉNY BELSŐ IRÁNYÍTÁSI ÉS FELVIGYÁZÁSI FUNKCIÓINAK ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

1. SZAKASZ

Általános rendelkezések

9. cikk

Általános előírások

(1) Annak értékelésekor, hogy egy intézmény megfelel-e a belső irányításra vonatkozó követelményeknek, beleértve a felső vezetésre és a vezető testületre, a belső beszámolásra, a hitelkockázat-ellenőrzésre és a belső ellenőrzésre, a felvigyázásra és a validálásra vonatkozó követelményeket is, az illetékes hatóságok ellenőrzik a következők mindegyikét:

a) az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének c) és f) pontjában, 174. cikkének d) pontjában, 185. cikkében és 188. cikkében említett, az intézmény minősítési rendszereinek validálására szolgáló intézkedések, mechanizmusok és eljárások robusztusságát, valamint a validálás elvégzéséért felelős alkalmazottak (a továbbiakban: validálási funkció) megfelelőségét a következők tekintetében:

   i. a validálási funkció függetlensége, a 10. cikk szerint;

   ii. a validálási folyamat alkalmazásának teljessége és gyakorisága, a 11. cikk szerint;

   iii. a validálási funkció módszereinek és eljárásainak elégséges volta, a 12. cikk szerint;

   iv. a beszámolási folyamat és a validálási következtetések, megállapítások és ajánlások kezelésére szolgáló folyamat működőképessége, a 13. cikk szerint;

b) az intézmény belső irányítását és felvigyázását, beleértve a hitelkockázat-ellenőrzési egységet és az intézmény belső ellenőrzését az 575/2013/EU rendelet 189., 190. és 191. cikkében említettek szerint, az alábbiak tekintetében:

   i. a felső vezetés és a vezető testület szerepe, a 14. cikk szerint;

   ii. a vezetés beszámolói, a 15. cikk szerint;

   iii. a hitelkockázat-ellenőrzési egység, a 16. cikk szerint;

   iv. a belső ellenőrzés, a 17. cikk szerint.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják az intézmény releváns belső szabályzatait és eljárásait;

b) felülvizsgálják az intézmény belső szervei, köztük a vezető testület vagy bizottságok üléseiről készült releváns jegyzőkönyveket;

c) felülvizsgálják a minősítési rendszerekre vonatkozó releváns jelentéseket, valamint az e jelentéseken alapuló következtetéseket és döntéseket;

d) felülvizsgálják a hitelkockázat-ellenőrzési, belső ellenőrzési, felvigyázási és validálási funkciók tevékenységeiről az e funkciókért felelős személyzet vagy az intézmény más kontrollfunkciója által készített releváns jelentéseket, valamint e funkciók következtetéseit, megállapításait és ajánlásait;

e) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény személyzetének érintett tagjait és felső vezetését.

(3) A validálási funkció értékeléséhez a (2) bekezdésben említett módszereken kívül az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják a validálási funkcióban részt vevő személyzet szerep- és felelősségi körét;

b) felülvizsgálják az éves validálási munkaterv elégséges voltát és megfelelőségét;

c) felülvizsgálják a validálási funkció által használt validálási kézikönyveket;

d) felülvizsgálják a megállapítások és a vonatkozó ajánlások lényegességüknek megfelelő kategorizálásának folyamatát;

e) felülvizsgálják a validálási funkció következtetéseinek, megállapításainak és ajánlásainak következetességét;

f) felülvizsgálják a validálási funkció szerepét a minősítési rendszerek belső jóváhagyási eljárásában és a kapcsolódó módosításokban;

g) felülvizsgálják az egyes vonatkozó ajánlásokhoz kapcsolódó, a megfelelő vezetési szinten jóváhagyott cselekvési terveket, ideértve azok monitorozását is.

(4) Az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének c) pontjában és 190. cikkében említett hitelkockázat-ellenőrzési egység értékeléséhez az illetékes hatóságok a (2) bekezdésben említett követelményeken túlmenően az alábbi módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják a hitelkockázat-ellenőrzési egység érintett személyzetének és felső vezetésének szerep- és felelősségi körét;

b) felülvizsgálják a hitelkockázat-ellenőrzési egység és a felső vezetés által a vezető testület vagy annak kijelölt bizottsága részére benyújtott releváns jelentéseket.

(5) Az 575/2013/EU rendelet 191. cikkében említett belső ellenőrzési vagy más hasonló független ellenőrző egység értékeléséhez az illetékes hatóságok a (2) bekezdésben említett követelményeken túlmenően az alábbi módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják a belső ellenőrzésben részt vevő személyzet releváns szerep- és felelősségi körét;

b) felülvizsgálják az éves belső ellenőrzési munkaterv elégséges voltát és megfelelőségét;

c) felülvizsgálják a vonatkozó ellenőrzési kézikönyveket és munkaprogramokat, valamint a vonatkozó ellenőrzési jelentésekben foglalt megállapításokat és ajánlásokat;

d) felülvizsgálják az egyes vonatkozó ajánlásokhoz kapcsolódó, a megfelelő vezetési szinten jóváhagyott cselekvési terveket.

(6) A (2) bekezdésben felsorolt módszereken kívül az illetékes hatóságok az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés céljából felülvizsgálhatják az intézmény egyéb releváns dokumentumait is.

2. SZAKASZ

A validálási funkció értékelésének módszertana

10. cikk

A validálási funkció függetlensége

(1) Az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdése f) pontjának, 174. cikke d) pontjának, valamint 185. cikkének és 188. cikkének alkalmazásában a validálási funkció függetlenségének értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a validálási funkcióért felelős egység vagy – kizárólag validálási funkciót ellátó külön egység hiányában – a validálási funkciót ellátó személyzet tekintetében teljesül-e az alábbi feltételek mindegyike:

a) a validálási funkció független a kitettségek kezdeményezéséért vagy megújításáért, valamint a modell kialakításáért vagy fejlesztéséért felelős személyzeti és vezetői funkciótól;

b) a validálási funkciót ellátó személyzet nem azonos a minősítési rendszer kialakításáért és fejlesztéséért felelős, sem pedig a hitelkockázat-ellenőrzési funkcióért felelős személyzettel;

c) a funkció közvetlenül a felső vezetésnek számol be.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában, amennyiben a validálási funkcióért felelős egység szervezetileg elkülönül a hitelkockázat-ellenőrzési egységtől, és minden egység a felső vezetés más tagjának számol be, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak egyidejű teljesülését:

a) a validálási funkció megfelelő erőforrásokkal, ezen belül tapasztalt és képesített személyzettel rendelkezik a feladatai ellátásához;

b) a validálási funkcióért felelős személyzet és felső vezetők javadalmazása nem kapcsolódik sem a hitelkockázat-ellenőrzéssel, sem a kitettségek kezdeményezésével vagy megújításával összefüggő feladatok ellátásához.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában, amennyiben a validálási funkcióért felelős egység szervezetileg elkülönül a hitelkockázat-ellenőrzési egységtől, és minden egység a felső vezetés azonos tagjának számol be, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak egyidejű teljesülését:

a) a validálási funkció megfelelő erőforrásokkal, ezen belül tapasztalt és képesített személyzettel rendelkezik a feladatai ellátásához;

b) a validálási funkcióért felelős személyzet és felső vezetők javadalmazása nem kapcsolódik sem a hitelkockázat-ellenőrzéssel, sem a kitettségek kezdeményezésével vagy megújításával összefüggő feladatok ellátásához;

c) van olyan bevezetett döntéshozatali folyamat, amely biztosítja, hogy az intézmény felső vezetése megfelelően figyelembe vegye a validálási funkció következtetéseit, megállapításait és ajánlásait;

d) a validálási funkció következtetéseit, megállapításait és ajánlásait nem éri jogtalan befolyás;

e) a validálási funkció következtetéseinek, megállapításainak és ajánlásainak hasznosításához szükséges valamennyi korrekciós intézkedést időben meghozzák és végrehajtják;

f) a belső ellenőrzés rendszeresen értékeli az a)–e) pontban említett feltételek teljesülését.

(4) Az (1) bekezdés alkalmazásában, amennyiben nincs a validálási funkcióért felelős külön egység, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak egyidejű teljesülését:

a) a validálási funkció megfelelő erőforrásokkal, ezen belül tapasztalt és képesített személyzettel rendelkezik a feladatai ellátásához;

b) a validálási funkcióért felelős személyzet és felső vezetők javadalmazása nem kapcsolódik sem a hitelkockázat-ellenőrzéssel, sem a kitettségek kezdeményezésével vagy megújításával összefüggő feladatok ellátásához;

c) van olyan bevezetett döntéshozatali folyamat, amely biztosítja, hogy az intézmény felső vezetése megfelelően figyelembe vegye a validálási funkció következtetéseit, megállapításait és ajánlásait;

d) a validálási funkció következtetéseit, megállapításait és ajánlásait nem éri jogtalan befolyás;

e) a validálási funkció következtetéseinek, megállapításainak és ajánlásainak hasznosításához szükséges valamennyi korrekciós intézkedést időben meghozzák és végrehajtják;

f) a belső ellenőrzés rendszeresen értékeli az a)–e) pontban említett feltételek teljesülését;

g) a validálási funkciót ellátó személyzet ténylegesen elkülönül az egyéb feladatokat ellátó személyzettől;

h) az intézmény nem a 2013/36/EU irányelv 131. cikke értelmében vett globális vagy egyéb rendszerszinten jelentős intézmény.

(5) A validálási funkció függetlenségének értékelésekor az illetékes hatóságok azt is értékelik, hogy az intézmény választása a (2), (3) és (4) bekezdésben említett validálási funkció megszervezése tekintetében megfelelő-e, figyelembe véve az intézmény jellegét, méretét és nagyságrendjét, valamint az üzleti modelljében rejlő kockázatok összetettségét.

11. cikk

A validálási folyamat teljessége és gyakorisága

(1) Az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének f) pontjában, 174. cikkének d) pontjában, 185. cikkében és 188. cikkében meghatározott követelmények alkalmazásában a validálási funkció teljességének értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény valamennyi minősítési rendszerre vonatkozóan teljes validálási folyamatot határozott meg és dokumentált;

b) az intézmény az a) pontban említett validálási folyamatot megfelelő gyakorisággal hajtja végre.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában említett validálási folyamat teljességének értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a validálási funkció teljesíti az alábbiakat:

a) kritikusan felülvizsgálja a belső minősítések és kockázati paraméterek meghatározásának valamennyi szempontját, beleértve az adatgyűjtési és adattisztítási eljárásokat, a módszertan és modellstruktúra megválasztását, valamint a változók kiválasztásának folyamatát;

b) ellenőrzi a belső minősítések és kockázati paraméterek informatikai rendszereken belüli bevezetésének elégséges voltát, valamint azt, hogy a kategóriák és halmazok meghatározásait következetesen alkalmazzák-e az intézmény szervezeti egységeinél és földrajzi területein;

c) ellenőrzi a minősítési rendszerek teljesítményét, figyelembe véve legalább a kockázatok differenciálását és számszerűsítését, továbbá a belső minősítések és a kockázati paraméterek, valamint a modellspecifikációk stabilitását;

d) az 529/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendeletnek megfelelően ellenőrzi a belső minősítésekkel és a kockázati paraméterekkel, valamint azok lényegességével kapcsolatos valamennyi változást, és következetesen nyomon követi saját következtetéseit, megállapításait és ajánlásait.

(3) Annak értékelésekor, hogy az (1) bekezdés b) pontjában említett validálási eljárás gyakorisága megfelelő-e, az illetékes hatóságok az éves munkatervet követve ellenőrzik, hogy a validálási eljárást az intézmény valamennyi minősítési rendszere tekintetében rendszeresen elvégzik-e, és teljesülnek-e az alábbiak:

a) minden minősítési rendszer esetében legalább évente egyszer elvégzik az 575/2013/EU rendelet 185. cikkének b) pontjában és 188. cikkének c) pontjában előírt eljárásokat (a továbbiakban: utótesztelés);

b) a lényeges kitettségtípusokra vonatkozó minősítési rendszerek esetében a minősítési rendszerek teljesítményének (2) bekezdés c) pontjában említett ellenőrzésére legalább évente egyszer sor kerül.

(4) Amennyiben egy intézmény minősítési rendszer belső minősítéseinek és kockázati paramétereinek használatára, vagy minősítési rendszer belső minősítéseinek és kockázati paramétereinek lényeges módosításra kér engedélyt, az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmény elvégzi-e a (2) bekezdés a), b) és c) pontjában említett validálást azt megelőzően, hogy a minősítési rendszert felhasználja a szavatolótőke-követelmények kiszámításához és belső kockázatkezeléséhez.

12. cikk

A validálási funkció módszereinek és eljárásainak elégséges volta

Az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének f) pontjában, 174. cikkének d) pontjában, 185. cikkében és 188. cikkében meghatározott követelmények alkalmazásában a validálási módszerek és eljárások elégséges voltának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy ezek a módszerek és eljárások lehetővé teszik-e a belső minősítési és kockázatbecslési rendszerek teljesítményének következetes és érdemi értékelését, továbbá ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a validálási módszerek és eljárások alkalmasak a minősítési rendszer pontosságának és következetességének értékelésére;

b) a validálási módszerek és eljárások megfelelnek az intézmény minősítési rendszerei jellegének, összetettségének és alkalmazási körének, valamint az adatok hozzáférhetőségének;

c) a validálási módszerek és eljárások egyértelműen meghatározzák a validálás célkitűzéseit, előírásait és korlátait, tartalmazzák az összes validálási teszt, adatkészlet és adattisztítási folyamat leírását, meghatározzák az adatforrásokat és a referencia-időszakokat, továbbá az első és a további rendszeres validálásra vonatkozóan rögzítik a definiált mérőszámok célértékeit és tűréshatárait;

d) a validálási módszereket és különösen az elvégzett teszteket, a validáláshoz használt referencia-adatkészletet és a vonatkozó adattisztítást mindenkor következetesen alkalmazzák;

e) a validálási módszerek magukban foglalják az utótesztelést, valamint az 575/2013/EU rendelet 185. cikkének c) pontjában és 188. cikkének d) pontjában meghatározott összehasonlító értékelést;

f) a validálási módszerek figyelembe veszik, hogy a belső minősítésekben és kockázati paraméterekben – különösen a PD-becslésekben – milyen módon érvényesül az üzleti ciklusok, valamint a nemteljesítési tapasztalatok ehhez kapcsolódó szisztematikus változékonyságának hatása.

13. cikk

A beszámolási folyamat és a validálási következtetések, megállapítások és ajánlások kezelésére szolgáló folyamat működőképessége

Az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének f) pontjában, 174. cikkének d) pontjában, 185. cikkében és 188. cikkében meghatározott követelmények alkalmazásában a beszámolási folyamat és a validálási következtetések, megállapítások és ajánlások kezelésére szolgáló folyamat működőképességének értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a validálási jelentések azonosítják és leírják az alkalmazott validálási módszereket, az elvégzett teszteket, a felhasznált referencia-adatkészletet és a vonatkozó adattisztítási eljárásokat, valamint tartalmazzák a tesztek eredményeit, a validálás következtetéseit, a megállapításokat és a vonatkozó ajánlásokat;

b) a validálási jelentések következtetéseiről, megállapításairól és ajánlásairól közvetlenül tájékoztatják a felső vezetést és az intézmény vezető testületét vagy az általa kijelölt bizottságot;

c) a validálási jelentések következtetései, megállapításai és ajánlásai tükröződnek a belső minősítések és a kockázatbecslések kialakításában végrehajtott módosításokban és javításokban, többek között az 575/2013/EU rendelet 185. cikke e) pontjának első mondatában és 188. cikkének e) pontjában leírt helyzetekben is;

d) az intézmény döntéshozatali folyamata a megfelelő vezetői szinten zajlik.

3. SZAKASZ

A belső irányítás és a felvigyázás értékelési módszertana

14. cikk

A felső vezetés és a vezető testület szerepe

Az intézmény 575/2013/EU rendelet 189. cikkében említett vállalatirányításának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény döntéshozatali folyamatát, hierarchiáját, jelentési vonalait és felelősségi szintjeit az intézmény belső dokumentációja egyértelműen meghatározza, és belső szerveinek jegyzőkönyvei következetesen tükrözik;

b) mind a vezető testület vagy az általa kijelölt bizottság, valamint a felső vezetés jóváhagyja a minősítési rendszerek legalább az alábbi lényeges szempontjait:

   i. a minősítési rendszerek kialakításával és bevezetésével, valamint az IRB-módszer alkalmazásával kapcsolatos releváns szabályzatok, a minősítési besorolás, valamint a kockázati paraméterek becslési és validálási folyamatainak valamennyi lényeges szempontjára vonatkozó szabályzatokkal együtt;

   ii. a releváns kockázatkezelési szabályzatok, beleértve az informatikai infrastruktúrával és a készenléti tervezéssel kapcsolatosakat is;

   iii. a belső kockázatkezelési folyamatokban és a szavatolótőke-követelmények számításában használt összes minősítési rendszer kockázati paraméterei;

c) a vezető testület vagy az általa kijelölt bizottság hivatalos döntés útján megfelelő szervezeti felépítést határoz meg a minősítési rendszerek működőképes bevezetéséhez;

d) a vezető testület vagy az általa kijelölt bizottság hivatalos döntés útján jóváhagyja az elfogadható kockázati szint meghatározását, figyelembe véve az intézmény belső minősítési rendszerét;

e) a felső vezetés jól ismeri az intézmény összes minősítési rendszerét, azok kialakítását és működését, az IRB-módszerre vonatkozó követelményeket, valamint az intézmény e követelményeknek való megfeleléssel kapcsolatos megközelítését;

f) a felső vezetés értesíti a vezető testületet vagy az általa kijelölt bizottságot az összes olyan lényeges módosításról vagy a kidolgozott szabályzatoktól való eltérésről, amelyek lényegesen befolyásolják az intézmény minősítési rendszereinek működését;

g) a felső vezetés folyamatosan biztosítani tudja a minősítési rendszerek megfelelő működését;

h) a felső vezetés megfelelő intézkedéseket hoz, ha a hitelkockázat-ellenőrzés, a validálás, a belső ellenőrzés vagy más kontrollfunkció hiányosságot tár fel a minősítési rendszerekben.

15. cikk

A vezetés beszámolói

A vezetés 575/2013/EU rendelet 189. cikkében említett beszámolói elégséges voltának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a vezetés beszámolói az alábbiak mindegyikére vonatkozóan tartalmaznak információkat:

   i. a kötelezettek vagy kitettségek kockázati profilja kategóriánként;

   ii. a kategóriák közötti átsorolás;

   iii. a releváns kockázati paraméterek becslése kategóriánként;

   iv. a tényleges nemteljesítési ráták és – saját becslések alkalmazása esetén – a realizált LGD-k és a realizált hitelegyenértékesítési tényezők összehasonlítása a várakozásokkal;

   v. a stressztesztek feltételezései és eredményei;

   vi. a minősítési folyamat teljesítménye, a fejlesztésre szoruló területek, a minősítési rendszerek korábban feltárt hiányosságainak javításában elért eredmények;

   vii. validálási jelentések;

b) az információ jelentőségére és típusára, a címzett hierarchiában elfoglalt helyére, valamint az intézmény szervezeti felépítésére tekintettel a vezetés beszámolóinak formája és gyakorisága elégséges;

c) a vezetés beszámolói megkönnyítik a felső vezetés számára a hitelkockázat monitorozását az IRB-módszer alkalmazási körébe tartozó kitettségek teljes portfóliójában;

d) a vezetés beszámolói arányosak az intézmény üzleti tevékenysége és szervezeti felépítése jellegével, méretével és összetettségének mértékével.

16. cikk

Hitelkockázat-ellenőrzési egység

(1) Az 575/2013/EU rendelet 190. cikkében említett hitelkockázat-ellenőrzési egység tekintetében az intézmény belső irányításának és felvigyázásának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) valamennyi hitelkockázat-ellenőrzési egység elkülönül és független a kitettségek kezdeményezéséért vagy megújításáért felelős alkalmazottaktól és vezetői funkcióktól;

b) valamennyi hitelkockázat-ellenőrzési egység működőképes és feladataihoz mérten elégséges.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) valamennyi hitelkockázat-ellenőrzési egység különálló szervezeti struktúrát alkot az intézményen belül;

b) valamennyi hitelkockázat-ellenőrzési egység vezetője a felső vezetés tagja;

c) a hitelkockázat-kezelési funkció megszervezése a 2013/36/EU irányelv 76. cikkének (5) bekezdésében meghatározott elvek figyelembevételével történik;

d) egyetlen hitelkockázat-ellenőrzési egység személyzete és felső vezetése sem felelős a kitettségek kezdeményezéséért vagy megújításáért;

e) valamennyi hitelkockázat-ellenőrzési egység, valamint a kitettségek kezdeményezéséért vagy megújításáért felelős egységek felső vezetői az intézmény vezető testülete vagy az általa kijelölt bizottság más tagjainak számolnak be;

f) egyetlen hitelkockázat-ellenőrzési egység személyzetének és felső vezetésének javadalmazása sem kapcsolódik a kitettségek kezdeményezésével vagy megújításával összefüggő feladatok ellátásához.

(3) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) valamennyi hitelkockázat-ellenőrzési egység arányos az intézmény üzleti tevékenységének és szervezeti felépítésének jellegével, méretével és összetettségének mértékével és különösen a minősítési rendszerek összetettségével és azok alkalmazásával;

b) valamennyi hitelkockázat-ellenőrzési egység elégséges erőforrásokkal, valamint tapasztalt és képesített személyzettel rendelkezik a vonatkozó tevékenységek elvégzéséhez;

c) valamennyi hitelkockázat-ellenőrzési egység felelős a minősítési rendszerek kialakításáért vagy kiválasztásáért, bevezetéséért és felvigyázásáért az 575/2013/EU rendelet 190. cikke (1) bekezdésének második mondatában előírtak szerint, továbbá az adott egység felelősségi körei magukban foglalják az említett rendelet 190. cikkének (2) bekezdésében felsoroltakat;

d) valamennyi hitelkockázat-ellenőrzési egység rendszeresen tájékoztatja a felső vezetést a minősítési rendszerek teljesítményéről, a fejlesztésre szoruló területekről, valamint a korábban feltárt hiányosságok javításában elért eredményekről.

17. cikk

Belső ellenőrzés

(1) Az 575/2013/EU rendelet 191. cikkében említett belső ellenőrzési vagy más hasonló független ellenőrző egység tekintetében az intézmény belső irányításának és felvigyázásának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a belső ellenőrzési vagy más hasonló független ellenőrző egység legalább évente felülvizsgálja a következőket:

   i. az intézmény valamennyi minősítési rendszere;

   ii. a hitelkockázat-ellenőrzési funkció működése;

   iii. a hitelbírálati folyamat működése;

   iv. a belső validálási funkció működése;

b) az a) pont szerinti felülvizsgálat megkönnyíti azon területek meghatározását az éves munkatervben, amelyek esetében részletesen felül kell vizsgálni az 575/2013/EU rendelet 142–191. cikkében az IRB-módszerre vonatkozóan előírt követelménynek való megfelelést;

c) a belső ellenőrzési vagy más hasonló független ellenőrző egység működőképes és feladatai ellátásához elégséges.

(2) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) belső ellenőrzési vagy más hasonló független ellenőrzési egység elegendő információt nyújt az intézmény felső vezetésének és vezető testületének arról, hogy a minősítési rendszerek megfelelnek-e az IRB-módszerre alkalmazandó valamennyi követelménynek;

b) a belső ellenőrzési vagy más hasonló független ellenőrzési egység arányos az intézmény üzleti és szervezeti felépítésének jellegével, méretével és összetettségének mértékével és különösen a minősítési rendszerek összetettségével és azok alkalmazásával;

c) a belső ellenőrzési vagy más hasonló független ellenőrző egység elégséges erőforrásokkal, valamint tapasztalt és képesített személyzettel rendelkezik a vonatkozó tevékenységek elvégzéséhez;

d) a belső ellenőrzési vagy más hasonló független ellenőrzési egység semmilyen szempontból nem vesz részt az általa az (1) bekezdés a) pontja szerint felülvizsgált minősítési rendszerek működésében;

e) a belső ellenőrzési vagy más hasonló független ellenőrzési egység független a kitettségek kezdeményezéséért vagy megújításáért felelős alkalmazottaktól és vezetőktől, és közvetlenül a felső vezetésnek számol be;

f) a belső ellenőrzés személyzetének és felső vezetésének javadalmazása nem kapcsolódik a kitettségek kezdeményezésével vagy megújításával összefüggő feladatok ellátásához.

4. FEJEZET

A HASZNÁLATI TESZT ÉS A TAPASZTALATI TESZT ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

18. cikk

Általános előírások

(1) Annak értékelésekor, hogy az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdése b) pontjának, 145. cikkének, 171. cikke (1) bekezdése c) pontjának, 172. cikke (1) bekezdése a) pontjának, 172. cikke (1) bekezdése c) pontjának, 172. cikke (2) bekezdésének és 175. cikke (3) bekezdésének alkalmazásában egy intézmény megfelel-e a minősítési rendszerek használatára vonatkozó követelményeknek, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a szavatolótőke kiszámításához használt minősítési rendszerek belső minősítései, valamint nemteljesítési és veszteségbecslései alapvető szerepet játszanak a kockázatkezelésben, a hiteljóváhagyásban és a döntéshozatali folyamatban, a 19. cikk szerint;

b) a szavatolótőke kiszámításához használt minősítési rendszerek belső minősítései, valamint nemteljesítési és veszteségbecslései alapvető szerepet játszanak a belső tőkeallokáció folyamatában, a 20. cikk szerint;

c) a szavatolótőke kiszámításához használt minősítési rendszerek belső minősítései, valamint nemteljesítési és veszteségbecslései alapvető szerepet játszanak a vállalatirányítási funkciókban, a 21. cikk szerint;

d) az intézmény által a szavatolótőke kiszámításához használt adatok és becslések összhangban állnak a belső célokra használtakkal, az esetleges eltérések pedig teljeskörűen dokumentáltak és észszerűek;

e) a minősítési rendszerek lényegében összhangban állnak az 575/2013/EU rendelet 169–191. cikkében meghatározott követelményekkel, és e rendszereket az intézmény az 575/2013/EU rendelet 145. cikkének megfelelően legalább három évvel az IRB-módszer bevezetése előtt alkalmazta, a 22. cikk szerint.

(2) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják az intézmény vonatkozó belső szabályzatait és eljárásait;

b) felülvizsgálják az intézmény belső szerveinek, köztük a vezető testületnek vagy a hitelkockázat-kezelés irányításában részt vevő bizottságoknak a vonatkozó jegyzőkönyveit;

c) felülvizsgálják a hitelezési döntések meghozatalára vonatkozó hatáskörmegosztást, a hitelkezelési kézikönyveket és a kereskedelmi csatornák rendszereit;

d) felülvizsgálják az intézmény által a hitelbírálatokról készített elemzést és az elutasított hitelkérelmekre vonatkozó adatokat, az alábbiak mindegyikére kiterjedően:

   i. az intézmény hitelezési politikájától eltérő hitelezési döntések („kivételek”);

   ii. azok az esetek, amikor az emberi mérlegelés a minősítési rendszerek inputjaitól vagy outputjaitól való eltérést eredményez („felülbírálatok”), a felülbírálatok indokolásával együtt;

iii. nem minősített kitettségek, a hiányzó minősítések okaival együtt;

iv. a manuális döntések, a vonatkozó küszöbértékekkel együtt;

e) felülvizsgálják az intézmény hitelátstrukturálási szabályzatait;

f) felülvizsgálják a hitelkockázatra vonatkozó rendszeres, dokumentált beszámolást;

g) felülvizsgálják az intézmény belső tőkéjének kiszámítására és a belső tőke kockázattípusokhoz, leányvállalatokhoz és portfóliókhoz rendelésére vonatkozó dokumentációt;

h) felülvizsgálják a belső ellenőrzés vagy az intézmény egyéb kontrollfunkcióinak releváns megállapításait;

i) felülvizsgálják az intézmény által a hiányosságok kijavítása és a vonatkozó ellenőrzések során feltárt kockázatok csökkentése érdekében tett erőfeszítések előrehaladásáról szóló jelentéseket;

j) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény személyzetének érintett tagjait és felső vezetését.

(3) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során emellett az illetékes hatóságok az alábbiakban felsorolt egyéb módszerek bármelyikét alkalmazhatják:

a) felülvizsgálhatják a korai előrejelző rendszerek dokumentációját;

b) felülvizsgálhatják a hitelkockázati kiigazítások módszertanát és annak a szavatolótőke-követelmények kiszámításával való összhangjára vonatkozó dokumentált elemzést;

c) felülvizsgálhatják az intézmény kockázattal kiigazított tőkearányos megtérülésének (kockázattal kiigazított jövedelmezőségének) dokumentált elemzését;

d) felülvizsgálják az intézmény árképzési szabályzatait;

e) felülvizsgálják a követelés behajtására és megtérülésére vonatkozó eljárásokat;

f) felülvizsgálják a tervezési kézikönyveket és a kockázati költség költségvetés-tervezéséről szóló jelentéseket;

g) felülvizsgálják a javadalmazási politikát és a javadalmazási bizottság jegyzőkönyvét;

h) felülvizsgálhatják az intézmény egyéb releváns dokumentumait.

19. cikk

Használati teszt a kockázatkezelési, döntéshozatali és hitelbírálati folyamatban

(1) Annak értékelésekor, hogy a szavatolótőke-követelmények számításához használt minősítési rendszerek belső minősítései, valamint nemteljesítési és veszteségbecslései alapvető szerepet játszanak-e az intézmény kockázatkezelési és döntéshozatali folyamatában, valamint az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt hitelbírálatában, az említett rendelet 171. cikke (1) bekezdésének c) pontja és (2) bekezdése szerinti kategóriákba vagy halmazokba sorolás, a kitettségek az említett rendelet 172. cikke (1) bekezdésének a), b) és c) pontja szerinti besorolása, valamint a minősítési rendszerek az említett rendelet 175. cikkének (3) bekezdése szerinti dokumentációja tekintetében az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a nem minősített kitettségek és az elavult minősítések száma elhanyagolható;

b) a belső minősítések, valamint nemteljesítési és veszteségbecslések fontos szerepet játszanak, különösen a következő esetekben:

i. a hitelügylet jóváhagyására, elutasítására, átstrukturálására és megújítására vonatkozó döntések meghozatalakor;

ii. a hitelezési szabályzat kidolgozásakor a maximális kitettségi határértékek, a szükséges kockázatcsökkentési technikák és hitelminőség-javítási módszerek, vagy az intézmény globális hitelkockázati profiljának más szempontú befolyásolása révén;

iii. a kötelezettek és kitettségek monitorozásakor.

(2) Amennyiben az intézmények belső minősítéseket, valamint nemteljesítési és veszteségbecsléseket használnak fel az alábbiakban felsorolt területek bármelyikén, az illetékes hatóságok értékelik, hogy a felhasználás hogyan járul hozzá ahhoz, hogy a szóban forgó minősítések és becslések alapvető szerepet játsszanak az intézmény kockázatkezelési és döntéshozatali folyamataiban, valamint az (1) bekezdésben említett hitelbírálatában:

a) az egyes hitelügyletek vagy kötelezettek árazása;

b) a hitelkockázat kezeléséhez használt korai előrejelző rendszerek;

c) a behajtási és megtérülési szabályzatok és folyamatok meghatározása és végrehajtása;

d) a hitelkockázati kiigazítások kiszámítása, amennyiben ez összhangban van az alkalmazandó számviteli szabályozással;

e) a hitelbírálati folyamatra vonatkozó hatásköröknek a vezető testület által a belső bizottságokhoz, a felső vezetéshez és a személyzethez történő telepítése, vagy átruházása.

20. cikk

Használati teszt a belső tőkeallokációban

(1) Annak értékelésekor, hogy a szavatolótőke-követelmények kiszámításához használt minősítési rendszerek belső minősítései, valamint nemteljesítési és veszteségbecslései alapvető szerepet játszanak-e az intézmény 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett belső tőkeallokációjában, az illetékes hatóságok értékelik e minősítések és becslések fontos szerepét a következőkben:

a) annak a belsőtőkeösszegnek az értékelése, amelyet az intézmény elégségesnek tart azon kockázat jellegének és szintjének fedezéséhez, amelynek a 2013/36/EU irányelv 73. cikkében említettek szerint ki van vagy ki lehet téve;

b) a belső tőke felosztása kockázattípusok, leányvállalatok és portfóliók között.

(2) Amennyiben az intézmények költségvetés-tervezési célból belső minősítések, valamint nemteljesítési és veszteségbecslések figyelembevételével számítják ki az intézmény kockázati költségét, az illetékes hatóságok értékelik, hogy ezen elemek figyelembevétele hogyan járul hozzá ahhoz, hogy e minősítések és becslések alapvető szerepet játsszanak az intézmény belső tőkeallokációjában.

21. cikk

Használati teszt a vállalatirányítási funkciókban

(1) Annak értékelésekor, hogy a szavatolótőke-követelmények kiszámításához használt minősítési rendszerek belső minősítései, valamint nemteljesítési és veszteségbecslései alapvető szerepet játszanak-e az intézmény 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett vállalatirányítási funkcióiban, az illetékes hatóságok értékelik e minősítések és becslések fontos szerepét a következőkben:

a) a vezetés beszámolói;

b) a hitelkockázat portfóliószintű monitorozása.

(2) Amennyiben az intézmények belső minősítéseket, valamint nemteljesítési és veszteségbecsléseket vesznek figyelembe az alábbiakban felsorolt területek bármelyikén, az illetékes hatóságok értékelik, hogy ezen elemek figyelembevétele hogyan járul hozzá ahhoz, hogy e minősítések és becslések alapvető szerepet játsszanak az intézmény (1) bekezdésben említett vállalatirányításában:

a) a belső ellenőrzés tervezése;

b) a javadalmazási politikák kialakítása.

22. cikk

Tapasztalati teszt

(1) Annak értékelésekor, hogy az intézmény az 575/2013/EU rendelet 145. cikkében említett módon legalább három évvel az IRB-módszer bevezetése előtt alkalmazott-e az 575/2013/EU rendelet 169–191. cikkében meghatározott követelményekkel lényegében összhangban álló minősítési rendszereket a szavatolótőke-követelmények kiszámításához, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) ezeket a minősítési rendszereket alkalmazták az intézmény 19. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett kockázatkezelési és döntéshozatali folyamataiban, valamint hitelbírálati folyamataiban;

b) az említett három évre vonatkozóan elégséges dokumentáció áll rendelkezésre a minősítési rendszerek tényleges működéséről, különös tekintettel a vonatkozó monitorozási, validálási és ellenőrzési jelentésekre.

(2) Az IRB-módszer fokozatos bevezetési terv szerinti kiterjesztésére vonatkozó engedélykérelem elbírálásakor az (1) bekezdést akkor is alkalmazni kell, ha a kiterjesztés olyan kitettségekre vonatkozik, amelyek jelentősen eltérnek az aktuális lefedettségi körtől, így a meglévő tapasztalatról nem feltételezhető észszerűen, hogy az 575/2013/EU rendelet 145. cikkének (3) bekezdésében meghatározott további kitettségek tekintetében elegendő lenne az 575/2013/EU rendelet 145. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt követelmények teljesítéséhez.

5. FEJEZET

A KITETTSÉGEK KATEGÓRIÁKBA VAGY HALMAZOKBA SOROLÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

23. cikk

Általános előírások

(1) Annak értékelésekor, hogy az intézmény megfelel-e az 575/2013/EU rendelet 169., 171., 172. és 173. cikkében meghatározott, a kötelezettek vagy kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolására vonatkozó követelményeknek, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak mindegyikét:

a) az intézmény által a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásához vagy felülvizsgálatához használt fogalommeghatározások, eljárások és kritériumok elégséges volta, ideértve a felülbírálatok kezelését is, a 24. cikk szerint;

b) az 575/2013/EU rendelet 173. cikkében említett besorolási folyamat integritása, beleértve a besorolási folyamat függetlenségét, valamint a besorolás felülvizsgálatait is, a 25. cikk szerint.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják az intézmény vonatkozó belső szabályzatait és eljárásait;

b) felülvizsgálják a kitettségek kezdeményezéséért és megújításáért felelős, valamint a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásáért felelős egységek szerep- és felelősségi körét;

c) felülvizsgálják az intézmény belső szervei, köztük a vezető testület vagy bizottságok üléseiről készült releváns jegyzőkönyveket;

d) felülvizsgálják az intézmény belső jelentéseit a besorolási folyamat teljesítményéről;

e) felülvizsgálják a belső ellenőrzés vagy az intézmény egyéb kontrollfunkcióinak releváns megállapításait;

f) felülvizsgálják az intézmény által a besorolási vagy a felülvizsgálati folyamat hiányosságainak kijavítása, valamint az ellenőrzések során feltárt kockázatok csökkentése érdekében tett erőfeszítések előrehaladásáról szóló jelentéseket;

g) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény érintett személyzetét és felső vezetését;

h) felülvizsgálják azokat a kritériumokat, amelyeket az emberi mérlegelésért felelős alkalmazottak figyelembe vesznek a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásakor.

(3) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során emellett az illetékes hatóságok az alábbiakban felsorolt egyéb módszerek bármelyikét alkalmazhatják:

a) felülvizsgálhatják a vonatkozó informatikai rendszerek funkcionális dokumentációját;

b) mintavételes tesztet végezhetnek és dokumentumokat vizsgálhatnak felül a kötelezett jellemzőivel, valamint a kitettségek kezdeményezésével és fenntartásával kapcsolatban;

c) saját teszteket végezhetnek az intézmény adatain, vagy adott tesztek elvégzésére kötelezhetik az intézményt;

d) felülvizsgálhatják az intézmény egyéb releváns dokumentumait.

24. cikk

A besorolás fogalommeghatározásai, folyamatai és kritériumai

(1) Az 575/2013/EU rendelet 169., 171., 172. és 173. cikkével összhangban a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásához vagy felülvizsgálatához használt fogalommeghatározások, eljárások és kritériumok megfelelőségének értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény elégséges eljárásokkal és mechanizmusokkal rendelkezik a kötelezettek vagy ügyletek megfelelő minősítési rendszerhez való következetes hozzárendeléséhez;

b) az intézmény elégséges eljárásokkal és mechanizmusokkal rendelkezik ahhoz, hogy minden egyes általa tartott kitettséget a minősítési rendszernek megfelelően kategóriába vagy halmazba soroljon;

c) a vállalatokkal, intézményekkel, központi kormányzatokkal és központi bankokkal szembeni kitettségek, valamint az olyan részvényjellegű kitettségek esetében, amelyeknél az intézmény az 575/2013/EU rendelet 155. cikkének (3) bekezdésében meghatározott PD/LGD-módszert alkalmazza, az intézmény elégséges eljárásokkal és mechanizmusokkal rendelkezik ahhoz, hogy az ugyanazon kötelezettel szembeni – akár különböző üzletágakhoz, részlegekhez, földrajzi helyszínekhez, csoporton belüli szervezetekhez, informatikai rendszerekhez tartozó – összes kitettséget azonos ügyfélkategóriába sorolja, valamint ahhoz, hogy helyesen alkalmazza a kizárólag az ügyfél speciális hitelezési kitettségekre vonatkozó nemteljesítési kockázatának számszerűsítésére szolgáló ügyfélminősítési skála meglétére vonatkozó követelmény alóli, az 575/2013/EU rendelet 170. cikkének (2) bekezdése szerinti mentességet, valamint az ugyanazon ügyféllel szembeni különálló kitettségek azonos ügyfélkategóriába sorolására vonatkozó követelmény alóli, az említett rendelet 172. cikke (1) bekezdése e) pontja szerinti mentességet;

d) a besoroláshoz használt fogalommeghatározások és kritériumok kellően részletesek ahhoz, hogy valamennyi üzletágban, szervezeti egységben, földrajzi helyszínen és csoporton belüli szervezetnél – függetlenül attól, hogy melyik informatikai rendszert használják – a felelős munkavállalók egységes értelmezés szerint, következetesen végezhessék el a kategóriákba vagy halmazokba sorolást;

e) az intézmény elégséges eljárásokkal és mechanizmusokkal rendelkezik a kötelezettekre és az ügyletekre vonatkozó valamennyi lényeges információ megszerzéséhez;

f) az összes releváns, jelenleg rendelkezésre álló, legfrissebb információt figyelembe veszik;

g) vállalatokkal, intézményekkel, központi kormányzatokkal és központi bankokkal szembeni kitettségek esetében, valamint olyan részvényjellegű kitettségek esetében, amelyeknél az intézmény a PD/LGD-módszert alkalmazza, mind a pénzügyi, mind a nem pénzügyi információkat figyelembe veszik;

h) amennyiben a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásához szükséges információk hiányoznak vagy nem naprakészek, az intézmény tűréshatárokat határozott meg a definiált mérőszámokra vonatkozóan, és szabályokat fogadott el e tény megfelelő és konzervatív módon történő figyelembevétele érdekében;

i) a 24 hónapnál régebbi pénzügyi kimutatásokat elavultnak tekintik és konzervatív módon kezelik;

j) a kategóriákhoz vagy halmazokhoz való hozzárendelés a 19. cikkel összhangban a hitelbírálati folyamat részét képezi;

k) a kategóriákba vagy halmazokba való besorolás kritériumai összhangban vannak az intézmény problémás kötelezettek és ügyletek kezelésére vonatkozó hitelezési standardjaival és szabályzataival.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok értékelik azokat a helyzeteket, amelyekben az 575/2013/EU rendelet 172. cikkének (3) bekezdése szerint emberi mérlegelés alapján felülbírálják a minősítési rendszer bemeneti vagy kimeneti adatait. Ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény dokumentált szabályzatokkal rendelkezik, amelyek meghatározzák a felülbírálatok indokait és maximális mértékét, valamint azt, hogy a felülbírálat a besorolási folyamat mely szakaszaiban megengedett;

b) a felülbírálatokat kellően indokolják az a) pontban említett szabályzatokban meghatározott indokok, és ezt az indokolást dokumentálják;

c) az intézmény rendszeresen elemzi azon kitettségek teljesítményét, amelyek minősítését felülbírálták, beleértve a személyzet felülbíráló tagjai általi felülbírálatok elemzését is, és az elemzés eredményeit a megfelelő vezetői szinten figyelembe veszik a döntéshozatali folyamatban;

d) az intézmény teljeskörű információkat gyűjt a felülbírálatokról, beleértve a felülbírálatok előtti és utáni információkat, rendszeres időközönként monitorozza a felülbírálatok számát és indokolását, és elemzi a felülbírálatok hatását a modell teljesítményére;

e) a felülbírálatok száma és indokolása nem utal a minősítési modell jelentős hiányosságaira.

(3) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a besorolás fogalommeghatározásai, folyamatai és kritériumai megfelelnek-e a következők mindegyikének:

a) az 575/2013/EU rendeletben meghatározott, egymással kapcsolatban álló ügyfelek csoportjait azonosítják;

b) az egymással kapcsolatban álló ügyfelek csoportján belüli egyéb érintett szervezetek minősítésére és nemteljesítésére vonatkozó információkat az ügyfélkategóriába soroláskor úgy veszik figyelembe, hogy minden érintett szervezet minősítési kategóriája tükrözze a szervezet egyedi helyzetét és a többi érintett csoporttaggal fennálló kapcsolatát;

c) az anyavállalataiknál jobb minősítésű kötelezettek eseteit dokumentálják és megindokolják.

25. cikk

A besorolási folyamat integritása

(1) A besorolási folyamat függetlenségének az 575/2013/EU rendelet 173. cikke szerinti értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásának végleges jóváhagyásáért vagy felülvizsgálatáért felelős személyzeti tagok és vezetők nem vesznek részt a kitettségek kezdeményezésében vagy megújításában, és azzal kapcsolatban felelősségük nincs;

b) a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásának végleges jóváhagyásáért vagy felülvizsgálatáért felelős szervezeti egységek felső vezetői, valamint a kitettségek kezdeményezéséért vagy megújításáért felelős egységek felső vezetői a vezető testület vagy az intézmény megfelelő kijelölt bizottsága különböző tagjainak számolnak be;

c) a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásának végleges jóváhagyásáért vagy felülvizsgálatáért felelős személyzet és vezetők javadalmazása nem kapcsolódik a kitettségek kezdeményezésével vagy megújításával összefüggő feladatok ellátásához;

d) az intézmény a lakossággal szembeni kitettségi osztályt érintő felülbírálat esetén is az a), b) és c) pont szerint jár el.

(2) A besorolási folyamat elégséges voltának és gyakoriságának az 575/2013/EU rendelet 173. cikke szerinti értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a kötelezettek vagy problémás kitettségek magasabb kockázatára tekintettel elégséges és részletes szabályzatok határozzák meg a felülvizsgálat gyakoriságát, valamint a gyakoribb felülvizsgálatok szükségességére vonatkozó kritériumokat, és e szabályzatokat mindenkor következetesen alkalmazzák;

b) a besorolást annak jóváhagyását követő tizenkét hónapon belül felülvizsgálják, továbbá a felülvizsgálat megállapítása szerint a besorolásban szükséges kiigazításokat e határidőn belül elvégzik;

c) a besorolást felülvizsgálják, ha a kötelezettre vagy a kitettségre vonatkozó új lényeges információk válnak elérhetővé, továbbá a felülvizsgálat megállapítása szerint a besorolásban szükséges kiigazításokat indokolatlan késedelem nélkül elvégzik;

d) az intézmény definiált kritériumokkal és folyamatokkal rendelkezik az új információk lényegességének és az átsorolás szükségességének értékeléséhez, és e kritériumokat és folyamatokat következetesen alkalmazza;

e) a besorolás felülvizsgálata során a rendelkezésre álló legfrissebb információkat használják fel;

f) amennyiben gyakorlati okokból a besorolást nem vizsgálták felül az a)–e) pontban foglaltak szerint, az intézmény elégséges szabályzatokkal rendelkezik a helyzet azonosításához, nyomon követéséhez és orvoslásához, és intézkedéseket hoz az a)–e) pontnak való megfelelés helyreállítására;

g) a felső vezetést rendszeresen tájékoztatják a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásának felülvizsgálatáról, valamint a besorolás f) pontban említett felülvizsgálatának esetleges késedelméről;

h) az intézmény elégséges szabályzatokkal rendelkezik a releváns információk eredményes beszerzéséhez és rendszeres frissítésére, és ez megfelelően tükröződik a kötelezettekkel kötött szerződések feltételeiben.

(3) A (2) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok értékelik azon kitettségek értékét és számát, amelyeket nem vizsgáltak felül a (2) bekezdés a)–e) pontja szerint, és ellenőrzik, hogy ezeket a kitettségeket a kockázattal súlyozott kitettségértékek kiszámításakor konzervatív módon kezelik-e. Az értékelést és az ellenőrzést minden egyes minősítési rendszerre és kockázati paraméterre külön-külön kell elvégezni.

6. FEJEZET

A NEMTELJESÍTÉSEK AZONOSÍTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

26. cikk

Általános előírások

(1) Annak értékeléskor, hogy az intézmény az 575/2013/EU rendelet 178. cikkének (1)–(5) bekezdése és az (EU) 2018/171 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ([5]) értelmében nemteljesítésnek tekintendő valamennyi helyzetet azonosítja-e, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak mindegyikét:

a) a kötelezett nemteljesítésének azonosítását kiváltó események részletes meghatározása és gyakorlati alkalmazása, a 27. cikk szerint;

b) az intézmény által a kötelezett nemteljesítésének azonosítására alkalmazott folyamat robusztussága és eredményessége, a 28. cikk szerint;

c) a nemteljesítő kötelezett teljesítő státuszának helyreállítását kiváltó események és az intézmény által alkalmazott folyamat, a 29. cikk szerint.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják azokat a belső kritériumokat, szabályzatokat és eljárásokat, amelyekkel az intézmény megállapítja a nemteljesítés bekövetkeztét (a nemteljesítés meghatározása), és kezeli a nemteljesítő kitettségeket;

b) felülvizsgálják a kötelezett nemteljesítésének azonosításában és a nemteljesítő kitettségek kezelésében részt vevő egységek és vezető testületek szerep- és felelősségi körét;

([5]) A Bizottság (EU) 2018/171 felhatalmazáson alapuló rendelete (2017. október 19.) az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a késedelmes hitelkötelezettség lényegességi küszöbére vonatkozó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 32., 2018.2.6., 1. o.).

c) felülvizsgálják az intézmény belső szervei, köztük a vezető testület vagy bizottságok üléseiről készült releváns jegyzőkönyveket;

d) felülvizsgálják a belső ellenőrzés vagy az intézmény egyéb kontrollfunkcióinak releváns megállapításait;

e) felülvizsgálják az intézmény által a hiányosságok kijavítása és a vonatkozó ellenőrzések során feltárt kockázatok csökkentése érdekében tett erőfeszítések előrehaladásáról szóló jelentéseket;

f) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény érintett személyzetét és felső vezetését;

g) felülvizsgálják a kötelezett vagy kitettség nemteljesítő státuszának manuális beállításáért, valamint teljesítő státuszának helyreállításáért felelős alkalmazottak által figyelembe vett kritériumokat.

(3) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során emellett az illetékes hatóságok az alábbiakban felsorolt egyéb módszerek bármelyikét alkalmazhatják:

a) felülvizsgálhatják a kötelezett nemteljesítésének megállapítása során felhasznált informatikai rendszerek funkcionális dokumentációját;

b) mintavételes tesztet végezhetnek és dokumentumokat vizsgálhatnak felül a kötelezett jellemzőivel, valamint a kitettségek kezdeményezésével és fenntartásával kapcsolatban;

c) saját teszteket végezhetnek az intézmény adatain, vagy adott tesztek elvégzésére kötelezhetik az intézményt;

d) felülvizsgálhatják az intézmény egyéb releváns dokumentumait.

27. cikk

A kötelezett nemteljesítésének azonosítását kiváltó események

(1) Az intézménynél a kötelezett nemteljesítésének azonosítását kiváltó események részletes leírásának és gyakorlati alkalmazásának, valamint az 575/2013/EU rendelet 178. cikke (1)–(5) bekezdésének és az (EU) 2018/171 felhatalmazáson alapuló rendeletnek való megfelelésük értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény elégséges szabályzattal rendelkezik a késedelmes napok számának meghatározására, ezen belül a hitelek korosítása, a lejárat-hosszabbítás, a módosítás vagy a fizetési halasztás biztosítása, a megújítás és a meglévő számlák nettósítása tekintetében;

b) a nemteljesítés intézmény által alkalmazott meghatározása magában foglalja legalább az 575/2013/EU rendelet 178. cikkének (1) és (3) bekezdésében meghatározott, nemteljesítést kiváltó eseményeket;

c) amennyiben egy intézmény a szervezeteinél többféle nemteljesítési meghatározást alkalmaz, az egyes meghatározások alkalmazási körét egyértelműen kijelölték, és a meghatározások közötti eltérések indokoltak.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok értékelik, hogy a nemteljesítés meghatározását a gyakorlatban alkalmazzák-e, és az elég részletes-e ahhoz, hogy a személyzet valamennyi tagja következetesen alkalmazza minden kitettségtípusra, továbbá egyértelműen meghatározottak-e azok az alább felsorolt körülmények, amelyek a nemfizetés valószínűségére utalhatnak:

a) be nem folyt státusz;

b) a hitelminőség jelentős észlelt romlásából eredő egyedi hitelkockázati kiigazításoknak minősülő események;

c) hitelkötelezettségek olyan értékesítése, amely a hitelhez kapcsolódó lényeges gazdasági veszteséggel jár;

d) kényszerű átstrukturálásnak minősülő események;

e) a csődhöz hasonló védelmet biztosító események;

f) a nemfizetés valószínűségére utaló egyéb körülmények.

(3) Az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a szabályzatok és eljárások biztosítják-e az ügyfél nemteljesítőként való besorolását a nemteljesítést kiváltó események bármelyikének előfordulásakor.

28. cikk

A kötelezett nemteljesítésének azonosítására szolgáló folyamat robusztussága és eredményessége

(1) A kötelezettnek az 575/2013/EU rendelet 178. cikk szerinti nemteljesítését azonosító folyamat robusztusságának és eredményességének értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény elégséges eljárásokkal és mechanizmusokkal rendelkezik ahhoz, hogy valamennyi nemteljesítést időben azonosíthasson, különös tekintettel arra, hogy a vonatkozó információk összegyűjtése és frissítése eredményes legyen és kellő gyakorisággal történjen;

b) amennyiben a kötelezett nemteljesítésének azonosítása automatikus folyamatokon alapul, tesztek útján ellenőrzik, hogy az informatikai rendszer megfelelően azonosította-e a nemteljesítéseket;

c) a kötelezett nemteljesítésének emberi mérlegeléssel történő azonosítása kapcsán a belső dokumentáció kellő részletességgel meghatározza a kötelezettek és a nemteljesítést kiváltó események értékelésére vonatkozó kritériumokat ahhoz, hogy az azonosításban részt vevő személyzet valamennyi tagja egységesen azonosíthassa a nemteljesítéseket;

d) amennyiben az intézmény a nemteljesítést a kötelezett szintjén határozza meg, az intézmény elégséges eljárásokkal és mechanizmusokkal rendelkezik ahhoz, hogy a kötelezett nemteljesítésének megállapítását követően az adott kötelezettel szembeni összes kitettséget az intézmény és leányvállalatai, valamint adott esetben anyavállalata és annak leányvállalatai valamennyi releváns rendszerében, üzletágában és földrajzi helyszínén nemteljesítőként tartsák nyilván;

e) ha egy kötelezettel szembeni valamennyi kitettség nemteljesítő státuszának a d) pontban említett beállítása késedelmet szenved a kötelezett egy vagy több kitettségének nemteljesítését követően, ez a késedelem nem vezet hibákhoz vagy következetlenséghez a kockázatkezelésben, a kockázati jelentésekben, a szavatolótőke-követelmények számításában, vagy az adatoknak a kockázat számszerűsítéséhez történő felhasználásában.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok értékelik az 575/2013/EU rendelet 178. cikke (2) bekezdésének d) pontja szerinti lényegességi küszöb alkalmazását a nemteljesítés meghatározásában, valamint azt, hogy e lényegességi küszöb összhangban van-e az illetékes hatóságok által az (EU) 2018/171 felhatalmazáson alapuló rendelet alapján a késedelmes hitelkötelezettségre vonatkozóan meghatározott lényegességi küszöbbel, továbbá ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény elégséges eljárásokkal és mechanizmusokkal rendelkezik ahhoz, hogy a nemteljesítő státuszt az 575/2013/EU rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összhangban, az említett rendelet 178. cikke (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott értékelés alapján állítsa be, és az összhangban legyen az illetékes hatóságok által az (EU) 2018/171 felhatalmazáson alapuló rendelet alapján a késedelmes hitelkötelezettségre vonatkozóan meghatározott lényegességi küszöbbel;

b) a késedelmes napok számának meghatározására szolgáló folyamat összhangban van a kötelezett szerződéses vagy jogi kötelezettségeivel, megfelelően tükrözi a részfizetéseket, és alkalmazása következetes.

(3) A lakossággal szembeni kitettségek esetében az (1) bekezdésben meghatározott ellenőrzésen és a (2) bekezdésben meghatározott értékelésen kívül az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény egyértelmű szabályzattal rendelkezik a nemteljesítés meghatározásának a lakossággal szembeni kitettségekre való alkalmazása tekintetében akár az ügyfél, akár az egyedi hitelügylet szintjén;

b) az a) pontban említett szabályzat összhangban van az intézmény kockázatkezelésével, és alkalmazása következetes;

c) amennyiben az intézmény a nemteljesítés meghatározását az egyedi hitelügylet szintjén alkalmazza:

   i. az intézmény elégséges eljárásokkal és mechanizmusokkal rendelkezik ahhoz, hogy a nemteljesítőként azonosított hitelügyletet intézmény valamennyi releváns rendszerében nemteljesítőnek minősítsék;

   ii. amennyiben egy hitelügylet nemteljesítő státuszának az i. alpont szerinti, az összes érintett rendszerben történő beállítása késedelmet szenved, ez a késedelem nem vezet hibákhoz vagy következetlenséghez a kockázatkezelésben, a kockázati jelentésekben, a szavatolótőke-követelmények számításában, vagy az adatoknak a kockázat számszerűsítéséhez történő felhasználásában.

29. cikk

A teljesítő státusz helyreállítása

(1) Az 575/2013/EU rendelet 178. cikkének (5) bekezdése szerinti, a teljesítő státusz helyreállítását kiváltó események és helyreállítási folyamat robusztusságának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a helyreállítást kiváltó eseményeket minden egyes nemteljesítést kiváltó eseményre vonatkozóan meghatározzák, továbbá egyértelműen meghatározzák a kényszerű átstrukturálással érintett hitelkötelezettségek azonosítását és kezelését;

b) a státusz helyreállítására csak az összes nemteljesítést kiváltó esemény elhárítását és a helyreállítási feltételek maradéktalan teljesülését követően kerülhet sor;

c) a státusz-helyreállítást kiváltó eseményeket és annak folyamatát prudens módon határozzák meg és különösen a teljesítő státusz beállítására nem kerülhet sor akkor, ha az intézmény arra számít, hogy a hitelkötelezettséget nem fizetik ki teljes egészében, és az intézmény nem folyamodik a biztosíték érvényesítéséhez vagy egyéb intézkedésekhez.

(2) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmény szabályzatai és eljárásai ne tegyék lehetővé a nemteljesítő kötelezett teljesítő státuszának beállítását pusztán a hitelkötelezettségek feltételeinek változása miatt, kivéve, ha az intézmény megállapította, hogy e változások alapján a kötelezettnél nem feltételezhető a nemfizetés valószínűsége.

(3) Az illetékes hatóságok ellenőrzik azt az elemzést, amelyre az intézmény a státusz-helyreállítás kritériumait alapozta. Ellenőrzik, hogy az elemzés figyelembe veszi-e az intézmény korábbi nemteljesítési adatait és a nemteljesítő ügyfelek azon százalékos arányát, amely teljesítő státusz helyreállítását követően rövid időn belül ismét nemteljesítővé vált.

7. FEJEZET

A MINŐSÍTÉSI RENDSZEREK KIALAKÍTÁSÁNAK, MŰKÖDÉSI RÉSZLETEINEK ÉS DOKUMENTÁCIÓJÁNAK ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

1. SZAKASZ

Általános rendelkezések

30. cikk

Általános előírások

(1) Annak értékelésekor, hogy az intézmény megfelel-e a minősítési rendszerek kialakítására, irányítására és dokumentálására vonatkozó, az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének e) pontjában említett követelményeknek, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak mindegyikét:

a) a minősítési rendszerek indokolására, kialakítására és működési részleteire vonatkozó, az 575/2013/EU rendelet 175. cikkében meghatározott dokumentáció elégséges volta, a 31. és 32. cikk szerint;

b) a minősítési rendszerek az 575/2013/EU rendelet 170. cikkében említett struktúrájának elégséges volta, a 33–36. cikk szerint;

c) az 575/2013/EU rendelet 174. cikkében említett statisztikai modellekre vagy egyéb mechanikus módszerekre vonatkozó egyedi követelmények alkalmazása az intézménynél, a 37–40. cikk szerint.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják az intézmény vonatkozó belső szabályzatait;

b) felülvizsgálják az intézménynek a minősítési rendszerek fejlesztésének módszertanára és folyamatára vonatkozó műszaki dokumentációját;

c) felülvizsgálják a minősítési rendszerek alapját képező fejlesztési kézikönyveket, módszereket és folyamatokat;

d) felülvizsgálják az intézmény minősítési rendszerek jóváhagyásáért felelős belső szerveinek, ezen belül a vezető testület, illetve az általa kijelölt bizottság jegyzőkönyveit;

e) felülvizsgálják a minősítési rendszerek teljesítményéről szóló jelentéseket és az intézmény hitelkockázat-ellenőrzési egysége, validálási funkciója, belső ellenőrzési funkciója vagy más kontrollfunkciója ajánlásait;

f) felülvizsgálják az intézmény által a hiányosságok kijavítása és a monitorozás, a validálás, valamint a vonatkozó ellenőrzések során feltárt kockázatok csökkentése érdekében tett erőfeszítések előrehaladásáról szóló jelentéseket;

g) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény személyzetének érintett tagjait és felső vezetését.

(3) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok az alábbiakban felsorolt egyéb módszerek bármelyikét alkalmazhatják:

a) bekérhetik és elemezhetik a minősítési rendszerek fejlesztése során felhasznált adatokat;

b) saját becsléseket végezhetnek, vagy az intézménytől kapott releváns adatok felhasználásával megismételhetik az intézmény által a minősítési rendszerek fejlesztése és monitorozása során végzett becsléseket;

c) további dokumentációt kérhetnek az intézménytől, vagy kérhetik, hogy adjon elemzést a minősítési rendszer kialakítására vonatkozó módszertan megválasztásáról, és adjon tájékoztatást az elért eredményekről;

d) felülvizsgálhatják a minősítési rendszerek kialakítására, üzemeltetési részleteire és dokumentációjára vonatkozó értékelés körébe tartozó informatikai rendszerek funkcionális dokumentációját;

e) saját teszteket végezhetnek az intézmény adatain, vagy felkérhetik az intézményt, hogy végezze el az illetékes hatóság által javasolt teszteket;

f) felülvizsgálhatják az intézmény egyéb releváns dokumentumait.

2. SZAKASZ

A minősítési rendszerek indokolására, kialakítására és működési részleteire vonatkozó dokumentáció értékelési módszertana

31. cikk

A minősítési rendszerek dokumentációjának teljessége

(1) A minősítési rendszerek kialakítására, működési részleteire és indokolására vonatkozó, az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének e) pontjában említett és 175. cikkében meghatározott dokumentáció teljességének értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a dokumentáció hiánytalan-e, és abban szerepelnek-e a következők:

a) a minősítési rendszer és a minősítési rendszeren belül alkalmazott modellek elégséges volta a portfólió jellemzőit figyelembe véve;

b) az adatforrások és az adattisztítási gyakorlatok leírása;

c) a nemteljesítés és a veszteség meghatározása;

d) módszertani döntések;

e) a modellek technikai specifikációja;

f) a modellek hiányosságai és korlátai, mérséklésük lehetőségeivel együtt;

g) az informatikai rendszerekben a modellek bevezetési tesztjeinek eredményei, különös tekintettel arra, hogy a bevezetés sikeres és hibamentes volt-e;

h) az 575/2013/EU rendelet 169–191. cikkében említett, a belső minősítésen alapuló módszerre vonatkozó szabályozási követelményeknek való megfelelés önértékelése.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a dokumentáció egyértelműen felvázolja a minősítési rendszer célját és a modelleket;

b) a dokumentáció tartalmazza a minősítési rendszer alkalmazási körének és a minősítési rendszerben használt modellek alkalmazási körének leírását, azaz a minősítési rendszeren belül az egyes modellek által lefedett kitettségek típusainak mind minőségi, mind mennyiségi leírását, az egyes modellek kimeneteinek típusát és a kimenetek felhasználását;

c) a dokumentáció kifejti, hogy a 19. cikkben említett kockázatkezelési, döntéshozatali és hitelbírálati folyamatok során hogyan veszik figyelembe a minősítési rendszer révén szerzett információkat és a modellek eredményeit.

(3) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a dokumentációban szerepelnek-e a következők:

a) részletes információkat a modell kidolgozásához felhasznált valamennyi adatról, beleértve a modell tartalmának pontos meghatározását, forrását, formátumát és kódolását, valamint adott esetben az adatok kizárását a modellből;

b) az adattisztítási eljárásokat, beleértve az adatkizárásokra, a kiugró értékek észlelésre és kezelésre, valamint az adatok igazítására vonatkozó eljárásokat, valamint alkalmazásuk egyértelmű indokolását és hatásuk értékelését.

(4) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a nemteljesítésnek és a veszteségnek a modell kidolgozása során használt meghatározásai megfelelően dokumentáltak-e, különösen, ha a nemteljesítésnek az intézmény által az 575/2013/EU rendelet 178. cikkével összhangban használt meghatározásoktól eltérő meghatározásokat használnak a modell specifikációjához.

(5) Az (1) bekezdés d) pontja szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a dokumentációban szerepelnek-e a következők:

a) a modell kialakítására, elméletére, feltételezéseire és logikai alapjára vonatkozó részletek;

b) a modellhez kapcsolódó módszertanok részletes leírása és indokolása, statisztikai technikái és közelítései, valamint adott esetben a szegmentációs módszerek indokolása és részletei, a statisztikai folyamatok eredményei, valamint a modellek prediktív erejének diagnosztikája és mérése;

c) az érintett üzleti területek szakértőinek szerepe a minősítési rendszer és modellek kidolgozásában, beleértve a minősítési rendszer és modellek kialakítása során az érintett üzleti területek szakértőivel folytatott konzultációs folyamat részletes leírását, valamint az érintett üzleti területek szakértői által szolgáltatott eredményeket és indokolásokat;

d) annak kifejtése, hogy a statisztikai modell és az emberi mérlegelés együttes alkalmazása hogyan eredményezi a modell végső kimenetét;

e) annak kifejtése, hogy az intézmény hogyan veszi figyelembe az adatok nem kielégítő minőségét, a kitettségek homogén halmazainak hiányát, az üzleti folyamatokban, a gazdasági vagy jogi környezetben bekövetkező változásokat és az adatok minőségével kapcsolatos egyéb tényezőket, amelyek befolyásolhatják a minősítési rendszer vagy modell teljesítményét;

f) adott esetben a statisztikai modellekkel vagy egyéb mechanikus módszerekkel összefüggésben végzett elemzések leírása:

   i. a figyelembe vett változók és a változók kiválasztására vonatkozó kritériumok egyváltozós elemzése;

   ii. a kiválasztott változók és a változók kiválasztására vonatkozó kritériumok többváltozós elemzése;

   iii. a végleges modell kialakításának eljárása, beleértve a következőket:

      – a változók végleges kiválasztását,

      – a többváltozós elemzéssel kapott változók emberi mérlegelésen alapuló kiigazítását,

– a változók transzformációját,

– a változók súlyozását,

– a modellösszetevők összeállításának módját, különösen minőségi és mennyiségi összetevők egyesítésekor.

(6) Az (1) bekezdés e) pontja szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a dokumentációban szerepelnek-e a következők:

a) a végleges modellszerkezet technikai specifikációja, beleértve végleges modellspecifikációt, a bemeneti összetevőket a kiválasztott változók típusával és formátumával együtt, a változókhoz rendelt súlyokat, valamint a kimeneti összetevőket a kimeneti adatok típusával és formátumával együtt;

b) hivatkozások az informatikai nyelvek és programok tekintetében használt számítógépes kódokra és eszközökre, amelyek lehetővé teszik a végeredmények harmadik fél általi reprodukálását.

A b) pont alkalmazásában vásárolt modell esetében harmadik fél lehet a modell szállítója.

(7) Az (1) bekezdés f) pontja szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a dokumentáció tartalmazza-e a modell hiányosságainak és korlátainak leírását, annak értékelését, hogy teljesülnek-e a modell fő feltételezései, valamint azon helyzetek előrejelzését, amelyekben a modell a várakozások alatt teljesíthet vagy elégtelenné válhat, valamint a modellben rejlő hiányosságok jelentőségének és mérséklésük lehetőségeinek értékelését.

(8) Az (1) bekezdés g) pontja szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a dokumentáció meghatározza az új vagy módosított modell éles üzemi környezetben történő bevezetése esetén követendő eljárást;

b) a dokumentáció tartalmazza a minősítési modellek informatikai rendszerekben történő bevezetésének teszteredményeit, beleértve annak megerősítését is, hogy az éles rendszerben alkalmazott minősítési modell megegyezik a dokumentációban leírt modellel, és rendeltetésszerűen működik.

(9) Az (1) bekezdés h) pontja szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézménynek az IRB-módszerre vonatkozó szabályozási követelményeknek való megfelelésére vonatkozó önértékelése minden egyes minősítési rendszer esetében külön-külön történik-e, és azt a belső ellenőrzési vagy más hasonló független ellenőrzési egység felülvizsgálja-e.

32. cikk

A minősítési rendszerek nyilvántartása

(1) A minősítési rendszerekre vonatkozó információk gyűjtésére és tárolására szolgáló, az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének e) pontjában és 175. cikkében említett dokumentációs rendszer és eljárások értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmény bevezette és vezeti a minősítési rendszerek aktuális és legalább három évre visszamenően korábbi verzióinak nyilvántartását (a továbbiakban: a minősítési rendszerek nyilvántartása).

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a minősítési rendszerek nyilvántartásának vezetésére vonatkozó eljárások magukban foglalják-e a következő információk rögzítését az egyes verziók tekintetében:

a) a minősítési rendszer alkalmazási köre annak meghatározásával, hogy az egyes minősítési modellek milyen típusú kitettségeket minősítenek;

b) a jóváhagyásért felelős vezetés és a belső jóváhagyás dátuma, az illetékes hatóságok értesítésének időpontja, adott esetben az illetékes hatóságok általi jóváhagyás időpontja és a változat végrehajtásának időpontja;

c) az előző verzióhoz képest a nyilvántartásban figyelembe vett módosítások rövid leírása, a minősítési rendszer módosított elemeinek leírásával és a modelldokumentációra való hivatkozással együtt;

d) az 529/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendeletnek megfelelően hozzárendelt módosítási kategória, a hozzárendelési kritérium hivatkozásával együtt.

3. SZAKASZ

A minősítési rendszerek felépítésének értékelési módszertana

33. cikk

Kockázati tényezők és minősítési kritériumok

(1) Az 575/2013/EU rendelet 170. cikke (1) bekezdésének a), c) és e) pontja, (3) bekezdésének a) pontja és (4) bekezdése alkalmazásában a minősítési rendszerben alkalmazott kockázati tényezők és minősítési kritériumok értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak mindegyikét:

a) a releváns kockázati tényezők és minősítési kritériumok kiválasztási folyamata, beleértve a potenciális kockázati tényezők meghatározását, a kockázati tényezők kiválasztásának kritériumait és a releváns kockázati tényezőkről hozott döntéseket;

b) a kiválasztott kockázati tényezők és minősítési kritériumok összhangja és a kockázatértékeléshez való hozzájárulásuk, a minősítési rendszer üzleti felhasználóinak elvárásaival együtt;

c) a statisztikai módszerek alapján kiválasztott kockázati tényezők és minősítési kritériumok összhangja az egyes kategóriákhoz vagy halmazokhoz kapcsolódó kockázati differenciálásra vonatkozó statisztikai bizonyítékokkal.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjával összhangban elemzendő lehetséges kockázati tényezők és minősítési kritériumok – amennyiben rendelkezésre állnak – a kitettségek típusára vonatkozóan a következőket foglalják magukban:

a) az ügyfél kockázati jellemzői, beleértve a következőket:

   i. vállalatokkal és intézményekkel szembeni kitettségek esetében: pénzügyi kimutatások, kvalitatív információk, ágazati kockázat, országkockázat, anyavállalattól származó támogatás;

   ii. lakossággal szembeni kitettségek esetében: pénzügyi kimutatások vagy személyes jövedelemre vonatkozó információk, kvalitatív információk, viselkedési információk, társadalmi-demográfiai információk;

b) ügyletkockázati jellemzők, beleértve a termék típusát, a biztosíték típusát, a kielégítési sorrendben betöltött helyet, a hitelfedezeti arányt;

c) a késedelemre vonatkozó információk: belső információk vagy külső forrásokból, például hitelnyilvántartóktól származó információk.

34. cikk

A kötelezettek és kitettségek eloszlása a kategóriákban vagy halmazokban

(1) Az 575/2013/EU rendelet 170. cikke (1) bekezdésének b), d) és f) pontja, (2) bekezdése és (3) bekezdésének c) pontja alkalmazásában a kötelezetteknek és kitettségeknek az egyes minősítési rendszerek kategóriáin vagy halmazain belüli eloszlása értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a minősítési kategóriák és halmazok száma megfelelő ahhoz, hogy a kategóriák vagy halmazok szintjén biztosítsa a kockázatok érdemi differenciálását és a veszteségjellemzők számszerűsítését, továbbá:

   i. a vállalatokkal, intézményekkel, központi kormányzatokkal és központi bankokkal szembeni kitettségek, valamint a speciális hitelezési kitettségek esetében az ügyfélminősítési skála legalább az 575/2013/EU rendelet 170. cikke (1) bekezdésének b) pontjában, illetve (2) bekezdésében meghatározott számú kategóriát tartalmaz;

   ii. a lakossággal szembeni kitettségként besorolt, vásárolt követelések esetében a csoportosítás tükrözi az eladó kockázatvállalási gyakorlatát és ügyfeleinek heterogenitását;

b) számukat tekintve egyik kategóriában vagy halmazban sem túlzott mértékű a kitettségek vagy kötelezettek koncentrációja, kivéve, ha ezt az eloszlást az említett kitettségekhez vagy kötelezettekhez kapcsolódó kockázat homogenitására vonatkozó meggyőző empirikus bizonyíték támasztja alá;

c) a lakossággal szembeni kitettségek minősítési és ügyletkategóriái vagy halmazai egyenként elegendő számú kitettséget vagy ügyfelet tartalmaznak, kivéve, ha az ettől eltérő eloszlást meggyőző empirikus bizonyíték támasztja alá arra vonatkozóan, hogy az adott kitettségek vagy kötelezettek csoportosítása megfelelő, vagy az 575/2013/EU rendelet 169. cikkének (3) bekezdésében említettek szerint az egyes kötelezettekre vagy kitettségekre vonatkozó kockázati paraméterek közvetlen becslését alkalmazzák;

d) a vállalatokkal, intézményekkel, központi kormányzatokkal és központi bankokkal szembeni kitettségek minősítési és ügyletkategóriái vagy halmazai – amennyiben elegendő adat áll rendelkezésre – egyenként nem tartalmaznak túl kevés kitettséget vagy kötelezettet, kivéve, ha a kitettségek vagy kötelezettek eltérő eloszlását meggyőző empirikus bizonyíték támasztja alá arra vonatkozóan, hogy az adott kitettségek vagy kötelezettek csoportosítása megfelelő, vagy az 575/2013/EU rendelet 169. cikkének (3) bekezdésében említettek szerint az egyes kötelezettekre vagy kitettségekre vonatkozó kockázati paraméterek közvetlen becslését alkalmazzák.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott ellenőrzés mellett az illetékes hatóságok adott esetben értékelik az intézmény által a következők meghatározása során alkalmazott kritériumokat:

a) az összes kategória vagy halmaz maximális és minimális száma;

b) az egyes kategóriákba vagy halmazokba sorolt kitettségek és kötelezettek aránya.

(3) Az (1) és (2) bekezdés alkalmazásában az illetékes hatóságok figyelembe veszik a kitettségek és kötelezettek számának és a kitettségi értékek aktuális és múltbeli megfigyelt eloszlását, beleértve a kitettségek és kötelezettek különböző kategóriák vagy halmazok közötti átsorolását is.

35. cikk

A kockázatok differenciálása

(1) Az 575/2013/EU rendelet 170. cikke (3) bekezdésének b) és c) pontja alkalmazásában az egyes minősítési rendszerek lakossággal szembeni kitettségekre vonatkozó kockázati differenciálásának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik a következők mindegyikét:

a) a kockázati differenciálás értékelésére használt eszközök működőképesek és a rendelkezésre álló adatokat figyelembe véve elégségesek, továbbá a kockázatok megfelelő differenciálását a különböző gazdasági feltételek mellett a kategóriák vagy halmazok esetében a realizált nemteljesítési vagy veszteségráták idősorainak nyilvántartásai igazolják;

b) a minősítési rendszer kockázati differenciálás tekintetében elvárt teljesítményét definiált mérőszámokra és eszközökre vonatkozó, egyértelműen meghatározott célértékek és tűréshatárok formájában, valamint az ezektől való eltérések korrekciójára irányuló intézkedések révén határozza meg az intézmény; a kezdeti fejlesztésre és a folyamatos teljesítményre vonatkozóan külön célértékek és tűréshatárok határozhatók meg;

c) a definiált mérőszámokra és eszközökre vonatkozó célértékek és tűréshatárok, valamint az ezek teljesítését szolgáló mechanizmusok biztosítják a kockázatok megfelelő mértékű differenciálását.

(2) Az illetékes hatóságok az 575/2013/EU rendelet 170. cikkének (1) bekezdése alapján a lakossággal szembeni kitettségektől eltérő kitettségek kockázati differenciálásának értékelésekor is alkalmazzák az (1) bekezdést, amennyiben ehhez elegendő adat áll rendelkezésre.

36. cikk

Homogenitás

(1) Az 575/2013/EU rendelet 170. cikke (1) bekezdésének és (3) bekezdése c) pontjának alkalmazásában az azonos kategóriába vagy halmazba sorolt kötelezettek vagy kitettségek homogenitásának értékelésekor az illetékes hatóságok a következő tényezők mindegyike tekintetében értékelik az egyes kategóriákba vagy halmazokba tartozó kötelezettek és ügyleti veszteségjellemzők hasonlóságát:

a) belső minősítések;

b) PD-becslések;

c) adott esetben saját LGD-becslések;

d) adott esetben a hitel-egyenértékesítési tényezőkre vonatkozó saját becslések;

e) adott esetben a teljes veszteségre vonatkozó saját becslések.

A lakossággal szembeni kitettségek esetében az illetékes hatóságok minden egyes minősítési rendszer tekintetében értékelik ezeket a tényezőket. A lakossággal szembeni kitettségektől eltérő kitettségek esetében az illetékes hatóságok csak azon minősítési rendszerek tekintetében értékelik ezeket, amelyekre vonatkozóan elegendő adat áll rendelkezésre.

(2) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során az illetékes hatóságok az egyes kategóriákon vagy halmazokon belül értékelik az értéktartományokat, valamint a kötelezettek és az ügyleti veszteségjellemzők eloszlását.

4. SZAKASZ

A statisztikai modellekre vagy egyéb mechanikus módszerekre vonatkozó egyedi követelmények értékelési módszertana

37. cikk

Adatokkal kapcsolatos követelmények

(1) A modell bemeneti adatainak az 575/2013/EU rendelet 174. cikkének b) pontjában előírt ellenőrzési folyamatának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik a következőket:

a) a belső és külső adatforrások megbízhatósága és minősége, az e forrásokból nyert adatok köre, valamint a források által lefedett időszak;

b) az adatok összevonásának folyamata, amennyiben a modellbe több forrásból származó adatokat visznek be;

c) az adatkizárások indokolása és mértéke a kizárás oka szerinti bontásban, az egyes kizárások teljes adatállományon belüli arányára vonatkozó statisztikák felhasználásával, amennyiben bizonyos adatokat kizártak a modellfejlesztési mintából;

d) a hibás és hiányzó adatok kezelésére, valamint a kiugró értékek és kategorikus adatok kezelésére szolgáló eljárások, valamint a kategóriába sorolás típusának megváltozása esetén annak ellenőrzése, hogy ez nem vezet-e az adatok minőségének romlásához vagy szerkezeti törésekhez;

e) az adatátalakítás folyamatai, beleértve a szabványosítást és más funkcionális átalakításokat, valamint ezen átalakulások megfelelősége a túllillesztési kockázatra tekintettel.

(2) A modell elkészítéséhez felhasznált adatok az 575/2013/EU rendelet 174. cikkének c) pontjában említett reprezentativitása értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik:

a) a kötelezettek vagy ügyletek a modell elkészítéséhez felhasznált adatokban tükröződő kockázati jellemzőinek az adott minősítési modell által lefedett kitettségek kockázati jellemzőivel való összehasonlíthatóságát;

b) az aktuális kockázatvállalási és megtérülési előírások összehasonlíthatóságát az abban az időpontban alkalmazott előírásokkal, amelyre a modellezéshez használt referencia-adatkészlet vonatkozik;

c) a nemteljesítés meghatározásának időbeli következetességét a modellezéshez használt adatokban, továbbá ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

   i. a nemteljesítés meghatározásának a megfigyelési időszak alatti módosítása esetén sor került a nemteljesítés aktuális meghatározásával való összhangot megteremtő kiigazításokra;

   ii. a több, a nemteljesítést eltérően meghatározó joghatóságban működő intézmény megfelelő intézkedésekkel biztosította az adatok reprezentativitását;

   iii. a nemteljesítésnek a modell specifikációjához használt meghatározása nincs negatív hatással a minősítési modell felépítésére és teljesítményére, amennyiben ez a meghatározás eltér a nemteljesítés 575/2013/EU rendelet 178. cikke szerinti meghatározásától;

d) ha a modellt külső adatok vagy több intézmény közös adatainak felhasználásával dolgozták ki, az ilyen adatok relevanciáját és elégséges voltát az intézmény kitettségei, termékei és kockázati profilja szempontjából.

38. cikk

A modell kialakítása

A minősítési modell kialakításának az 575/2013/EU rendelet 174. cikke a) pontja alkalmazásában történő értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik a következőket:

a) a modell elégséges voltát annak konkrét alkalmazására tekintettel;

b) az intézmény elemzése a modellben választottakhoz képest alternatív feltételezésekről vagy alternatív módszerekről;

c) az intézmény modellfejlesztési módszertana;

d) az intézmény érintett személyzete teljes mértékben ismeri a modell képességeit és korlátait, továbbá különösen az intézmény mintadokumentációja:

   i. leírja, hogy a modell mely korlátai kapcsolódnak a modell bemeneti adataihoz, bizonytalan feltételezésekhez, a modell feldolgozási komponenséhez, és hogy a modell kimenetét manuálisan vagy az informatikai rendszerben állítják-e elő;

   ii. azonosítja azokat a helyzeteket, amelyekben a modell a várakozások alatt teljesíthet vagy elégtelenné válhat, és értékeli a modellben rejlő hiányosságok jelentőségének és mérséklésük lehetőségeinek értékelését.

39. cikk

Emberi mérlegelés

Annak értékelésekor, hogy a statisztikai modellt vagy más mechanikus módszert az 575/2013/EU rendelet 174. cikkének e) pontja szerint kiegészíti-e emberi mérlegelés, és azt a minősítési modell kidolgozása során, valamint a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásakor arányos és megfelelő módon alkalmazzák-e, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az emberi mérlegelés alkalmazásának módja indokolt és teljeskörűen dokumentált, továbbá a minősítési rendszerre gyakorolt hatását értékelik, lehetőség szerint a minősítési rendszer teljesítményéhez való hozzájárulásának kiszámításával is;

b) a modellben nem szereplő valamennyi releváns információt figyelembe veszik, megfelelő mértékű konzervativizmus mellett;

c) amennyiben egy minősítési rendszerben a kitettségek kategóriákba vagy halmazokba sorolásának folyamata szubjektív bemeneti adatok formájában emberi mérlegelést igényel, vagy ha a hitelezési politika lehetővé teszi a modell bemeneti vagy kimeneti adatainak felülbírálását, az alábbiak mindegyike teljesül:

   i. a modellfelhasználóknak szóló kézikönyv egyértelműen meghatározza a bemeneti adatokat és azokat a helyzeteket, amikor a bemeneti adatok emberi mérlegelés útján kiigazíthatók;

   ii. a bemeneti adatok tényleges kiigazításával járó helyzetek köre korlátozott;

   iii. a modellfelhasználóknak szóló kézikönyv egyértelműen meghatározza azokat a helyzeteket, amikor a minősítési modellek bemenete vagy kimenete felülbírálható, valamint a modellek bemeneti vagy kimeneti adatainak felülbírálására szolgáló eljárásokat;

   iv. a hitelkockázat-ellenőrzési egység vagy a validálási funkció rendszeres időközönként tárolja és elemzi az emberi mérlegelés alkalmazására, valamint a minősítési modellek bemeneteinek vagy kimeneteinek felülbírálatával járó helyzetekre vonatkozó adatokat annak megállapítása érdekében, hogy a felülbírálat milyen hatást gyakorolt a minősítési modellre;

d) az emberi mérlegelést megfelelően kezelik, alkalmazása az egyes minősítési rendszerek esetében arányos a kitettség típusával.

40. cikk

A modell teljesítménye

A modell 575/2013/EU rendelet 174. cikkének a) pontjában előírt prediktív erejének értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmény belső standardjai:

a) ismertetik az intézmény által a modell teljesítményének értékelése céljából választott mérőszámok alapjául szolgáló feltevéseket és elméleti szempontokat;

b) meghatározzák a mérőszámok alkalmazását annak megjelölésével, hogy azok használata kötelező vagy diszkrecionális jellegű-e, és mikor szükséges, továbbá biztosítják a mérőszámok koherens használatát;

c) a mérőszámok tekintetében meghatározzák az alkalmazhatóság feltételeit, az elfogadható küszöbértékeket és az elfogadott eltéréseket annak megjelölésével, hogy az értékelési folyamat során figyelembe veszik-e az e mérőszámok értékeivel kapcsolatos statisztikai hibákat, és ha igen, hogyan, továbbá több mérőszám számítása esetén meghatározzák azokat a módszereket, amelyekkel több vizsgálat eredménye egyetlen értékelés keretében vonható össze;

d) meghatározzák azt a folyamatot, amely biztosítja, hogy a felső vezetés felelős tagjai tájékoztatást kapjanak a c) pontban említett küszöbértékek túllépéséhez vezető modellteljesítmény-romlás eseteiről, valamint azt, hogy a modell szükséges módosításainak végrehajtására vonatkozó végső döntés meghozataláért felelős vezetők egyértelmű iránymutatást nyújtsanak arra vonatkozóan, hogy hogyan veszik figyelembe a mérőszámok kimenetét.

8. FEJEZET

A KOCKÁZAT SZÁMSZERŰSÍTÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

1. SZAKASZ

Általános rendelkezések

41. cikk

Általános előírások

(1) Annak értékelésekor, hogy az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdése a) pontjának alkalmazásában egy intézmény megfelel-e a kockázati paraméterek számszerűsítésére vonatkozó követelményeknek, az illetékes hatóságok ellenőrzik az intézménynél:

a) az 575/2013/EU rendelet 179. cikkében meghatározott általános becslési követelményeknek való megfelelést, a 42., 43. és 44. cikk szerint;

b) az 575/2013/EU rendelet 180. cikkében meghatározott, a PD-becslésre vonatkozó egyedi követelményeknek való megfelelést, a 45. és 46. cikk szerint;

c) az 575/2013/EU rendelet 181. cikkében meghatározott, a saját LGD-becslésre vonatkozó egyedi követelményeknek való megfelelést, a 47–52. cikk szerint;

d) az 575/2013/EU rendelet 182. cikkében meghatározott, a hitel-egyenértékesítési tényezőre vonatkozó saját becslések egyedi követelményeinek való megfelelést, az 53–56. cikk szerint;

e) az 575/2013/EU rendelet 183. cikkében meghatározott, a garanciák és hitelderivatívák hatásának értékelésére vonatkozó követelményeknek való megfelelést, az 57. cikk szerint;

f) az 575/2013/EU rendelet 184. cikkében meghatározott, a vásárolt követelésekre vonatkozó követelményeknek való megfelelést, az 58. cikk szerint.

(2) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják az intézmény vonatkozó belső szabályzatait;

b) felülvizsgálják az intézmény releváns becslési módszertanra és folyamatra vonatkozó műszaki dokumentációját;

c) felülvizsgálják és megvitatják a kockázati paraméterek becslésére vonatkozó releváns kézikönyveket, módszertanokat és folyamatokat;

d) felülvizsgálják az intézmény belső szervei, köztük a vezető testület, a modellbizottság vagy az egyéb bizottságok üléseiről készült releváns jegyzőkönyveket;

e) felülvizsgálják a kockázati paraméterek teljesítményéről szóló jelentéseket és az intézmény hitelkockázat-ellenőrzési egysége, validálási funkciója, belső ellenőrzési funkciója vagy más kontrollfunkciója által megfogalmazott ajánlásokat;

f) értékelik az intézmény által a hiányosságok kijavítása és a vonatkozó ellenőrzési, validálási és monitorozási műveletek során feltárt kockázatok csökkentése érdekében tett erőfeszítések előrehaladásáról szóló jelentéseket;

g) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény érintett személyzetét és felső vezetését.

(3) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során emellett az illetékes hatóságok az alábbiakban felsorolt egyéb módszerek bármelyikét alkalmazhatják:

a) további dokumentumok vagy elemzések benyújtását kérhetik, amelyek alátámasztják az intézmény módszertani döntéseit és az elért eredményeket;

b) saját becslést készíthetnek a kockázati paraméterekről, vagy az intézménytől kapott releváns adatok felhasználásával megismételhetik az intézmény becslését;

c) bekérhetik és elemezhetik a becslési folyamat során felhasznált adatokat;

d) felülvizsgálhatják az értékelés körébe tartozó informatikai rendszerek funkcionális dokumentációját;

e) saját teszteket végezhetnek az intézmény adatain, vagy felkérhetik az intézményt, hogy végezze el az illetékes hatóságok által javasolt teszteket;

f) felülvizsgálhatják az intézmény egyéb releváns dokumentumait.

2. SZAKASZ

A kockázati paraméterek számszerűsítésére vonatkozó általános követelmények értékelési módszertana

42. cikk

Adatokkal kapcsolatos követelmények

(1) Az 575/2013/EU rendelet 179. cikkében meghatározott általános becslési követelményeknek való megfelelés, a kockázati paraméterek számszerűsítéséhez használt adatok és ezen adatok minőségének értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik a következőket:

a) a kockázati paraméterek számszerűsítésére használt módszerekkel kapcsolatos mennyiségi és minőségi adatok és egyéb információk teljességét, amely biztosítja, hogy az intézmény minden releváns korábbi tapasztalatot és empirikus bizonyítékot felhasznál;

b) az elszenvedett veszteségnek az 575/2013/EU rendelet 179. cikke (1) bekezdésének b) pontjában említett, a megfelelő kockázati paramétereket meghatározó tényezők szerinti bontását biztosító kvantitatív adatok rendelkezésre állását;

c) az egyes kitettségtípusok kockázati paramétereinek becsléséhez használt adatok reprezentativitását;

d) a mintában szereplő kitettségek számának és a 45., 47. és 53. cikkben említett múltbeli megfigyelési időszak hosszának elégséges voltát, amelyet az intézmény a számszerűsítéshez figyelembe vesz annak érdekében, hogy a becslései pontosak és robusztusak legyenek;

e) valamennyi adattisztítás indokolását és dokumentálását, beleértve egyes megfigyelések becslésből való kizárását, valamint annak megerősítését, hogy ezek a kizárások nem torzítják a kockázat számszerűsítését; a PD-becslések esetében különösen az adattisztítás hosszú távú átlagos nemteljesítési rátára gyakorolt hatásának indokolását és dokumentálását;

f) a kockázati paraméterek becsléséhez használt adatkészletek összhangját, különös tekintettel a nemteljesítés meghatározására, a nemteljesítések – köztük a 46. cikk (1) bekezdésének b) pontjában és a 49. cikkben említett többszörös nemteljesítések – kezelésére, valamint a minta összetételére.

(2) Az (1) bekezdés c) pontja szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok értékelik az egyes kitettségtípusok kockázati paramétereinek becsléséhez használt adatok reprezentativitását, amelynek keretében a következőket értékelik:

a) az egyes minősítési modellek által lefedett kitettségek szerkezetét és az ügyfelek vagy ügyletek különböző kockázati jellemzőit, valamint azt, hogy az aktuális portfólió a szükséges mértékben összehasonlítható-e a referenciaadatkészletet alkotó portfóliókkal;

b) az aktuális kockázatvállalási és megtérülési előírások összehasonlíthatóságát a modellezéshez használt referenciaadatkészlet időpontjában alkalmazott előírásokkal;

c) a nemteljesítés meghatározásának következetességét a megfigyelési időszakban:

i. a nemteljesítés meghatározásának a megfigyelési időszak alatti módosítása esetén az aktuális meghatározással való összhang kívánt szintjének elérése érdekében elvégzett kiigazítások ismertetését;

ii. amennyiben a nemteljesítés meghatározásai az intézmény működésével érintett joghatóságok között eltérnek, az intézmény által alkalmazott intézkedések és konzervativizmus megfelelőségét;

d) ha a kockázati paramétereket külső adatok és több intézmény közös adatainak felhasználásával számszerűsítették, ezen adatok relevanciáját és megfelelőségét az intézmény kitettségei, termékei és kockázati profilja, valamint a nemteljesítés meghatározása szempontjából;

e) amennyiben a külső vagy közös adatok nem felelnek meg az intézmény nemteljesítésre vonatkozó belső meghatározásának, az intézmény által a nemteljesítés belső meghatározásával való összhang érdekében a külső vagy közös adatokon végzett kiigazítások ismertetését.

(3) A kockázati paraméterek számszerűsítéséhez több intézménynél felhasznált közös adatok minőségének értékelésekor az illetékes hatóságok az 575/2013/EU rendelet 179. cikkének (2) bekezdésében meghatározott követelményeknek való megfelelés ellenőrzése mellett az (1) és (2) bekezdésben meghatározott értékelési módszertant is alkalmazzák.

43. cikk

A becslések felülvizsgálata

Az 575/2013/EU rendelet 179. cikke (1) bekezdésének c) pontjában az intézmény számára a kockázati paraméterek becslésére vonatkozóan előírt felülvizsgálat értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a becslések felülvizsgálatának folyamata és éves terve rendelkezik valamennyi becslés időben történő felülvizsgálatáról;

b) az intézmény meghatározta a gyakoribb felülvizsgálatot igénylő helyzetek azonosítási kritériumait;

c) a kockázati paraméterek becsléséhez használt módszerek és adatok tükrözik a kockázatvállalási folyamat és a portfólióösszetétel változásait;

d) az LGD becsléséhez használt módszerek és adatok tükrözik a megtérülési folyamat változásait, a megtérülések típusait és a megtérülési folyamat időtartamát;

e) a hitel-egyenértékesítési tényező becsléséhez használt módszerek és adatok tükrözik a le nem hívott összegek monitorozási folyamatában bekövetkezett változásokat;

f) a kockázati paraméterek becsléséhez használt adatkészlet tartalmazza a legutóbbi megfigyelési időszak vonatkozó adatait, és azt legalább évente frissítik;

g) a technikai fejlődés és más releváns információk tükröződnek a kockázati paraméterek becslésében.

44. cikk

Konzervatív pótlék

(1) Az illetékes hatóságok értékelik, hogy a tőkekövetelmények kiszámításához használt kockázati paraméterek értéke a következő helyzetekben tartalmazza-e az 575/2013/EU rendelet 179. cikke (1) bekezdésének f) pontjában említett, megfelelő konzervatív pótlékot:

a) a módszerek és adatok nem nyújtanak kellő bizonyosságot a kockázati paraméterekre vonatkozó becslésekről, beleértve azokat az eseteket is, amikor jelentős becslési hibák fordulnak elő;

b) a hitelkockázat-ellenőrzési egység, a validálási funkció, a belső ellenőrzési részleg vagy az intézmény más funkciója a módszerek, információk és adatok lényeges hiányosságait azonosította;

c) érdemi változások történtek a kockázatvállalási vagy megtérülési szabályzatok előírásaiban, vagy az intézmény kockázatvállalási hajlandóságában.

(2) Az illetékes hatóságok értékelik, hogy az intézmények nem használják-e a konzervatív pótlékot az 575/2013/EU rendelet 146. cikke alapján az intézmény által alkalmazandó korrekciós intézkedések helyettesítésére.

3. SZAKASZ

A pd-becslésekre vonatkozó egyedi követelmények értékelési módszertana

45. cikk

A múltbeli megfigyelési időszak hossza

Az 575/2013/EU rendelet 180. cikke (1) bekezdésének h) pontjában és 180. cikke (2) bekezdésének e) pontjában említett múltbeli megfigyelési időszak hosszának értékelésekor, figyelembe véve az (EU) 2017/72 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben ([6]) az adatokra vonatkozó mentesség feltételeit meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében meghatározott feltételeket, valamint az egyéves nemteljesítési arányoknak az 575/2013/EU rendelet 180. cikke (1) bekezdésének e) pontjában említett nemteljesítési tapasztalatokra vonatkozó belső adatok alapján történő kiszámítását, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a múltbeli megfigyelési időszak hossza lefedi legalább az 575/2013/EU rendelet 180. cikke (1) bekezdésének h) pontjában és (2) bekezdésének e) pontjában, valamint adott esetben az (EU) 2017/72 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott minimális időszakot;

b) amennyiben a rendelkezésre álló múltbeli megfigyelési időszak valamely adatforrás tekintetében hosszabb, mint az 575/2013/EU rendelet 180. cikke (1) bekezdésének h) pontjában vagy 180. cikke (2) bekezdésének e) pontjában előírt minimális időszak, és az abból származó adatok relevánsak, az adott hosszabb időszakra vonatkozó információkat használják az egyéves nemteljesítési arányok hosszú távú átlagának becslésére;

c) a lakossággal szembeni kitettségek esetében, ha az intézmény nem tulajdonít azonos jelentőséget az összes felhasznált múltbeli adatnak, ezt a nemteljesítési ráták jobb előrejelzése indokolja, továbbá a valamely adott időszakhoz rendelt nulla vagy nagyon kis súly kellően indokolt, vagy konzervatívabb becslésekhez vezet;

d) a kockázatvállalási előírások és a meglévő minősítési rendszerek összhangban vannak, továbbá a nemteljesítésre vonatkozó belső adatok létrehozásakor összehasonlítható hitelezési standardokat alkalmaztak, vagy a hitelezési standardok és minősítési rendszerek változásait a 44. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett konzervatív pótlék alkalmazásával kezelték;

([6]) A Bizottság (EU) 2017/72 felhatalmazáson alapuló rendelete (2016. szeptember 23.) az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az adatokra vonatkozó mentesség feltételeit meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 10., 2017.1.14., 1. o.).

e) a vállalatokkal, intézményekkel, központi kormányzatokkal és központi bankokkal szembeni kitettségek esetében az 575/2013/EU rendelet 180. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett, magas tőkeáttételű vagy elsősorban kereskedelmi forgalomban levő eszközökkel rendelkező ügyfelek meghatározása, valamint az említett kötelezettek tekintetében az említett rendelkezés szerinti, stresszelt volatilitással jellemzett időszakok meghatározása megfelelő.

46. cikk

A PD-becslés módszere

(1) Az 575/2013/EU rendelet 180. cikkében említett PD-becslési módszer értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az egyes kategóriákra vagy halmazokra vonatkozó egyéves nemteljesítési arány kiszámítása az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 78. pontjában meghatározott egyéves nemteljesítési arány jellemzőivel összhangban történt-e, továbbá ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az egyéves nemteljesítési arány nevezője azokat az ügyfeleket vagy kitettségeket foglalja magában, amelyek egy egyéves időszak kezdetén teljesítők, és az adott minősítési kategóriába vagy halmazba vannak besorolva;

b) az egyéves nemteljesítési arány számlálója az a) pontban említett kötelezettek vagy kitettségek közül azokat tartalmazza, amelyek az adott egyéves időszakon belül nemteljesítővé váltak; az azonos kötelezettre vagy kitettségre vonatkozóan a nemteljesítési rátához kapcsolódó egyéves időszak alatt megfigyelt többszörös nemteljesítést a 49. cikk b) pontjában említett módon egyetlen nemteljesítésnek kell tekinteni, amely a többszörös nemteljesítések közül az első időpontjában következett be.

(2) Az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az ügyfél-kategóriánkénti vagy -halmazonkénti PD-becslés módszere az egyéves nemteljesítési arányok hosszú távú átlagán alapul-e.

Ennek során ellenőrzik, hogy az intézmény által az egyéves nemteljesítési arányok hosszú távú átlagának becslésére használt időszak reprezentatív-e az adott kitettségtípus nemteljesítési rátájának várható változékonysági tartományára nézve.

(3) Amennyiben a PD-becsléshez használt megfigyelt adatok nem reprezentatívak egy adott kitettségtípus nemteljesítési rátái változékonyságának valószínű tartományára nézve, az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy mindkét alábbi feltétel teljesül-e:

a) az intézmény megfelelő alternatív módszert alkalmaz egy olyan időszakra vonatkozó egyéves nemteljesítési arányok átlagának becslésére, amely reprezentatív az adott kitettségtípus nemteljesítési rátájának várható változékonysági tartományára nézve;

b) ha az a) pontban említett megfelelő módszer alkalmazása után a nemteljesítési ráták átlagának becslése megbízhatatlannak bizonyul, vagy egyéb szempontból korlátozott, az intézmény megfelelő konzervatív pótlékot alkalmaz.

(4) Az (1) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az alábbiak mindegyike megfelel-e az adott kitettségtípusnak:

a) a becslési módszer funkcionális és szerkezeti formája;

b) a becslési módszer alapjául szolgáló feltételezések;

c) a becslési módszer ciklikussága;

d) a 45. cikk szerint figyelembe vett múltbeli megfigyelési időszak hossza;

e) a 44. cikk szerint alkalmazott konzervatív pótlék;

f) az emberi mérlegelés;

g) adott esetben a kockázati tényezők megválasztása.

(5) Az olyan vállalatokkal, intézményekkel, központi kormányzatokkal és központi bankokkal szembeni kitettségek esetében, amelyeknél az ügyfelek az 575/2013/EU rendelet 180. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett módon magas tőkeáttételűek vagy elsősorban kereskedelmi forgalomban levő eszközökkel rendelkeznek, az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a PD tükrözi-e az alapul szolgáló eszközök teljesítményét az említett rendelkezésben említett, stresszelt volatilitással jellemzett időszakokban.

(6) A vállalatokkal, intézményekkel, központi kormányzatokkal és központi bankokkal szembeni kitettségek esetében, amennyiben az intézmény valamely KHMI minősítési skáláját alkalmazza, az illetékes hatóságok ellenőrzik az 575/2013/EU rendelet 180. cikke (1) bekezdésének f) pontjában meghatározott követelményeknek való megfelelés intézmény általi elemzését, és ellenőrzik, hogy az elemzés vizsgálja-e a KHMI által minősített kitettségtípusok reprezentatív voltát az intézmény kitettségtípusai és a KHMI általi hitelminősítés időhorizontja szempontjából.

(7) Lakossággal szembeni kitettségek esetében, amennyiben az intézmény a PD- vagy LGD-becsléseket az 575/2013/EU rendelet 180. cikke (2) bekezdésének d) pontjában említett módon a teljes veszteségre vonatkozó becslésből és egy megfelelő PD-vagy LGD-becslésből vezeti le, az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmény elemzése megfelel-e az 575/2013/EU rendelet 178–184. cikkében meghatározott, a PD- és LGD-becslésre vonatkozó valamennyi releváns kritériumnak.

(8) A lakossággal szembeni kitettségek esetében az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmény rendszeresen elemzi és figyelembe veszi-e az 575/2013/EU rendelet 180. cikke (2) bekezdésének f) pontjában említett, a kockázati paraméterekben a hitelkitettségek élettartama során várható változást (élettartam-hatást).

(9) A PD-becslés statisztikai modelljeinek értékelésekor az illetékes hatóságok az (1)–(8) bekezdésben meghatározott módszereken kívül alkalmazzák a statisztikai modellekre vagy egyéb mechanikus módszerekre vonatkozó egyedi követelmények értékelésére szolgáló, a 37–40. cikkben meghatározott módszertant is.

4. SZAKASZ

A saját lgd-becslésekre vonatkozó egyedi követelmények értékelési módszertana

47. cikk

A múltbeli megfigyelési időszak hossza

Az 575/2013/EU rendelet 181. cikke (1) bekezdésének j) pontja és (2) bekezdésének második albekezdése, valamint az (EU) 2017/72 felhatalmazáson alapuló rendelet alkalmazásában az LGD-becsléshez használt időszak hosszának (a továbbiakban: múltbeli megfigyelési időszak) értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a múltbeli megfigyelési időszak hossza lefedi legalább az 575/2013/EU rendelet 181. cikke (1) bekezdésének j) pontjában és (2) bekezdésének második albekezdésében, valamint adott esetben az (EU) 2017/72 felhatalmazáson alapuló rendeletben meghatározott minimális időszakot;

b) amennyiben a rendelkezésre álló múltbeli megfigyelési időszak hosszabb, mint az 575/2013/EU rendelet 181. cikke (1) bekezdésének j) pontjában és (2) bekezdésének második albekezdésében valamely adatforrás tekintetében előírt minimális időszak, és az abból származó adatok relevánsak az LGD-becslés szempontjából, az adott hosszabb időszakra vonatkozó információkat használják;

c) a lakossággal szembeni kitettségek esetében, ha az intézmény nem tulajdonít azonos jelentőséget az összes felhasznált múltbeli adatnak, ezt a veszteségráták jobb előrejelzése indokolja, továbbá a valamely adott időszakhoz rendelt nulla vagy nagyon kis súly kellően indokolt, vagy konzervatívabb becslésekhez vezet.

48. cikk

A LGD-becslés módszere

Az 575/2013/EU rendelet 181. cikkében említett saját LGD-becslési módszer értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény az LGD értékét homogén ügyletkategóriák vagy -halmazok szerint értékeli;

b) az ügyletkategória vagy -halmaz szerinti átlagos realizált LGD-értéket a nemteljesítésekkel súlyozott átlag alapján számítják ki;

c) az adatforrásokon belüli összes megfigyelt nemteljesítést felhasználják és különösen a lezáratlan megtérülési folyamatokat konzervatív módon veszik figyelembe az LGD becslésekor, ezenkívül a workout időszakot, valamint az utána, illetve adott esetben alatta felmerülő további költségek és megtérülések becslésére szolgáló módszereket relevánsan megválasztják meg;

d) a fedezett kitettségek LGD-becslései nem kizárólag a biztosíték becsült piaci értékén alapulnak, hanem figyelembe veszik a korábbi likvidálásokból realizált bevételeket, valamint azt, hogy az intézmény esetleg nem képes ellenőrzést szerezni a biztosíték felett és likvidálni azt;

e) a fedezett kitettségek LGD-becslései figyelembe veszik a biztosíték értékének lehetséges csökkenését az LGD becslésétől az esetleges megtérülésig;

f) konzervatív módon veszik figyelembe a kötelezett és a biztosíték kockázata közötti függőség mértékét, valamint a biztosíték likvidálásának költségét;

g) az intézmény nemteljesítés előtti eredménykimutatásában tőkésített, meg nem fizetett késedelmi díjakat hozzáadják az intézmény kitettségének és veszteségének mértékéhez;

h) a nemteljesítést követő lehívások lehetőségét megfelelően figyelembe veszik;

i) az alábbi szempontok mindegyike megfelel azoknak a kitettségtípusoknak, amelyeknél alkalmazzák:

   i. a becslési módszer funkcionális és szerkezeti formája;

   ii. a becslési módszerre vonatkozó feltételezések;

   iii. a gazdasági dekonjunktúrahatás becslési módszere;

   iv. a felhasznált adatsorok hossza;

   v. a konzervatív pótlék;

   vi. az emberi mérlegelés alkalmazása;

   vii. adott esetben a kockázati tényezők megválasztása.

49. cikk

Többszörös nemteljesítések kezelése

Azon kötelezettek kezelése tekintetében, akiknél az intézmény által meghatározott időszakon belül többször fordult elő nemteljesítés és megtérülés (a továbbiakban: többszörös nemteljesítés), az illetékes hatóságok értékelik az intézmény által alkalmazott módszerek megfelelőségét, és ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az ügylet teljesítő státuszának helyreállítására egyértelműen meghatározott feltételek vonatkoznak;

b) az intézmény által meghatározott időszakon belül azonosított többszörös nemteljesítést egyetlen nemteljesítésnek tekintik az LGD-becslés szempontjából, és az első megfigyelt nemteljesítés nemteljesítési időpontját feltételezve releváns nemteljesítési időpontként, az ezen időponttól az utolsó megfigyelt nemteljesítést követő megtérülésig eltelt időszakot veszik figyelembe megtérülési időszakként;

c) annak az időszaknak a hosszát, amelyen belül a többszörös nemteljesítést egyetlen nemteljesítésként ismerik el, az intézmény belső szabályzatainak és a nemteljesítési tapasztalatok elemzésének figyelembevételével határozzák meg;

d) a PD és a hitel-egyenértékesítési tényezők becsléséhez használt nemteljesítéseket az LGD becsléséhez használt nemteljesítésekkel összhangban kezelik.

50. cikk

A gazdasági dekonjunktúrának megfelelő LGD-becslések alkalmazása

Annak értékelésekor, hogy a gazdasági dekonjunktúrának megfelelő LGD-becslések használatára vonatkozóan az 575/2013/EU rendelet 181. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt követelmény teljesül-e, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény a gazdasági dekonjunktúrának megfelelő LGD-becsléseket alkalmazza, ha e becslések konzervatívabbak a hosszú távú átlagnál;

b) az intézmény a hosszú távú átlagokat és a gazdasági dekonjunktúrának megfelelő LGD-becsléseket egyaránt megadja választása indoklásához;

c) az intézmény szigorú és jól dokumentált eljárást alkalmaz a gazdasági dekonjunktúra azonosítására és annak a megtérülési rátákra gyakorolt hatásai értékelésére, valamint a gazdasági dekonjunktúrának megfelelő LGD-becslések készítésére;

d) az intézmény a kiválasztott gazdasági mutatók és a megtérülési ráták között azonosított valamennyi kedvezőtlen függőséget beépíti az LGD-becslésekbe.

51. cikk

Nemteljesítő kitettségek LGD-, ELBE- és UL-becslése

(1) A nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD-becslésekre, valamint az 575/2013/EU rendelet 181. cikke (1) bekezdésének h) pontjában említett, a várható veszteségek legjobb becslésére (EL_{BE}) vonatkozó követelmények értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmény alkalmazza-e az alábbi módszerek valamelyikét, és értékelik az intézmény által alkalmazott módszert:

a) a nemteljesítő kitettségekre vonatkozó LGD (nemteljesítéskori LGD) közvetlen becslése és az ELBE közvetlen becslése;

b) az ELBE közvetlen becslése, valamint a nemteljesítéskori LGD becslése az ELBE és a nemteljesítő kitettségekkel összefüggésben a megtérülési időszak során esetlegesen felmerülő váratlan veszteségeket megragadó többlet összegeként.

(2) Az intézmény által alkalmazott módszer (1) bekezdés szerinti értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a nemteljesítéskori LGD becslési módszerei – akár közvetlen becslésként, akár az ELBE többleteként – figyelembe veszik a megtérülési időszak alatti esetleges további váratlan veszteségeket és különösen figyelembe veszik a gazdasági feltételek azon kedvezőtlen változásait, amelyek a megtérülési folyamat várható időtartama alatt következhetnek be;

b) a nemteljesítéskori LGD – akár közvetlen becslésként, akár az ELBE többleteként – és az ELBE becslési módszerei figyelembe veszik a nemteljesítés időtartamára és az előzőleg realizált megtérülésekre vonatkozó információkat;

c) amennyiben az intézmény a nemteljesítéskori LGD-re vonatkozóan közvetlen becslést alkalmaz, a becslési módszerek összhangban vannak a 47., 48. és 49. cikk követelményeivel;

d) a nemteljesítéskori LGD becslése magasabb, mint az ELBE, vagy ha a két érték megegyezik, akkor az egyedi kitettségek esetében az ilyen esetek száma korlátozott, és ezeket az eseteket az intézmény kellően megindokolja;

e) az ELBE becslési módszerei figyelembe vesznek minden aktuálisan rendelkezésre álló és releváns információt és különösen figyelembe veszik az aktuális gazdasági körülményeket;

f) amennyiben az egyedi hitelkockázati kiigazítások meghaladják az ELBE becsléseit, a kettő közötti különbségeket az intézmény elemzi és kellően megindokolja;

g) a nemteljesítéskori LGD – akár közvetlen becslésként, akár az EL_{BE} többleteként – és az EL_{BE} becslési módszereit egyértelműen dokumentálják.

52. cikk

A biztosítékkezelésre, a jogbiztonságra és a kockázatkezelésre vonatkozó követelmények

Annak értékelésekor, hogy az intézmény a biztosítékkezelésre, a jogbiztonságra és a kockázatkezelésre vonatkozóan olyan belső követelményeket állapított-e meg, amelyek az 575/2013/EU rendelet 181. cikke (1) bekezdésének f) pontjában említett módon általánosságban megfelelnek az 575/2013/EU rendelet 4. fejezetének 3. szakaszában előírtakkal, az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy legalább az intézménynek a biztosítékértékelésre és a jogbiztonságra vonatkozó belső követelményekhez kapcsolódó szabályzatai és eljárásai teljes mértékben összhangban vannak-e az 575/2013/EU rendelet harmadik része II. címe 4. fejezetének 3. szakaszában foglalt követelményekkel.

5. SZAKASZ

A hitel-egyenértékesítési tényezők saját becslésére vonatkozó egyedi követelmények értékelési módszertana

53. cikk

A múltbeli megfigyelési időszak hossza

Az 575/2013/EU rendelet 182. cikke (2) és (3) bekezdésében, valamint az (EU) 2017/72 felhatalmazáson alapuló rendeletben említett, a hitel-egyenértékesítési tényezők becsléséhez használt időszak hosszának (a továbbiakban: múltbeli megfigyelési időszak) értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a múltbeli megfigyelési időszak hossza legalább az 575/2013/EU rendelet 182. cikkének (2) és (3) bekezdésében, valamint adott esetben az (EU) 2017/72 felhatalmazáson alapuló rendeletben előírt minimális hosszúságú;

b) amennyiben a rendelkezésre álló megfigyelési időszak hosszabb, mint az 575/2013/EU rendelet 182. cikkének (2) és (3) bekezdésében valamely adatforrás tekintetében előírt minimális időszak, és az abból származó adatok relevánsak a hitel-egyenértékesítési tényezők becslése szempontjából, az adott hosszabb időszakra vonatkozó információkat használják;

c) a lakossággal szembeni kitettségek esetében, ha az intézmény nem tulajdonít azonos jelentőséget az összes felhasznált múltbeli adatnak, ezt a kötelezettségvállalások terhére történő lehívások jobb előrejelzése indokolja, továbbá a valamely adott időszakhoz rendelt nulla vagy nagyon kis súly kellően indokolt, vagy konzervatívabb becslésekhez vezet.

54. cikk

A hitel-egyenértékesítési tényezők becslési módszere

Az 575/2013/EU rendelet 182. cikkében említett, a hitel-egyenértékesítési tényezők becslésére szolgáló módszer értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény ügyletkategóriánként vagy -halmazonként értékeli a hitel-egyenértékesítési tényezőkre vonatkozó becsléseket;

b) az ügyletkategória vagy -halmaz szerinti átlagos realizált hitel-egyenértékesítési tényezőket a nemteljesítésekkel súlyozott átlag alapján számítják ki;

c) a hitel-egyenértékesítési tényezők becsléséhez az adatforrásokban megfigyelt összes nemteljesítést felhasználják;

d) a további lehívások lehetőségét konzervatív módon veszik figyelembe, kivéve a lakossággal szembeni kitettségeket, amennyiben azok szerepelnek az LGD-becslésekben;

e) az intézménynek a számlavezetés monitorozásával, azon belül a limitfigyeléssel, valamint a kifizetések feldolgozásával kapcsolatos szabályzatai és stratégiái tükröződnek a hitel-egyenértékesítési tényezők becslésében;

f) az alábbi szempontok mindegyike megfelel azoknak a kitettségtípusoknak, amelyeknél alkalmazzák:

   i. a becslési módszer funkcionális és szerkezeti formája;

   ii. a becslési módszer alapjául szolgáló feltételezések;

   iii. adott esetben a gazdasági dekonjunktúrahatás becslési módszere;

   iv. a múltbeli megfigyelési időszak hossza, az 53. cikk szerint;

   v. a 44. cikk szerint alkalmazott konzervatív pótlék;

   vi. az emberi mérlegelés;

   vii. adott esetben a kockázati tényezők megválasztása.

55. cikk

A gazdasági dekonjunktúrának megfelelő, hitel-egyenértékesítési tényezőkre vonatkozó becslések alkalmazása

Annak értékelésekor, hogy a gazdasági dekonjunktúrának megfelelő, hitel-egyenértékesítési tényezőkre vonatkozó becslések használatára vonatkozóan az 575/2013/EU rendelet 182. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt követelmény teljesül-e, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény a gazdasági dekonjunktúrának megfelelő, hitel-egyenértékesítési tényezőkre vonatkozó becsléseket alkalmazza, ha e becslések konzervatívabbak a hosszú távú átlagnál;

b) az intézmény a hosszú távú átlagokat és a gazdasági dekonjunktúrának megfelelő, hitel-egyenértékesítési tényezőkre vonatkozó becsléseket egyaránt megadja választása indoklásához;

c) az intézmény szigorú és jól dokumentált eljárást alkalmaz a gazdasági dekonjunktúra azonosítására és annak a hitelkeretek lehívására gyakorolt hatásai értékelésére, valamint a gazdasági dekonjunktúrának megfelelő, hitel-egyenértékesítési tényezőkre vonatkozó becslések készítésére;

d) az intézmény a kiválasztott gazdasági mutatók és a hitelkeretek lehívása között azonosított valamennyi kedvezőtlen függőséget beépíti a hitel-egyenértékesítési tényezőkre vonatkozó becslésekbe.

56. cikk

A számlavezetés monitorozásával és a kifizetések feldolgozásával kapcsolatos szabályzatokra és stratégiákra vonatkozó követelmények

Az 575/2013/EU rendelet 182. cikke (1) bekezdésének d) és e) pontjában említett hitel-egyenértékesítési tényezők becslésére vonatkozó követelményeknek való megfelelés értékelése során az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmény rendelkezik-e a számlavezetés monitorozására és a kifizetések feldolgozására vonatkozó szabályzatokkal és stratégiákkal, valamint megfelelő rendszerekkel és eljárásokkal rendelkezik-e a hitelkeretek összegének napi szintű monitorozásához.

6. SZAKASZ

A garanciák és hitelderivatívák hatásának értékelési módszertana

57. cikk

A garantőrök és garanciák elismerhetősége

A garanciák és hitelderivatívák kockázati paraméterekre gyakorolt hatásának (575/2013/EU rendelet, 183. cikk) értékelésére vonatkozó követelményeknek való megfelelés értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény egyértelműen meghatározott kritériumokkal rendelkezik az olyan helyzetek azonosításához, amikor a garanciák kockázatmérséklő hatásainak figyelembevétele érdekében a PD-becsléseket vagy LGD-becsléseket ki kell igazítani, és ezeket a kritériumokat mindenkor következetesen alkalmazzák;

b) amennyiben a kockázattal súlyozott kitettségértékeknek az 575/2013/EU rendelet 153. cikkének (3) bekezdése szerinti kiigazításához a fedezetnyújtó PD-értékét használják, a garanciák kockázatmérséklő hatását nem veszik figyelembe a kötelezett LGD- vagy PD-becsléseiben;

c) az intézmény egyértelműen meghatározott kritériumokkal rendelkezik a garantőröknek és garanciáknak a kockázattal súlyozott kitettségérték – különösen saját LGD- vagy PD-becslésen keresztüli – kiszámítása során történő elismeréséhez;

d) az intézmény dokumentálja azokat a kritériumokat, amelyek alapján a saját LGD- vagy PD-becslésekben kiigazításokat végez a garanciák hatásainak megjelenítésére;

e) saját LGD- vagy PD-becsléseiben az intézmény csak azokat a garanciákat jeleníti meg, amelyek megfelelnek a következő kritériumoknak:

   i. amennyiben a garantőrt maga az intézmény minősíti az illetékes hatóságok által az IRB-módszer alkalmazásához előzőleg jóváhagyott minősítési rendszerrel, a garancia megfelel az 575/2013/EU rendelet 183. cikke (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott követelményeknek;

   ii. ha az intézmény engedélyt kapott arra, hogy az 575/2013/EU rendelet 148. és 150. cikke alapján a sztenderd módszert alkalmazza az olyan szervezetekkel szembeni kitettségek esetében, mint a garantőr, az alábbi feltételek egyidejűleg teljesülnek:

– a garantőrt az 575/2013/EU rendelet 147. cikkével összhangban kitettségi osztályba sorolták olyan intézményként, központi kormányzatként, központi bankként vagy vállalatként, amely külső hitelminősítő intézettől hitelminősítést kapott,

– a garancia megfelel az 575/2013/EU rendelet 213–216. cikkében meghatározott követelményeknek;

f) az intézmény az egy kibocsátóra szóló hitelderivatívák tekintetében is megfelel az a) és e) pont követelményeinek.

7. SZAKASZ

A vásárolt követelésekre vonatkozó követelmények értékelési módszertana

58. cikk

Kockázati paraméterekre vonatkozó becslések vásárolt vállalati követeléseknél

(1) A vásárolt vállalati követelésekre vonatkozó PD- és LGD-becslések megfelelőségének értékelésekor, amennyiben az intézmény a vásárolt vállalati követelésekre vonatkozó PD- vagy LGD-becslést a 160. cikk (2) bekezdésével és a 161. cikk (1) bekezdésének e) és f) pontjával összhangban az EL-becslésből, valamint egy megfelelő PD- vagy LGD-becslésből vezeti le, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az EL becslése az egyéves teljes veszteségráták hosszú távú átlagából vagy más megfelelő megközelítés alapján történik;

b) a teljes veszteség becslésének folyamata összhangban van az 575/2013/EU rendelet 181. cikke (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott LGD-fogalommal;

c) az intézmény képes megbízható módon lebontani EL-becsléseit PD- és LGD-értékekre;

d) olyan vásárolt vállalati követelések esetében, amelyeknél az 575/2013/EU rendelet 153. cikkének (6) bekezdését alkalmazzák, elegendő külső és belső adatot használnak fel.

(2) Az (1) bekezdésben említettektől eltérő esetekben a vásárolt vállalati követelésekre vonatkozó PD- és LGD-becslések elégséges voltának értékelésekor az illetékes hatóságok:

a) a 42–52. cikk szerint értékelik e becsléseket;

b) ellenőrzik, hogy teljesülnek-e az 575/2013/EU rendelet 184. cikkében foglalt követelmények.

9. FEJEZET

A KITETTSÉGEK KITETTSÉGI OSZTÁLYOKBA SOROLÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

59. cikk

Általános előírások

(1) Annak értékelése során, hogy az intézmény megfelel-e annak az 575/2013/EU rendelet 147. cikkében meghatározott követelménynek, hogy az egyes kitettségeket mindenkor következetesen ugyanabba a kitettségi osztályba sorolja, az illetékes hatóságok a következőket értékelik:

a) az intézmény besorolási módszertana és annak alkalmazása, a 60. cikk szerint;

b) a kitettségek kitettségi osztályba sorolásának sorrendje, a 61. cikk szerint;

c) az intézmény figyelembe vette-e a lakossággal szembeni kitettségi osztályra vonatkozó konkrét megfontolások, a 62. cikk szerint.

(2) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják az intézmény vonatkozó belső szabályzatait, eljárásait és besorolási módszertanát;

b) felülvizsgálják az intézmény belső szervei, köztük a vezető testület vagy bizottságok üléseiről készült releváns jegyzőkönyveket;

c) felülvizsgálják a belső ellenőrzés vagy az intézmény egyéb kontrollfunkcióinak releváns megállapításait;

d) felülvizsgálják az intézmény által a hiányosságok kijavítása és a vonatkozó ellenőrzések során feltárt kockázatok csökkentése érdekében tett erőfeszítések előrehaladásáról szóló jelentéseket;

e) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény érintett személyzetét és felső vezetését;

f) felülvizsgálják azokat a kritériumokat, amelyeket a kitettségek kitettségi osztályba sorolásáért felelős alkalmazottak figyelembe vesznek.

(3) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során emellett az illetékes hatóságok az alábbiakban felsorolt egyéb módszerek bármelyikét alkalmazhatják:

a) mintavételes tesztet végezhetnek és dokumentumokat vizsgálhatnak felül a kötelezett jellemzőivel, valamint a kitettségek kezdeményezésével és fenntartásával kapcsolatban;

b) felülvizsgálhatják a vonatkozó informatikai rendszerek funkcionális dokumentációját;

c) összehasonlíthatják az intézmény adatait a nyilvánosan hozzáférhető adatokkal, beleértve az EBH által az 575/2013/EU rendelet 115. cikkének (2) bekezdésével összhangban vezetett adatbázisban vagy az illetékes hatóságok által vezetett adatbázisokban rögzített adatokat is;

d) ellenőrizhetik, hogy az intézmény megfelel-e a kitettségek 575/2013/EU rendelet szerinti kezelése céljából bizonyos harmadik országok és területek felügyeleti és szabályozási követelményeinek egyenértékűségéről szóló 2014/908/EU bizottsági végrehajtási határozatnak ([7]);

e) saját teszteket végezhetnek az intézmény adatain, vagy felkérhetik az intézményt, hogy végezze el az illetékes hatóságok által javasolt teszteket;

f) felülvizsgálhatják az intézmény egyéb releváns dokumentumait.

60. cikk

A besorolási módszertan és alkalmazása

(1) Az intézmény besorolási módszertanának az 575/2013/EU rendelet 147. cikke szerinti értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a módszertan teljeskörűen dokumentált, és megfelel az 575/2013/EU rendelet 147. cikkében meghatározott valamennyi követelménynek;

b) a módszertan tükrözi a 61. cikkben meghatározott besorolási sorrendet;

c) a módszertan tartalmazza a harmadik országok azon szabályozási és felügyeleti rendszereinek jegyzékét, amelyek az 575/2013/EU rendelet 107. cikkének (4) bekezdésében, 114. cikkének (7) bekezdésében, 115. cikkének (4) bekezdésében és 116. cikkének (5) bekezdésében említett módon egyenértékűnek tekinthetők a 2014/908/EU végrehajtási határozatnak megfelelően az Unióban alkalmazott szabályozási és felügyeleti rendszerekkel, amennyiben egy adott kitettségosztály esetében ilyen egyenértékűség szükséges.

(2) Az (1) bekezdésben említett besorolási módszertan alkalmazásának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az adatok IT-rendszerekbe történő bevitelét és átalakítását szabályozó eljárások kellően robusztusak ahhoz, hogy biztosítsák az egyes kitettségek helyes kitettségi osztályba sorolását;

b) kellően részletes kritériumok állnak rendelkezésre a kitettségek besorolásáért felelős személyzet számára a következetes besorolásához;

([7]) A Bizottság 2014/908/EU végrehajtási határozata (2014. december 12.) a kitettségek 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti kezelése céljából bizonyos harmadik országok és területek felügyeleti és szabályozási követelményeinek egyenértékűségéről (HL L 359., 2014.12.16., 155. o.).

c) a részvényjellegű kitettségek, értékpapírosítási pozíciókat képviselő tételek és az 575/2013/EU rendelet 147. cikke (8) bekezdése szerint speciális hitelezési kitettségként azonosított kitettségek besorolását végző személyzet ismeri az ügylet feltételeit és azon releváns részleteit, amelyek meghatározzák az említett kitettségek azonosítását;

d) a besorolást a rendelkezésre álló legfrissebb adatok felhasználásával végzik.

(3) A KBF-ekkel szembeni kitettségek esetében az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmények minden erőfeszítést megtesznek-e annak érdekében, hogy az alapul szolgáló kitettségeket az 575/2013/EU rendelet 152. cikkével összhangban megfelelő kitettségi osztályokba sorolják.

61. cikk

Besorolási sorrend

Annak értékelésekor, hogy az intézmény a kitettségeket az 575/2013/EU rendelet 147. cikkével összhangban sorolja-e kitettségi osztályokba, az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a besorolás a következő sorrendben történik-e:

a) az első lépésben az 575/2013/EU rendelet 147. cikke (2) bekezdésének e), f) és g) pontjával összhangban a részvényjellegű kitettségek, az értékpapírosítási pozíciókat képviselő tételek és az egyéb, nem hitelkötelezettséget megtestesítő eszközök közé sorolandó kitettségeket az említett osztályokba sorolják;

b) a második lépésben az a) pont alapján nem besorolt, a központi kormányzatokkal és központi bankokkal szembeni kitettségek, az intézményekkel szembeni kitettségek, a vállalatokkal szembeni kitettségek vagy a lakossággal szembeni kitettségek osztályaiba sorolható kitettségeket az 575/2013/EU rendelet 147. cikke (2) bekezdésének a), b), c) és d) pontjával összhangban ezekbe az osztályokba sorolják;

c) a harmadik lépésben az a) és a b) pont alapján nem besorolt hitelkötelezettségeket az 575/2013/EU rendelet 147. cikke (7) bekezdésének megfelelően a vállalatokkal szembeni kitettségek osztályába sorolják.

62. cikk

A lakossággal szembeni kitettségekre vonatkozó egyedi követelmények

(1) A kitettségek az 575/2013/EU rendelet 147. cikkének (5) bekezdése szerint a lakossággal szembeni kitettségi osztályba sorolásának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény egyértelmű kritériumok alapján következetesen megkülönbözteti a természetes személyekkel és kkv-kkal szembeni kitettségeket;

b) az 575/2013/EU rendelet 147. cikke (5) bekezdése a) pontjának ii. alpontjában meghatározott határérték betartásának monitorozásához az intézmény megfelelő eljárásokkal és mechanizmusokkal rendelkezik a következőkre vonatkozóan:

   i. az egymással kapcsolatban álló ügyfelek csoportjainak azonosítása és az egyes intézmények és anyavállalataik vagy leányvállalataik az egymással kapcsolatban álló ügyfelek adott csoportjával szembeni lényeges kitettségeinek összevonása;

   ii. azon esetek értékelése, amikor a határértéket túllépték;

   iii. annak biztosítása, hogy az olyan kkv-val szembeni kitettséget, amelynél túllépték a határértéket, indokolatlan késedelem nélkül átsorolják a vállalati kitettségi osztályba.

(2) Annak ellenőrzése során, hogy a lakossággal szembeni kitettségeket az 575/2013/EU rendelet 147. cikke (5) bekezdésének c) pontja értelmében nem kezelik egyedileg, a vállalati kitettségi osztályba tartozó kitettségekhez hasonló módon, az illetékes hatóságok figyelembe veszik legalább a hitelfolyamat következő összetevőit:

a) marketing és értékesítési tevékenységek;

b) terméktípus;

c) minősítési folyamat;

d) minősítési rendszer;

e) hiteldöntési folyamat;

f) hitelkockázat-mérséklési módszerek;

g) monitorozási folyamatok;

h) a behajtási és megtérülési folyamat.

(3) Annak megállapításakor, hogy teljesülnek-e az 575/2013/EU rendelet 147. cikke (5) bekezdésének c) és d) pontjában meghatározott kritériumok, az illetékes hatóságok megvizsgálják e kitettségek kezelésének módját, valamint összhangjukat az intézmény üzletágaival.

(4) Az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmény minden lakossággal szembeni kitettséget egyetlen kitettségkategóriába sorol-e, amelyre az 575/2013/EU rendelet 154. cikkének (1), (3) és (4) bekezdésével összhangban a vonatkozó korrelációs együttható alkalmazandó:

a) az 575/2013/EU rendelet 154. cikke (4) bekezdése d) és e) pontjának való megfelelés ellenőrzésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

   i. a rulírozó lakossági kitettségeket tartalmazó portfólió veszteségrátájának volatilitása – a rulírozó lakossági kitettségeket tartalmazó portfólió veszteségrátájának volatilitását más lakossággal szembeni kitettségekkel vagy más referenciaértékekkel összehasonlítva – az átlagos veszteségrátájához képest alacsonynak tekinthető;

   ii. a rulírozó lakossági kitettségeket tartalmazó portfólió kockázatkezelése összhangban van az alapul szolgáló kockázati jellemzőkkel, ideértve a veszteségrátákat is;

b) az 575/2013/EU rendelet 154. cikke (3) bekezdésének való megfelelés ellenőrzése során az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy minden olyan kitettséghez, amelynél az ingatlanbiztosítékot az 575/2013/EU rendelet 181. cikke (1) bekezdésének f) pontja szerinti saját LGD-becslésekben használják, hozzárendelték-e az 575/2013/EU rendelet 154. cikkének (3) bekezdésében meghatározott korrelációs együtthatót.

10. FEJEZET

A TŐKEMEGFELELÉS ÉRTÉKELÉSE SORÁN ALKALMAZOTT STRESSZTESZT ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

63. cikk

Általános előírások

(1) Az intézmény tőkemegfelelésének értékelése során az 575/2013/EU rendelet 177. cikke szerint alkalmazott stresszteszt megbízhatóságának értékelése során az illetékes hatóságok ellenőrzik a következők mindegyikét:

a) a stressztesztek kialakítása során alkalmazott módszerek elégséges voltát, a 64. cikk szerint;

b) a stressztesztelési eljárás szervezésének robusztusságát, a 65. cikk szerint;

c) a stressztesztek kockázat- és tőkekezelési folyamatokba való integrálását, a 66. cikk szerint.

(2) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják az intézmény stresszteszt kialakítására és végrehajtására vonatkozó belső szabályzatait, módszereit és eljárásait;

b) felülvizsgálják a stresszteszt eredményeit az intézménynél;

c) felülvizsgálják a stresszteszt kialakításában, jóváhagyásában és végrehajtásában részt vevő egységek és vezető testületek szerep- és felelősségi körét;

d) felülvizsgálják az intézmény belső szervei, köztük a vezető testület vagy bizottságok üléseiről készült releváns jegyzőkönyveket;

e) felülvizsgálják a belső ellenőrzés vagy az intézmény egyéb kontrollfunkcióinak releváns megállapításait;

f) felülvizsgálják az intézmény által a hiányosságok kijavítása és a vonatkozó ellenőrzések során feltárt kockázatok csökkentése érdekében tett erőfeszítések előrehaladásáról szóló jelentéseket;

g) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény személyzetének érintett tagjait és felső vezetését.

(3) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során emellett az illetékes hatóságok az alábbiakban felsorolt egyéb módszerek bármelyikét alkalmazhatják:

a) felülvizsgálhatják a stresszteszthez használt informatikai rendszerek funkcionális dokumentációját;

b) felkérhetik az intézményt, hogy alternatív feltételezések alapján végezze el a stresszteszt számítását;

c) saját stresszteszt-számításokat végezhetnek az intézmény bizonyos kitettségtípusokra vonatkozó adatai alapján;

d) felülvizsgálhatják az intézmény egyéb releváns dokumentumait.

64. cikk

A stressztesztek kialakítása során alkalmazott módszerek elégséges volta

(1) Az intézmény által a tőkemegfelelés értékelése során az 575/2013/EU rendelet 177. cikke szerint alkalmazott stressztesztek kialakítása során alkalmazott módszerek elégséges voltának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a tesztek értelmezhetők, észszerűen konzervatívak és képesek azonosítani az intézmény hitelkockázatra vonatkozó teljes tőkekövetelményére gyakorolt hatásokat súlyos, de valószerű recessziós forgatókönyvek esetén;

b) a tesztek legalább az összes lényeges IRB-portfólióra kiterjednek;

c) a módszerek a megfelelő mértékben konzisztensek az intézmény által a belső tőkeallokációs stressztesztek során használt módszerekkel;

d) a stressztesztek módszertanának dokumentációja, beleértve a belső és külső adatokat, valamint a szakértői véleményeket is, kellően részletes ahhoz, hogy harmadik felek megérthessék a kiválasztott forgatókönyvek indokolását, és megismételhessék a stressztesztet.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti értékelés során az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a stressztesztek tartalmazzák-e legalább a következő lépéseket:

a) a forgatókönyvek azonosítását, beleértve a súlyos, de valószerű recessziós forgatókönyveket, valamint a fedezetnyújtók hitelminőségének romlását feltételező forgatókönyv kapcsán az 575/2013/EU rendelet 153. cikkének (3) bekezdése szerinti kiigazítást;

b) az azonosított forgatókönyveknek az intézmény kockázati paramétereire, a minősítések átsorolására, a várható veszteségekre és a hitelkockázatra vonatkozó szavatolótőke-követelmények kiszámítására gyakorolt hatásának értékelését;

c) a szavatolótőke-követelmények elégséges voltának értékelését.

(3) A (2) bekezdés a) pontjában említett forgatókönyvek elégséges voltának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik a következő módszertanok működőképességét:

a) a gazdasági tényezők csoportjának azonosítására szolgáló módszertan;

b) a stresszforgatókönyvek kidolgozásának módszertana, beleértve azok súlyosságát, időtartamát és előfordulásának valószínűségét;

c) az egyes forgatókönyvek releváns kockázati paraméterekre gyakorolt hatásának kivetítésére szolgáló módszertan.

65. cikk

A stressztesztelés folyamatának megszervezése

Az intézmény által a tőkemegfelelés értékelése során az 575/2013/EU rendelet 177. cikke szerint alkalmazott stressztesztelési folyamat megszervezése robusztusságának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a stressztesztet rendszeresen, de legalább évente elvégzik;

b) a stressztesztek kialakításáért és végrehajtásáért felelős egységek szerep- és felelősségi körét egyértelműen meghatározták;

c) a stressztesztek eredményeit a megfelelő vezetői szinten jóváhagyják, és a felső vezetést időben tájékoztatják az eredményekről;

d) az informatikai infrastruktúra eredményesen támogatja a stressztesztek elvégzését.

66. cikk

A stressztesztek integrálása a kockázat- és tőkekezelési folyamatokba

Az 575/2013/EU rendelet 177. cikke alkalmazásában a stressztesztek az intézmény kockázatkezelési és tőkekezelési eljárásaiba történő integrálásának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény döntéshozatali folyamata során figyelembe veszi a stressztesztek eredményeit, különös tekintettel a kockázatkezelésre és a tőkekezelésre;

b) az intézmény figyelembe veszi a stressztesztek eredményeit a tőkekezelési folyamat során, és azonosítja azokat a lehetséges eseményeket vagy a gazdasági feltételek olyan jövőbeli változásait, amelyek érinthetik a tőkekövetelményeket.

11. FEJEZET

A SZAVATOLÓTŐKE-KÖVETELMÉNYEK KISZÁMÍTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

67. cikk

Általános előírások

(1) Annak értékelése során, hogy egy intézmény az 575/2013/EU rendelet 110. cikkének (2) és (3) bekezdésével, 144. cikke (1) bekezdésének g) pontjával és 151–168. cikkével összhangban a különböző kitettségi osztályokra vonatkozó kockázati paraméterek alapján számítja-e ki a szavatolótőke-követelményeket, és képes-e teljesíteni az 575/2013/EU rendelet 430. cikkében előírt adatszolgáltatást, az illetékes hatóságok ellenőrzik a következők mindegyikét:

a) a szavatolótőke-követelmények kiszámításához használt rendszer megbízhatóságát, a 68. cikk szerint;

b) az adatminőséget, a 69. cikk szerint;

c) a különböző kitettségi osztályokra vonatkozó módszertan és eljárások helyes alkalmazását, a 70. cikk szerint;

d) a szavatolótőke-követelmények kiszámítására szolgáló folyamat megszervezését, a 71. cikk szerint.

(2) A csoportok tekintetében az illetékes hatóságok az (1) bekezdés szerinti értékelés során figyelembe veszik a bankcsoport szerkezetét, valamint az anyaintézmény és leányvállalatai megállapított szerep- és felelősségi körét.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti ellenőrzés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják az intézmény belső szabályzatait és eljárásait a szavatolótőke-követelmények számítási folyamata tekintetében, beleértve az adatforrásokat, a számítási módszereket és az alkalmazott kontrollokat;

b) felülvizsgálják a szavatolótőke-követelmények kiszámításában részt vevő különböző egységek és belső szervek vonatkozó szerep- és felelősségi körét;

c) felülvizsgálják az intézmény belső szervei, köztük a vezető testület vagy bizottságok üléseiről készült releváns jegyzőkönyveket;

d) felülvizsgálják a számítási rendszer tesztjeinek dokumentációját a tesztelt forgatókönyvekkel együtt, valamint a tesztek eredményeit és jóváhagyását;

e) felülvizsgálják a vonatkozó kontrolljelentéseket, beleértve a különböző forrásokból származó adatok egyeztetésének eredményeit;

f) felülvizsgálják a belső ellenőrzés vagy az intézmény egyéb kontrollfunkcióinak releváns megállapításait;

g) felülvizsgálják az intézmény által a hiányosságok kijavítása és a vonatkozó ellenőrzések során feltárt kockázatok csökkentése érdekében tett erőfeszítések előrehaladásáról szóló jelentéseket;

h) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény személyzetének érintett tagjait és felső vezetését.

(4) Az (1) és (2) bekezdés szerinti értékelés során emellett az illetékes hatóságok az alábbiakban felsorolt egyéb módszerek bármelyikét alkalmazhatják:

a) felülvizsgálhatják a szavatolótőke-követelmények kiszámításához használt informatikai rendszerek funkcionális dokumentációját;

b) felkérhetik az intézményt, hogy bizonyos típusú kitettségek esetében végezze el a szavatolótőke-követelmények élő számítását;

c) az intézmény bizonyos kitettségtípusokra vonatkozó adatain saját mintavétellel tesztelhetik a szavatolótőke-követelmények kiszámítását;

d) saját teszteket végezhetnek az intézmény adatain, vagy felkérhetik az intézményt, hogy végezze el az illetékes hatóságok által javasolt teszteket;

e) felülvizsgálhatják az intézmény egyéb releváns dokumentumait.

68. cikk

A szavatolótőke-követelmények kiszámításához használt rendszer megbízhatósága

A szavatolótőke-követelmények az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének g) pontjában említett kiszámításához használt rendszer megbízhatóságának értékelésekor – a 72–75. cikkben foglalt, az adatkarbantartás értékelési módszertanára vonatkozó követelményeken túlmenően – az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény hiánytalanul elvégezte az azt megerősítő kontrolltesztet, hogy a szavatolótőke-követelmények kiszámítása megfelel az 575/2013/EU rendelet 151–168. cikkének;

b) az ellenőrzési tesztek megbízhatók és különösen a szavatolótőke-követelményekhez használt rendszerben végzett számítások összhangban vannak az alternatív számítási eszközzel végzett számításokkal;

c) az intézmény által végzett kontrolltesztek gyakorisága elégséges, és a tesztekre legalább a szavatolótőke-követelmények kiszámításához használt algoritmusok bevezetésének időpontjában, valamint a rendszer minden módosításakor sor kerül.

69. cikk

Adatminőség

(1) A szavatolótőke-követelmények az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének g) pontjában említett kiszámításához használt adatminőség értékelése során az illetékes hatóságok a 73. cikkben foglalt követelményeken túlmenően ellenőrzik az intézmény által az összes releváns jellemzővel rendelkező kitettségértékek azonosítására alkalmazott mechanizmusokat és eljárásokat, beleértve a kockázati paraméterekre és a hitelkockázat-mérséklési technikákra vonatkozó adatokat is. Az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a kockázati paraméterek teljesek, beleértve azokat az eseteket is, amikor a hiányzó paramétereket alapértelmezett értékekkel helyettesítik, és ilyen helyettesítés esetén az konzervatív, indokolt és dokumentált;

b) a paraméterértékek tartománya megfelel az 575/2013/EU rendelet 160–164. cikkében meghatározott szabályozási és minimumértékeknek;

c) a szavatolótőke-követelmények kiszámításához használt adatok összhangban vannak az egyéb belső folyamatokban használt adatokkal;

d) a kockázati paraméterek alkalmazása összhangban van a kitettség jellemzőivel és különösen a hozzárendelt LGD pontos és összhangban van a kitettség és az 575/2013/EU rendelet 164. cikke és 230. cikkének (2) bekezdése szerint a kitettség fedezéséhez használt biztosíték típusával;

e) a kitettségérték kiszámítása helyes és különösen a nettósítási megállapodásokat és a mérlegen kívüli tételek besorolását az 575/2013/EU rendelet 166. cikkével összhangban használják;

f) amennyiben részvényjellegű kitettségekre a PD/LGD-módszert alkalmazzák, a kitettségek besorolása és a kockázati paraméterek alkalmazása az 575/2013/EU rendelet 165. cikkével összhangban helyes.

(2) A szavatolótőke-követelmények kiszámításához használt adatok és a belső célokra felhasznált adatok közötti koherencia értékelése során, a felhasználási tesztek és a tapasztalati tesztek értékelési módszertanáról szóló 18–22. cikkel összhangban az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény elégséges kontroll- és egyeztetési mechanizmusokkal rendelkezik annak biztosításához, hogy a szavatolótőke-követelmények kiszámításához használt kockázati paraméterek értékei összhangban legyenek a belső célokra használt paraméterek értékével;

b) az intézmény elégséges kontroll- és egyeztetési mechanizmusokkal rendelkezik annak biztosításához, hogy azoknak a kitettségeknek az értéke, amelyekre a szavatolótőke-követelményt számítják, összhangban álljon a számviteli adatokkal;

c) az intézmény főkönyvében nyilvántartott valamennyi kitettségre vonatkozó szavatolótőke-követelmény kiszámítása teljes, és a kitettségek az 575/2013/EU rendelet 148. és 150. cikkének megfelelően oszlanak meg az IRB-módszer és sztenderd módszer között.

70. cikk

A különböző kitettségi osztályokra vonatkozó módszertan és eljárások helyes alkalmazása

A különböző kitettségi osztályokra vonatkozó szavatolótőke-követelmények az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének g) pontjában említett kiszámítására szolgáló módszertan és eljárások helyes alkalmazásának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a kockázati súly képletét a kitettségek kitettségi osztályokba sorolását figyelembe véve, az 575/2013/EU rendelet 153. és 154. cikkével összhangban helyesen alkalmazzák;

b) a korrelációs együttható kiszámítása a kitettségek jellemzői alapján történik és különösen a teljes árbevétel paramétert konszolidált pénzügyi információk alapján alkalmazzák;

c) amennyiben a kockázattal súlyozott kitettségértéket az 575/2013/EU rendelet 153. cikke (3) bekezdése szerint kiigazítják, a kiigazítás során a következő szempontok mindegyike érvényesül:

i. a fedezetnyújtó PD-értékére vonatkozó információkat helyesen alkalmazzák;

ii. a fedezetnyújtó PD-értékének becslése az illetékes hatóságok által az IRB-módszer alapján jóváhagyott minősítési rendszer használatával történik;

d) a lejárati paraméter kiszámítása helyes és különösen:

i. az 575/2013/EU rendelet 162. cikke (2) bekezdésének f) pontjával összhangban a lejárati paramétert az ügylet lejárati időpontja alapján számítják ki;

ii. amennyiben a lejárati paraméter egy évnél rövidebb, ez az 575/2013/EU rendelet 162. cikke (1), (2) és (3) bekezdésének alkalmazásában elégséges módon indokolt és dokumentált;

e) az 575/2013/EU rendelet 164. cikkének (4) és (5) bekezdésében meghatározott, a központi kormányzat garanciájában nem részesülő, lakóingatlannal és kereskedelmi ingatlannal fedezett, lakossággal szembeni kitettségek kitettséggel súlyozott átlagos LGD-jének alsó határait a lakóingatlannal, illetve kereskedelmi ingatlannal fedezett összes lakossági kitettség összesített szintjén számítják ki, és amennyiben a kitettséggel súlyozott átlagos LGD összesített szinten a vonatkozó alsó határok alatt van, a vonatkozó kiigazításokat az intézmény mindenkor következetesen alkalmazza;

f) amennyiben az 575/2013/EU rendelet 155. cikkével összhangban maga az intézmény különböző belső kockázatkezelési módszereket alkalmaz, a különböző módszereket helyesen alkalmazza a különböző részvényportfóliókra és különösen a módszer kiválasztása:

i. nem vezet a szavatolótőke-követelmények alulbecsléséhez;

ii. mindenkor következetesen történik;

iii. belső kockázatkezelési gyakorlatokkal indokolt;

g) amennyiben az 575/2013/EU rendelet 155. cikkének (2) bekezdésével összhangban az egyszerű kockázati súlyozási módszert alkalmazzák, a kockázati súlyok alkalmazása helyes és különösen a 190 %-os kockázati súlyt csak kellően diverzifikált portfóliókhoz rendelik, amennyiben az intézmény bizonyította, hogy a kockázat jelentős mértékben csökkent a portfólió diverzifikációjának eredményeként a portfólió egyedi kitettségeinek kockázatához képest;

h) a várható veszteségértékek és hitelkockázati kiigazítások, kiegészítő értékelési korrekciók és egyéb szavatolótőke-csökkentések közötti különbség az 575/2013/EU rendelet 159. cikke szerinti kiszámítása helyes és különösen:

i. a számítást külön végzik el a nemteljesítő kitettségek portfóliójára és a teljesítő kitettségek portfóliójára vonatkozóan;

ii. amennyiben a nemteljesítő portfólióra elvégzett számítás negatív összeget eredményez, ezt az összeget nem számítják be a teljesítő kitettségek portfóliójára elvégzett számításból eredő pozitív összegekkel szemben;

iii. a számítást az adóhatások figyelembevételével végzik;

i) a kollektív befektetési formák (KBF-ek) befektetési jegyeinek vagy részvényeinek formájában fennálló kitettségek kezelésére szolgáló különböző módszereket helyesen alkalmazzák, különösen:

i. az intézmény helyesen különbözteti meg a KBF-ekben lévő, az 575/2013/EU rendelet 152. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott, az alapul szolgáló eszközöket figyelembe vevő megközelítés hatálya alá tartozó kitettségeket és a KBF-ekben lévő egyéb kitettségeket;

ii. a KBF-ekben lévő, az 575/2013/EU rendelet 152. cikkének (1) vagy (2) bekezdése szerint kezelt kitettségek megfelelnek az említett rendelet 132. cikkének (3) bekezdésében foglalt elismerhetőségi kritériumoknak;

iii. ha az intézmény az 575/2013/EU rendelet 152. cikkének (4) bekezdésében meghatározott módszert alkalmazza az átlagos kockázattal súlyozott kitettségérték kiszámításához:

– a számítások helyességét külső auditor igazolja,

– az 575/2013/EU rendelet 152. cikke (2) bekezdése b) pontjának i. és ii. alpontjában meghatározott szorzótényezőket helyesen alkalmazzák,

– amennyiben az intézmény harmadik fél bevonásával számítja a kockázattal súlyozott kitettségértékeket, a harmadik fél teljesíti az 575/2013/EU rendelet 152. cikke (4) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt követelményeket.

71. cikk

A szavatolótőke-követelmények kiszámítására szolgáló folyamat megszervezése

A különböző kitettségi osztályokra vonatkozó szavatolótőke-követelmények az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének g) pontjában említett kiszámítására szolgáló folyamat működőképességének értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézménynél egyértelműen meghatározzák a számítási folyamat ellenőrzéséért és irányításáért felelős egység(ek) felelősségi köreinek, különösen a számítási folyamat egyes lépéseiben foglalt kontrollokhoz kapcsolódó felelősségi körök megosztását;

b) releváns eljárások, köztük tartalékeljárások biztosítják, hogy a szavatolótőke-követelmények kiszámítása az 575/2013/EU rendelet 430. cikkével összhangban történjen;

c) a szavatolótőke-követelmények számításának megismétléséhez minden bemeneti adatot tárolnak, beleértve a kockázati paraméterek értékeit és a rendszer korábbi változatait is;

d) a számítás eredményeit megfelelő vezetői szinten jóváhagyják, és a felső vezetést tájékoztatják a számítással és a meghozandó intézkedésekkel kapcsolatos esetleges hibákról vagy hiányosságokról.

12. FEJEZET

AZ ADATKARBANTARTÁS ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

72. cikk

Általános előírások

(1) Az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének d) pontjában és 176. cikkében meghatározott adatkarbantartási követelményeknek való megfelelés értékelésekor az illetékes hatóságok értékelik az alábbiak mindegyikét:

a) a belső, külső vagy közös adatok minőségét, beleértve az adatminőség-irányítási folyamatot is, a 73. cikk szerint;

b) az adatdokumentációt és az adatszolgáltatást, a 74. cikk szerint;

c) a vonatkozó informatikai infrastruktúrát, a 75. cikk szerint.

(2) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják az IRB-módszerben használt adatokra vonatkozó adatminőség-irányítási szabályzatokat, módszereket és eljárásokat;

b) felülvizsgálják a vonatkozó adatminőségi jelentéseket, valamint azok következtetéseit, megállapításait és ajánlásait;

c) felülvizsgálják az IRB-módszer alkalmazásában használt informatikai rendszerek szempontjából releváns, informatikai infrastruktúrával kapcsolatos szabályzatokat és informatikai rendszerirányítási eljárásokat, beleértve a készenléti tervezésre vonatkozó szabályzatokat is;

d) felülvizsgálják az intézmény belső szervei, köztük a vezető testület vagy bizottságok üléseiről készült releváns jegyzőkönyveket;

e) felülvizsgálják a belső ellenőrzés vagy az intézmény egyéb kontrollfunkcióinak releváns megállapításait;

f) felülvizsgálják az intézmény által a hiányosságok kijavítása és a vonatkozó ellenőrzések során feltárt kockázatok csökkentése érdekében tett erőfeszítések előrehaladásáról szóló jelentéseket;

g) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény személyzetének érintett tagjait és felső vezetését.

(3) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során emellett az illetékes hatóságok az alábbiakban felsorolt egyéb módszerek bármelyikét alkalmazhatják:

a) saját teszteket végezhetnek az intézmény adatain, vagy felkérhetik az intézményt, hogy végezze el az illetékes hatóságok által javasolt teszteket;

b) felülvizsgálhatják az intézmény egyéb releváns dokumentumait.

73. cikk

Adatminőség

(1) A hitelkockázat-mérési és -kezelési folyamat hatékony támogatásához szükséges belső, külső vagy közös adatok minőségének az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének d) pontja és 176. cikke szerinti értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik:

a) értékek teljességét az őket igénylő attribútumokban;

b) az adatok pontosságát, amely biztosítja, hogy az adatok lényegében hibamentesek legyenek;

c) az adatok következetességét, amely biztosítja egy adott adathalmaznak az intézmény különböző adatforrásai közötti egyeztethetőségét;

d) az adatértékek időszerűségét, amely biztosítja, hogy az értékek naprakészek legyenek;

e) az adatok egyediségét, amely biztosítja, hogy az összesített adatok mentesek legyenek a szűrők vagy a forrásadatok egyéb átalakítása miatti átfedésektől;

f) az adatok érvényességét, amely biztosítja, hogy az adatok megfelelő osztályozási rendszeren alapuljanak, amely elég szigorú az elfogadás kikényszerítéséhez;

g) az adatok nyomonkövethetőségét, amely biztosítja, hogy a vizsgált adatok története, feldolgozása és helye könnyen nyomon követhető legyen.

(2) Az adatminőség-irányítási folyamat értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény a következők mindegyikével rendelkezik:

   i. elégséges adatminőségi előírások, amelyek meghatározzák az adatminőség-irányítási folyamat célkitűzéseit és általános alkalmazási körét;

   ii. elégséges szabályzatok, előírások és eljárások az adatok gyűjtésére, tárolására, migrálására, aktualizálására és felhasználására vonatkozóan;

   iii. adatminőség-irányítási folyamat folyamatos frissítésének és fejlesztésének gyakorlata;

   iv. az adatminőségi előírásoknak való megfelelés megállapítására szolgáló kritériumok és eljárások, különös tekintettel a rendszerek közötti és azokon belüli adategyeztetés általános kritériumaira és folyamatára, ideértve a számviteli és belső minősítésen alapuló adatok körét is;

   v. az adatminőség belső értékelésére és folyamatos javítására szolgáló elégséges folyamatok, beleértve a fejlesztésre szoruló területeken felmerülő problémák kezelésére irányuló belső ajánlások kiadásának folyamatát, valamint ezen ajánlások lényegességi sorrendben történő végrehajtásának folyamatát, különös tekintettel az adategyeztetés során felmerülő lényeges eltérések kezelésének folyamatára;

b) az adatgyűjtési folyamat kellően független az adatminőség-irányítási folyamattól, ideértve adott esetben a szervezeti struktúra és a személyzet elkülönítését is.

74. cikk

Adatdokumentáció és adatszolgáltatás

(1) A hitelkockázat-mérési és -kezelési folyamat hatékony támogatásához szükséges adatok dokumentációjának az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének d) pontja és 176. cikke szerinti értékelésekor az illetékes hatóságok értékelik az alábbiak mindegyikét:

a) az adatbázisok körének meghatározását, különös tekintettel a következőkre:

   i. az IRB-módszer alkalmazásában használt számítási rendszerekben érintett adatbázisok átfogó térképe;

   ii. a releváns adatforrások;

   iii. az adatkinyerés és -átalakítás vonatkozó folyamatai és az e tekintetben alkalmazott kritériumok;

   iv. az adatbázisok releváns funkcionális specifikációja, beleértve méretüket, felépítésük időpontját, valamint az adatszótárakat, amelyek az adatelemek egyértelmű meghatározása mellett meghatározzák a mezők tartalmát és a mezőkbe bevitt különböző értékeket;

   v. az adatbázisok releváns technikai specifikációja, beleértve az adatbázis típusát, a táblázatokat, az adatbázis-kezelő rendszert és az adatbázis felépítését, valamint a szabványos adatmodellezési jelöléssel megadott adatmodelleket;

   vi. az adatgyűjtéssel és adattárolással kapcsolatos releváns munkafolyamatok és eljárások;

b) az adatgazdálkodási szabályzatokat és a felelősségi körök elosztását, a felhasználói profilokra és az adatgazdákra is kiterjedően;

c) az adatgazdálkodási keretben foglalt kontrollok átláthatóságát, hozzáférhetőségét és következetességét.

(2) Az adatszolgáltatás értékelésekor az illetékes hatóságok különösen az alábbiak teljesülését ellenőrzik:

a) az adatszolgáltatás meghatározza a jelentések vagy felülvizsgálatok terjedelmét, a megállapításokat, és adott esetben a hiányosságok kezelésére vonatkozó ajánlásokat;

b) az adatszolgáltatásról megfelelő gyakorisággal tájékoztatják az intézmény felső vezetését és vezető testületét, és az adatszolgáltatás címzettjének szintje összhangban van az intézmény szervezeti felépítésével, valamint az információ típusával és jelentőségével;

c) az adatszolgáltatást rendszeresen, illetve eseti jelleggel is végzik;

d) az adatszolgáltatás elégséges bizonyítékot szolgáltat arra vonatkozóan, hogy az intézmény kellő mértékben figyelembe veszi és megfelelően végrehajtja az ajánlásokat.

75. cikk

Informatikai infrastruktúra

(1) Az intézmény minősítési rendszerei és az IRB-módszer alkalmazása szempontjából releváns informatikai rendszerek architektúrájának az 575/2013/EU rendelet 144. cikke szerinti értékelésekor az illetékes hatóságok az alábbiak mindegyikét értékelik:

a) az informatikai rendszerek architektúráját, beleértve valamennyi alkalmazást, azok interfészeit és interakcióit;

b) egy adatáramlási diagramot, amely tartalmazza az IRB-módszer alkalmazásában érintett és a minősítési rendszerekkel kapcsolatos kulcsfontosságú alkalmazások, adatbázisok és informatikai összetevők térképét;

c) az informatikai rendszerek tulajdonosainak kijelölését;

d) az informatikai rendszerek kapacitását, skálázhatóságát és hatékonyságát;

e) az informatikai rendszerek és adatbázisok kézikönyveit.

(2) Az intézmény minősítési rendszerei és az IRB-módszer alkalmazása szempontjából releváns informatikai infrastruktúra működőképességének, biztonságának és védelmének értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az informatikai infrastruktúra időben, automatikusan és rugalmasan képes támogathatni az intézmény rendes és rendkívüli folyamatait;

b) megfelelően kezelik az informatikai infrastruktúra képességeit érintő átmeneti zavarok („meghibásodások") kockázatát, az adatvesztés kockázatát, valamint a helytelen értékelések („hibák") kockázatát;

c) az informatikai infrastruktúra elégséges mértékben védett a rosszindulatú belső vagy külső fél által az adatokat vagy rendszereket érintően elkövetett lopással, visszaéléssel, manipulációval, illetve szabotázzsal szemben.

(3) Az intézmény minősítési rendszerei és az IRB-módszer alkalmazása szempontjából releváns informatikai infrastruktúra robusztusságának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az informatikai rendszerek, adatok és dokumentáció biztonsági mentésére irányuló eljárásokat rendszeres időközönként végrehajtják és tesztelik;

b) a kritikus informatikai rendszerekre vonatkozóan folytonossági cselekvési terveket hajtanak végre;

c) az informatikai rendszerek meghibásodása esetén alkalmazandó helyreállítási eljárásokat definiálják és rendszeres időközönként tesztelik;

d) az informatikai rendszerek felhasználóit az intézmény vonatkozó szabályzatainak és eljárásainak megfelelően kezelik;

e) a kritikus informatikai rendszerekre vonatkozóan ellenőrzési nyomvonalakat alkalmaznak;

f) az informatikai rendszerek változásainak kezelése elégséges, és a változások nyomon követése valamennyi informatikai rendszerre kiterjed.

(4) Annak értékelése során, hogy az intézmény minősítési rendszerei és az IRB-módszer alkalmazása szempontjából releváns informatikai infrastruktúrát rendszeresen és eseti alapon is felülvizsgálják-e, az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a rendszeres monitorozás és az eseti felülvizsgálatok nyomán ajánlások készülnek az esetlegesen feltárt hiányosságok pótlására;

b) megállapításokról és az a) pontban említett ajánlásokról tájékoztatják az intézmény felső vezetését és vezető testületét;

c) elégséges bizonyíték van arra vonatkozóan, hogy az intézmény megfelelően figyelembe veszi és végrehajtja az ajánlásokat.

13. FEJEZET

A RÉSZVÉNYJELLEGŰ KITETTSÉGEKRE VONATKOZÓ BELSŐ MODELLEK ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

76. cikk

Általános előírások

(1) Annak értékelésekor, hogy az intézmény képes-e kidolgozni és validálni a részvényjellegű kitettségekre vonatkozó belső modellt, és az egyes kitettségeket az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének f) és h) pontjában, valamint 186., 187. és 188. cikkében előírtak szerint a részvényjellegű kitettségekre vonatkozó belső modell módszer alkalmazási körébe sorolni, az illetékes hatóságok értékelik a következők mindegyikét:

a) a felhasznált adatok elégséges voltát, a 77. cikk szerint;

b) a modellek elégséges voltát, a 78. cikk szerint;

c) a stressztesztelési program átfogó jellegét, a 79. cikk szerint;

d) a modell és a modellezési folyamat integritását, a 80. cikk szerint;

e) a kitettségek belső modellen alapuló módszer szerinti besorolásának megfelelőségét, a 81. cikk szerint;

f) a validálási funkció elégséges voltát, a 82. cikk szerint.

(2) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják az intézmény vonatkozó belső szabályzatait és eljárásait;

b) felülvizsgálják az intézménynél a részvényjellegű kitettségekre vonatkozó belső modell kidolgozásakor alkalmazott módszertan és folyamat műszaki dokumentációját;

c) felülvizsgálják és megvitatják a releváns fejlesztési kézikönyveket, módszertanokat és folyamatokat;

d) felülvizsgálják a részvényjellegű kitettségekre vonatkozó belső modell kialakításában, validálásában és alkalmazásában részt vevő különböző egységek és belső szervek szerep- és felelősségi körét;

e) felülvizsgálják az intézmény belső szervei, köztük a vezető testület vagy bizottságok üléseiről készült releváns jegyzőkönyveket;

f) felülvizsgálják a részvényjellegű kitettségekre vonatkozó belső modellek teljesítményéről szóló jelentéseket és az intézmény hitelkockázat-ellenőrzési egysége, validálási funkciója, belső ellenőrzési funkciója vagy más kontrollfunkciója ajánlásait;

g) felülvizsgálják az intézmény által a hiányosságok kijavítása és a monitorozás, a validálás, valamint az ellenőrzések során feltárt kockázatok csökkentése érdekében tett erőfeszítések előrehaladásáról szóló releváns jelentéseket;

h) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény személyzetének érintett tagjait és felső vezetését.

(3) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során emellett az illetékes hatóságok az alábbiakban felsorolt egyéb módszerek bármelyikét alkalmazhatják:

a) bekérhetik és elemezhetik a részvényjellegű kitettségekre vonatkozó belső modellek kidolgozása során felhasznált adatokat;

b) saját becsléseket végezhetnek, vagy az intézménytől kapott releváns adatok felhasználásával megismételhetik az intézmény által a kockáztatott értékre vonatkozóan végzett becsléseket;

c) további dokumentumok vagy elemzések benyújtását kérhetik, amelyek alátámasztják a módszertani döntéseket és az elért eredményeket;

d) felülvizsgálhatják a kockáztatott érték kiszámításához használt informatikai rendszerek funkcionális dokumentációját;

e) felülvizsgálhatják az intézmény egyéb releváns dokumentumait.

77. cikk

Az adatok elégséges volta

Az 575/2013/EU rendelet 186. cikkével összhangban a részvényjellegű kitettségek tényleges hozameloszlásának megjelenítésére használt adatok elégséges voltának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az adatok az intézmény egyedi részvénykitettségeinek kockázati profilját mutatják;

b) az adatok elegendőek statisztikailag megbízható veszteségbecslések készítéséhez, vagy azokat elégséges mértékben kiigazították ahhoz, hogy a modell megfelelően reális és konzervatív eredményeket adjon;

c) a felhasznált adatok külső forrásokból származnak, vagy belső adatok felhasználása esetén azokat az intézmény megfelelő kontrollfunkciója független módon felülvizsgálja;

d) az adatok a lehető leghosszabb időszakot tükrözik annak érdekében, hogy a modell egy adott hosszú távú időszakra vagy üzleti ciklusra vetítve konzervatív becslést adjon a potenciális veszteségekről és különösen kiterjednek az intézmény portfólióját érintő jelentős pénzügyi stressz időszakára;

e) rövidebb időhorizontú, átalakítással nyert negyedéves adatok használata esetén az átalakítási eljárást jól kidolgozott és dokumentált megközelítésen alapuló empirikus bizonyítékok támasztják alá, és az eljárást konzervatívan, mindenkor következetesen alkalmazzák;

f) a leghosszabb olyan időhorizontot választják, amelyen egymást nem átfedő megfigyelések alapján a 99. percentilis becsülhető.

78. cikk

A modellek elégséges volta

A szavatolótőke-követelmények az 575/2013/EU rendelet 186. cikke szerinti kiszámítása során a részvényhozam-eloszlások becsléséhez használt modellek elégséges voltának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a modell megfelel az intézmény részvényportfóliója kockázati profiljának és összetettségének, és ha az intézmény jelentős, nagymértékben nem lineáris jellegű részesedésekkel rendelkezik, a modell ezt megfelelő módon figyelembe veszi;

b) az egyes pozíciók becsléseknek, piaci indexeknek és kockázati tényezőknek való megfeleltetése hihető, intuitív és koncepcionálisan megbízható;

c) a kiválasztott kockázati tényezők megfelelőek és eredményesen lefedik mind az általános, mind az egyedi kockázatokat;

d) a modell elégséges mértékben megmagyarázza a múltbeli árváltozásokat;

e) a modell figyelembe veszi mind a potenciális koncentrációk nagyságát, mind az összetételükben bekövetkező változásokat.

79. cikk

A stressztesztelési program átfogó jellege

(1) Az 575/2013/EU rendelet 186. cikkének g) pontjában előírt stressztesztelési program átfogó jellegének értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézmény képes-e kedvezőtlen alternatív forgatókönyvek szerinti veszteség-becsléseket adni, és hogy ezek a forgatókönyvek eltérnek-e a belső modellben használtaktól, de továbbra is valószínűek-e.

(2) Az (1) bekezdés g) pontja szerinti értékelés során az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a kedvezőtlen alternatív forgatókönyvek relevánsak az intézmény konkrét állományai szempontjából, tükrözik az intézmény jelentős veszteségeit, és figyelembe veszik azokat a hatásokat, amelyeket a modell eredményei nem tükröznek;

b) a modell kedvezőtlen alternatív forgatókönyvek szerinti eredményeit felhasználják a részvényportfólió tényleges kockázatkezeléséhez, és rendszeresen jelentik a felső vezetésnek;

c) a kedvezőtlen alternatív forgatókönyveket rendszeresen felülvizsgálják és frissítik.

80. cikk

A modell és a modellezési folyamat integritása

(1) A modellek és a modellezési folyamat az 575/2013/EU rendelet 187. cikkében előírt integritásának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a belső modell teljes mértékben integrálódik a nem kereskedési könyvi részvényportfólió kezelésébe, az intézmény általános vezetői információs rendszereibe és kockázatkezelési infrastruktúrájába, és azt a befektetési limitek és a részvényjellegű kitettségek kockázatának monitorozására használják;

b) a modellezési egység önálló hatáskörrel rendelkezik és független az egyes befektetések kezeléséért felelős egységtől.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti értékelés során az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény vezető testülete és felső vezetése aktívan részt vesz a kockázatkezelési folyamatban azzal, hogy – többek között a belső modell eredményein alapuló – befektetési limiteket hagynak jóvá;

b) a hitelkockázat-ellenőrzési egység által készített jelentéseket a vezetés azon szintjén vizsgálják felül, ahol megfelelő hatáskörrel rendelkeznek a felvett pozíciók és az intézmény általános kockázati kitettsége csökkentésére irányuló intézkedések végrehajtására;

c) a modell hatókörébe tartozó tevékenységeket érintő piaci válsághelyzetekre vonatkozóan cselekvési tervek vannak érvényben, amelyek ismertetik az ilyen helyzetet kiváltó eseményeket és a tervezett intézkedéseket.

(3) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti értékelés során az illetékes hatóságok ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) a személyzet és a modellezésért felelős felső vezetés nem lát el az egyes befektetések kezelésével kapcsolatos feladatokat;

b) a modellezési egységek és az egyes befektetések kezeléséért felelős egységek felső vezetői az intézmény vezető testületének vagy az általa kijelölt bizottságnak a szintjén eltérő jelentési vonalakkal rendelkeznek;

c) a modellezési egység személyzetének és felső vezetésének javadalmazása nem kapcsolódik az egyes befektetések kezelésével összefüggő feladatok ellátásához.

81. cikk

A kitettségek belső modellen alapuló módszer szerinti besorolásának megfelelősége

Annak értékelésekor, hogy az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének h) pontjával összhangban a részvényjellegű kitettségekre vonatkozó módszer alkalmazási körébe tartozó egyes kitettségek belső modellen alapuló módszer szerinti besorolása megfelelő-e, az illetékes hatóságok értékelik besorolásra vagy annak felülvizsgálatára vonatkozó fogalommeghatározásokat, folyamatokat és kritériumokat.

82. cikk

A validálási funkció elégséges volta

Az illetékes hatóságok az 575/2013/EU rendelet 144. cikke (1) bekezdésének f) pontjában és 188. cikkében meghatározott követelmények tekintetében a validálási funkció elégséges voltának értékelésekor a 10–13. cikket alkalmazzák, és ellenőrzik az alábbiak teljesülését:

a) az intézmény legalább negyedévente összehasonlítja a tényleges részvényhozamok első percentilisét a modellezett becslésekkel;

b) az a) pontban említett összehasonlítás egy legalább egyéves megfigyelési időszakra és egy olyan időhorizontra támaszkodik, amely lehetővé teszi az első percentilis kiszámítását egymást nem átfedő megfigyelések alapján;

c) amennyiben a részvényhozamok becsült első percentilise alatti megfigyelések aránya meghaladja az 1 %-ot, ez elégséges mértékben indokolt, és az intézmény megteszi a megfelelő korrekciós intézkedéseket.

14. FEJEZET

A MINŐSÍTÉSI RENDSZEREK MÓDOSÍTÁSKEZELÉSÉNEK ÉRTÉKELÉSI MÓDSZERTANA

83. cikk

Általános előírások

(1) Annak értékelése során, hogy az 575/2013/EU rendelet 143. cikkének (3) és (4) bekezdésével és 175. cikkének (2) bekezdésével összhangban az intézmény megfelel-e a minősítési rendszer alkalmazási körét, a belső modellen alapuló módszer részvényjellegű kitettségeknél való alkalmazásának körét, valamint a részvényjellegű kitettségeknél alkalmazott minősítési rendszert vagy belső modellen alapuló módszert érintő módosítások kezelésére és dokumentálására vonatkozó követelményeknek, az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy az intézménynek az ilyen módosításokra vonatkozó szabályzatát (a továbbiakban: módosítási szabályzat) megfelelően alkalmazzák-e, és az megfelel-e az 529/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 2–5. cikkében, 8. cikkében, valamint I. mellékletében foglalt követelményeknek.

(2) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során az illetékes hatóságok a következő módszerek mindegyikét alkalmazzák:

a) felülvizsgálják az intézmény módosítási szabályzatát;

b) felülvizsgálják az intézmény belső szervei, köztük a vezető testület, a modellbizottság vagy az egyéb bizottságok üléseiről készült releváns jegyzőkönyveket;

c) felülvizsgálják a minősítési rendszerek módosításáról szóló releváns jelentéseket és az intézmény hitelkockázat-ellenőrzési egysége, validálási funkciója, belső ellenőrzési funkciója vagy más kontrollfunkciója ajánlásait;

d) felülvizsgálják az intézmény által a hiányosságok kijavítása és a monitorozás, a validálás, valamint az ellenőrzések során feltárt kockázatok csökkentése érdekében tett erőfeszítések előrehaladásáról szóló releváns jelentéseket;

e) írásban nyilatkoztatják vagy szóban meghallgatják az intézmény érintett személyzetét és felső vezetését.

(3) Az (1) bekezdés szerinti értékelés során az illetékes hatóságok az intézmény egyéb releváns dokumentumait is felülvizsgálhatják.

84. cikk

A módosítási szabályzat tartalma

Az intézmény módosítási szabályzatának értékelésekor az illetékes hatóságok ellenőrzik, hogy a módosítási szabályzat magában foglalja-e az 575/2013/EU rendelet követelményeit, valamint az 529/2014/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 1–5. cikkében, 8. cikkében és I. mellékletében meghatározott kritériumokat, és rendelkezik-e az említett követelmények és kritériumok gyakorlati alkalmazásáról, figyelembe véve a következőket:

a) a módosítások belső jóváhagyására vonatkozó felelősségi köröket, jelentési vonalakat és eljárásokat, az intézmény szervezeti jellemzőire és megközelítési sajátosságaira tekintettel;

b) a módosítások osztályozására szolgáló meghatározásokat, módszereket és adott esetben mérőszámokat;

c) a módosítások azonosítására, monitorozására, valamint azokkal kapcsolatban az illetékes hatóságok értesítésére és engedélykérelem iránti megkeresésére vonatkozó eljárásokat;

d) a módosítások végrehajtására vonatkozó eljárásokat, azok dokumentációjával együtt.

15. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉS

85. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2021. október 20-án.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN